

SZENT ANNA KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

INTÉZMÉNY MEGNEVEZÉSE:	Szent Anna Katolikus Általános Iskola
SZÉKHELY:	4461 Nyírtelek, Iskola u. 12. sz.
ADÓSZÁM:	18908257-2-15
AZ INTÉZMÉNY KÉPVISELETÉRE JOGOSULT SZEMÉLY:	HORVÁTH-BÓCSI IRÉN
a továbbiakban:	Szent Anna Katolikus Általános Iskola

Nyírtelek
2026

Hatályba lépés időpontja: 2026. szeptember 1.

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola Pedagógiai Programjában foglaltakkal egyetértek, jóváhagyom.

Palánki Ferenc

Palánki Ferenc
megyéspüspök

Debrecen, 2026. augusztus 31.

Tartalomjegyzék

TÖRVÉNYI HIVATKOZÁSOK	6
1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	7
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	7
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
1.2.1 Alapelveink	13
1.2.2 Feladataink	13
1.2.3. A tanulók értelmi nevelése	14
1.2.4. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése	14
1.2.5. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése	15
1.2.6. A tanulók akaratí nevelése	15
1.2.7. Esztétikai nevelés	15
1.2.8. A tanulók nemzeti, állampolgári, és demokráciára nevelése	16
1.2.9. A tanulók egészséges életmódra nevelése	17
1.2.10. A tanulók munkára nevelése	17
1.2.11. A tanulók környezeti nevelése	18
1.2.12. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok tevékenységi területei	18
1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	22
1.3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	22
1.3.2. Célok	23
1.3.3. Egészségfejlesztési célok megvalósításának formái	23
1.3.4. Életvezetési ismeretek nyújtása	25
1.3.6. Dohányzás visszaszorítása, alkohol és drogprevenció	25
1.3.6. Rendszeres orvosi, fogorvosi szűrések	26
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	26
1.4.1. A közösségfejlesztés céljai	26
Nyári lelki gyakorlatos zárandoklat	27
1.4.2. Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei	28
1.4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	30
1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	31
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	34

1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítőtevékenységek.....	34
1.6.2. A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	36
1.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	38
1.6.4. BTMN és SNI tanulókat segítő program	40
1.6.5. Helyzetkép	41
1.6.6. A fejlesztés alapelvei, feladatok.....	41
1.6.7. Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során.....	42
1.6.8. A gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.....	44
1.6.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	47
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	48
1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái .	49
1.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	49
1.8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	50
1.8.3. Iskolai –intézményi honlap, facebook oldal	52
1.8.4. Iskolánk kapcsolatai a külső támogatóinkkal, partnereinkkel	52
1.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai	53
1.9.1. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	53
1.9.2. A tanulmányok alatti – osztályozó-, különbözeti és pótló- vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei.....	57
1.9.3. A hittan vizsga tartalmi és formai követelményei.....	98
1.10. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	100
1.11. Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	100
2. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	102
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, a miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését.....	102
2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma	104
2.2.1. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező órászámok	104
2.2.2. A helyi tanterv órászámai	106
2.2.3. Szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma	107

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.....	109
2.4. A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	112
2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:.....	112
2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:.....	113
2.4.3. Az 5-6. oszt. pedagógiai feladatainak megvalósítása:.....	113
2.4.5. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:.....	114
2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	117
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	118
2.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, a beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	120
2.7.1 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje.....	120
2.7.2 Az iskolai szóbeli beszámoltatások formái, rendje	123
2.7.3. A tanulók teljesítményének értékelése, minősítése	123
2.8. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	125
2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	127
2.10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	127
2.10.1 Az iskola egészségnevelési elvei.....	127
2.10.2. Egészségügyi ellátások	128
2.10.3. Az egészségnevelés szinterei	129
2.10.4. Az iskola környezeti nevelési elvei	130
2.11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	134
2.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	136
2.12.1. A magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei.....	136
2.12.2. A magatartás értékelése	137
2.12.3. A szorgalom értékelése.....	138
2.12.4. A tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei és formái	140
2.13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	142
2.13.1. Hit- és vallásoktatás, nevelés	142
2.13.2. A hitoktatás pedagógiai háttere	143

2.13.3. Az iskola hitéleti eseményei, programjai	145
2.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel.	147
2.14.1. Iskolaváltás, a tanuló átvétele	147
2.14.2. A felvételi eljárás különös szabályai	148
2.15. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, beleértve a témanapokat, témaheteket és a projektoktatást is.	150
2.15.1. Komplex Instrukciós Program-KIP	150
2.15.2. Informális és nem formális tanulási alkalmak az 1-7. évfolyamokon	151
2.15.3. Témahetek, projektoktatás	152
2.16. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	154
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	155
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	156
Az igazgató nyilatkozata:	156
Elfogadó nyilatkozat.....	157
MELLÉKLETEK.....	158
1. számú melléklet: SNI tanulók fejlesztő programja.....	158
2. számú melléklet: Esélyteremtő program	158

AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„Szent Anna! Máriának szülője, Te vagy a példakép. Kérj mennyben szent kegyelmet,

-Ha kéred megleszen -,

Hogy éljen minden gyermek Szentül, erényesen.”

A legfőbb emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, Jézus életében mutatkoznak meg legteljesebben. Ezért a diákok példaképül Jézust, az Őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent embereket kell állítanunk. A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársainkat, úgy, mint sajátmagunkat.

Ha minden gyermek nem is lehet „szent” –de hitben, szeretetben, isteni kegyelemben nevelkedve –erényes felnőtté válhat –és ettől gazdagabb, értékesebb útravalót nem adhatunk tanítványainknak.

TÖRVÉNYI HIVATKOZÁSOK

A pedagógiai program elkészítésénél a következő jogszabályokat vettük figyelembe:

- 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelethez nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 26/1997. (IX.3.) NM- rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 2026. évi XLVII. törvény a közneveléssel kapcsolatos egyes törvények módosításáról

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

„SERVA ORDINEM ET ORDO SERVABIT TE”

„Őrizd meg a rendet és a rend megőriz téged.”

(Kegyes Tanítórendjelmondata)

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk az általános nevelési-oktatási célok megvalósítása mellett célul tűzte ki tanulói vallásos, az Egyházhoz és a benne élő Krisztushoz hű katolikusnemzedék nevelését. Pedagógiaialap-elveinket az intézmény típusa, a helyi társadalmi igények és az iskola feltételrendszere határozza meg. Ennek megfelelően pedagógiai programunk a következő alapelvekre épül:

- gyermekközpontúság
- világnézet-hit-vallás
- a tudás iránti vágyfelkeltése
- esztétikára való nevelés
- a „másság” elfogadása
- testi- lelki egészség.

Nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- a pedagógiai munka középpontjába a személyre szóló fejlesztés álljon
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ez által motivált munkában fejlessze a felelősségtudatot, a kitartás képességét és előmozdítsa érzelem világának gazdagodását
- adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat - és problémamegoldáshoz
- alapozza meg a tanulási szokásokat, tanulja meg a tanulás módszereit, tudjon róla, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában
- foglalkozzon azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, melyek a gyermekek

szociáliskulturális környezetéből vagy eltérő ütemű érzéséből fakadnak

- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket
- erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat
- a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiségének fejlődését
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, empátiáját
- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket
- az ország a magyarság szimbólumait, az éves ünnepkörök, hagyományok legfontosabb állomásait
- a szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása; a nemzeti kultúra ápolása; nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.

Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása:

- fejlessze a tanulóknak a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt
- erősítse az Európához való tartozástudatát, és egyetemes értelemben is késztesen más népek hagyományainak megismerésére, megbecsülésére
- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:

- szerezzen tapasztalatot arról, hogy nem csak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet.

Gazdasági, pénzügyi nevelés:

- ismerje a pénz értékét, önállóan képes beosztani zsebpénzét, az energiatakarékosság beépül a mindennapjaiba.

Médiatudatosságra nevelés:

- ismerje a médiumokat, tisztában van a korhatárt jelző szimbólumokkal, hasznosítani tudja a média által nyújtott lehetőségeket a tanulásban.

Az erkölcsi nevelés:

erkölcsi gondolkodása kerüljön legalább konvencionális szintre, tudjon szűkebb környezetének megfelelően élni.

Ezek a fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgy közti kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését, a kulcskompetenciákra épülnek. A fejlesztési feladatok megjelennek az egyes tantárgyak helyi tanterveiben.

Nevelő-oktató munkánkat át kell, hogy hassa az egyetemes emberi értékek közvetítésének szándéka: humánus, szeretet, jószág, hit, erkölcs, nemzethez való kötődés, felelősségérzet, kötelességtudat.

Iskolánk egyik legfontosabb alapelve a gyermekközpontúság, melynek feltétele olyan otthonosan működtetett iskola, amelyben jól érzi magát a gyermek, mert alkotó módon vehet részt a tanítás-tanulás folyamatában: ahol ötletei, játécai, feladatai, kérdései, alkotásai szervesen beépülnek az iskolai foglalkozásokba. Mindezek által felkeltjük bennük a tudás iránti vágyat, hozzásegítjük őket ahhoz, hogy személyiségük egészségesen fejlődhessen. Nevelő-oktató munkánk másik fontos elve az élményalapú oktatás, mely során arra törekszünk, hogy tanulóink az ismereteket személyes tapasztalatokon, cselekvésen, felfedezésen és közösségi élményeken keresztül sajátítsák el. Pedagógiai munkánkban az élményszerű tanulást a keresztény értékek közvetítésével kapcsoljuk össze, hogy diákjaink ne csupán tudásban, hanem személyiségükben, közösségi felelősségvállalásukban és embertársaik iránti szeretetükben is gyarapodjanak. Fontosnak tartjuk, hogy az iskola olyan biztonságos és támogató közeg legyen, ahol a tanulás örömforrássá, a közös élmények pedig a közösség formáló erejévé válhatnak.

Célok:

- életkori sajátosságok figyelembevétele
- sikerélményhez juttatás (mindig „gyermek közelben” maradni)
- a felnőttek iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása (tanár-diák viszony, szülő-gyermek viszony, tanár-szülő viszony)
- családi tradíciók tiszteletére való nevelés
- pozitív életvezetés (egészséges életmódra nevelés).

Küldetésnyilatkozat

„Szent Anna! Máriának szülője, Te vagy a példakép. Kérj mennyben szent kegyelmet,

-Ha kéred megleszen -,

Hogy éljen minden gyermek Szentül, erényesen.”

A legfőbb emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek és Jézus életében mutatkoznak meg legteljesebben. Ezért a diákok példaképül Jézust, az Őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent embereket kell állítanunk. A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársainkat, úgy, mint sajátmagunkat.

Célok:

- szelídség, alázat, türelem
- mérsékletesség
- belső csendre, elmélyülésre való igény
- bűnbánatra való készség
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt
- mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- tiszteletteljes hangnem társaikkal, felnőttekkel szemben.

A tudás iránti vágy felkeltése

A tanulói képességek kibontakoztatásával, tehetséggondozással, a hátrányok leküzdésével egyenlő lehetőséget szeretnénk biztosítani az általános műveltség alapjainak elsajátításához, kiegészítve ezt a szabadidő hasznos eltöltésével, praktikus ismeretek elsajátításával.

Célok:

- az önművelés iránti igény felkeltése
- az értelmes, kreatív és kritikai gondolkodás kialakítása
- a kommunikációs képességek és készségek fejlesztése
- az egész életen át történő tanulási igény kialakítása
- a társadalmi változások iránti fogékonyság
- igényes és következetes munkavégzés
- a tanuláshoz szükséges szövegértési, szövegalkotási képesség fejlesztése

- lépéstartás az informatikai forradalommal.

Célok:

- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai szocializálódásának elősegítése, a „hozott” hátrányok pótlása személyiség építő felzárkóztatással
- a cigányság kultúrájának elfogadása, hagyományainak megismerése
- fokozott gyermekvédelmi tevékenység a társadalmi perifériára csúszott családok segítésére a magatartási és beilleszkedési zavarokkal küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása, differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség megteremtésére való törekvés, különös tekintettel a sajátos nevelésű tanulók esetében
- más nyelvi és vallási közösséghez tartozók teljes elfogadása.

Testi, lelki egészség

Tanulóinkat igyekszünk az egészséges életvitelre alkalmassá tenni. Fontos számunkra, hogy testileg-lelkileg egészséges nemzedéket neveljünk a ránk bízott gyermekekből.

Célok:

- az egészséges és kulturált életmód iránti igény kialakítása
- az egészség megőrzésének fontossága
- a testmozgás iránti igény
- az egészségvédelem
- környezettudatos szemléletre, magatartásra és környezetbarát életvitelre nevelés, legyen képes környezeti értékek megőrzésére, olyan változásokat javasolni, ami a környezet minőségét javítja
- növendékeinket az egészséges testi és lelki életvitelre alkalmassá tenni, a környezetük iránt igényes, érte felelősséget érző és tenni akaró gyerekeket nevelni.

A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A nevelés eszközei, eljárásai, módszerei a nevelési folyamat egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos elemei, tényezői. Megállapítható, hogy a nevelési eszköz leggyakrabban a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik.

Célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítsük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat. A nevelési módszer pedig nem más, mint a kitűzött nevelési cél elérése érdekében

alkalmazott eljárás. Minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldhatunk meg. A nevelési módszerek közül mindig azokat kell kiválasztani, amelyek igazodnak:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz; értelmi fejlettségükhöz; képességükhöz,
- a nevelő személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, vezetői stílusához,
- a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához.

A nevelési módszereink eszközei

A meggyőzés, felvilágosítás, tudatosítás eszközei:

- az oktatás valamennyi módszere: meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés
- eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló.

A tevékenység megszervezésének eszközei:

- követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás.

A magatartásra ható eszközök:

- ösztönzőmódszerek: helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás
- kényszerítő módszerek: felszólítás, követelés, utasítás, figyelmeztetés, megrovás.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A Nemzeti Alaptantervben és a Kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás szolgálják, hogy tanulóink:

- különböző szintű adottságaikkal
- eltérő mértékű fejlődésükkel
- iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal
- eltérő érdeklődési körüket érintő tevékenységükkel
- szervezett ismeretközvetítéssel
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

1.2.1 Alapelveink

- Megszervezzük tanulóink számára a képességük, adottságuk felzárkóztatásukhoz szükséges tanórai és tanórán kívüli tevékenységeket, foglalkozási formákat.
- Támogatjuk a diákönkormányzatok működését.
- A személyiség és közösségfejlesztő tevékenységben kiemelt szerepet szánunk az osztályfőnöki, a napközi és tanulószobai nevelői munkának.
- A személyiség- és közösségfejlesztés feladatát komplexnek, egymással összefüggőnek ítéljük meg.
- Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széles körűen fejlessze.
- Intézményünk a személyiség és közösségfejlesztő munkájában együttműködik a szülőkkel, a szülők közösségeivel.

A személyiségfejlesztés legfontosabb területeit az alábbiakban határozzuk meg:

- erkölcsi / vallásos nevelés
- értelmi nevelés
- közösségi nevelés
- érzelmi nevelés
- akarat nevelés
- esztétikai nevelés
- nemzeti nevelés, állampolgári és demokráciára nevelés
- egészséges életmódra nevelés
- munkára nevelés
- környezeti nevelés.

1.2.2 Feladataink

A tanulók erkölcsi nevelése

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Ezt a célt szolgálják a közösen szervezett iskolai programok, nemzeti ünnepeink műsorral való megünneplése, a tanulmányi kirándulások, az osztályfőnöki órák, az életkori sajátosságoknak megfelelő témákról való beszélgetések. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, többek között a XX. századi totális diktatúrák

lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Az értékek továbbadása, megfelelő magatartásminták kidolgozása a pedagógus feladata. A pedagógus megjelenésével, személyiségével, intelligenciájával is nevel.

Tanulóink szélsőséges szociokulturális háttérrel rendelkeznek, ezért fő célunk a hátrányok feltárása, kompenzálása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Meg kell ismertetnünk a tanulókkal a valódi emberi értékeket, motiválnunk kell őket arra, hogy azt kövessék.

A viselkedési kultúra, az iskolai rend, fegyelem megszilárdításának érdekében egységes követelményeket kell támasztanunk tanulóink felé. Az alapvető erkölcsi, magatartási, viselkedési normákat a tanulók által is elfogadott *házirend* tartalmazza.

1.2.3. A tanulók értelmi nevelése

Az iskola fontos feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges kompetenciák, képességek kialakítása, fejlesztése. Ez kiegészül tágabb értelemben az egész személyiség fejlesztésével.

Elengedhetetlen a különböző szaktárgyi témák iránt érdeklődés felkeltése, a tanulás tanítása. A nevelés részeként szükséges az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása. Az értelmi nevelés színterei kitágultak, ezért fontos a könyvtári ismeretszerzés technikáját megtanítani tanulóinkkal. A nevelés során figyelembe kell vennünk a megismerés életkori és egyéni jellemzőit.

1 - 4. évfolyamon: érzékelés, észlelés, megfigyelés, beszéd - és mozgásrendszerek fejlesztése fő feladat.

5 - 8. évfolyamon: fogalmi gondolkodás, logikai műveletek kerülnek jobban előtérbe.

1.2.4. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével párhuzamosan. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. A közösen végzett munka sikerességének, hatékonyságának, örömének felfedeztetése.

Színterei:

- tanórák: hittanóra, osztályfőnökióra, szaktárgyak tanórái
- tanórán kívüli foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlat, zárandoklatok, kirándulások évfolyam/osztálymisék
- adventi- nagyböjti lelkinapok
- diákönkormányzati munka.

1.2.5. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Az élő és az élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes érzelmek kialakítása. Tanulóink érzelmi nevelésénél elsődleges szempontunk a jó tulajdonságok kiemelése és erősítése. Az osztályfőnökök és a szaktanárok folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulók érzelmi változásait, és lehetőségeikhez mérten mindenben rendelkezésükre állnak. Az egész osztályt érintő problémák tisztázásakor arra törekszünk, hogy az adott esettel kapcsolatban a tanulságokat mindig levonjuk, és a gondok megnyugtatóan rendeződjenek. Erősítjük a gyermekekben az empátiát, a segítőkészséget személyes példaadásunkkal.

A cél annak elérése, hogy a tanulók tolerálják a másságot, tartsák tiszteletben mások érzéseit, legyen megfelelő önuralmuk. Fejleszteni szükséges a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást.

1.2.6. A tanulók akaratí nevelése

Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség, a reális kép kialakítása. Az önértékelés fejlesztése. A kudarc-tűrőképesség formálása. A másság elfogadására való nevelés. Az alkalmazkodóképesség fejlesztése.

1.2.7. Esztétikai nevelés

Szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának észre véttetése, megtartása.

Igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben. Feladatunk az esztétikai értékeket felismerő és létrehozó kreatív ember nevelése.

Esztétikai nevelő értéke van az iskolai környezetnek, a tanár verbális és nem verbális kultúrájának, a mindennapi kapcsolatoknak, az ünnepi szertartásoknak. Ezért lényeges a

környezet, melyben fogadjuk a gyermekeket.

A gyermekek esztétikai nevelése a tanórán kívül, speciális foglalkozásokon is történik: művészeti szakkörökön, színjátszó körben, színház, hangverseny – és mozi-látogatásokon.

Az esztétikai nevelést szolgálja a tánc és –lehetőség szerint- a drámapedagógiai foglalkozások.

1.2.8. A tanulók nemzeti, állampolgári, és demokráciára nevelése

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegenelnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, megbecsülése. Ünnepek méltó megünneplése. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus–így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem-és jelen formáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie. Az alapvető állampolgári jogok, Európai Unió jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése, a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre az iskolai és helyi közéletben való részvételre. *Tanulóink tudják énekelni a Himnuszt és a Szózatot rendezvényeinken.*

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtörésből sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden év folyamán fontos feladat–az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén - Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Megvalósításának színterei: a helytörténet beépítése a történelmi ismeretekbe, könyvtári látogatások, hagyományörzés a hon- és népismeret tantárgyi modul segítségével, tematikus faliújságok.

1.2.9. A tanulók egészséges életmódra nevelése

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok

Gazdag diáksportköri élet. A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret, az osztályterem rendben tartási igénye, a közlekedés mintái, készségei, környezettudatos magatartás kialakítása. Az egészséges életmód ismérveinek megismertetése, az alapvető szokások szakadatlan gyakorlása, folyamatosan észlelt minták elsajátítása. A természetet tisztelő, természet iránti felelős életmód formálása. Személyes biztonságra való törekvés.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Megvalósításának színterei:

- tömegsport
- egészséges életmódra nevelő sportnapok rendezése
- városi, megyei, egyházmegyei sportversenyeken való részvétel
- egészségügyi előadások szervezése
- tanórák.

1.2.10. A tanulók munkára nevelése

Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. A tanulóinkat el kell juttatnunk arra a fokra, hogy kialakuljon bennük a munkáról való helyes szemlélet, alkalmassá váljanak fizikai és szellemi munka végzésére, megalapozzuk munkaerkölcsüket.

Az iskolai élet minden területén, de különösen a tanulási folyamat során a tervezés, szervezés, végrehajtás, ellenőrzés munkáját meg kell szervezni a gyermekek számára. Fontos, hogy aktívan vegyenek részt a kapott és a vállalt tevékenységekben. A megerősítést a rendszeres értékelés szolgálja. Az elvégzett munkát a közösség is értékelje, véleményezze, ezáltal is fejlődik a gyermekek beszédkésztsége, ítélőkésztsége.

1.2.11. A tanulók környezeti nevelése

A természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése. Értékmegőrző és fejlesztő, környezettudatos magatartás kialakítása. Az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása. Az eredményes munka feltétele, hogy a pedagógus maga is rendelkezzen közösségi vonásokkal, és ezáltal alkalmas legyen a személyiségfejlesztéssel járó feladatok elvégzésére, valamint tudatosan adjanak példát szakmai felkészültségéből, korrektségéből, emberségéből.

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga.

Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az emberéletterét szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretnek és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek alkalmazásának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani. *A környezeti nevelés egyik színtere lehet a tanórán- és intézményen kívül szervezésre kerülő projektmunka, tematikus tábor, előadás, kirándulás.*

1.2.12. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok tevékenységi területei

Személyiségfejlesztés a tanítási órákon

Lehetőségei:

- Differenciált képességfejlesztés.
- Kommunikációs képesség fejlesztése.
- Tanítási tartalmak feldolgozása során a kíváncsiság, az érdeklődés kielégítése mellett az akaraterő, kitartás, felelősségtudat fejlesztése, érzelmek gazdagítása.

- A tanulás, a munka örömeinek megtapasztalása, sikerhelyzetek teremtése.
- Önállóságra való törekvés segítése.
- Kreativitás fejlesztése.
- Esztétikai érzék fejlesztése.
- Helyes énkép kialakítása.
- Társas kapcsolatok kibontakoztatása.
- *Osztályfőnöki óra*, mely a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés fontos színtere. Helyet ad a tapasztalásnak, a tudatosításnak, a helyes magatartás kialakításának. Segíti az önismeret, önértékelés kialakítását.

Személyiségfejlesztés a tanórán kívüli tevékenységek során

A személyiségfejlesztés tanórán kívüli lehetőségei:

- Tehetséggondozás, önmegvalósításra törekvés fejlesztése, erősítése.
- Öröm, sikerérzés biztosítása, önbizalomnövelés.
- A kudarc helyes kezeléstechnikáinak megismertetése.
- Értéktétel, kritikai érzék alakítása.
- *Együttes élmény átélése az osztálytól eltérő közegben.*
- Együttműködési képesség alakítása.
- Helyes konfliktuskezelés és döntési készség elsajátíttatása.
- Test és a lélek harmonikus fejlesztése.
- Mozgásigény kielégítése, mozgáskultúra megalapozása.
- Egészséges életvitel, helyes fogyasztói szerep alapvető ismereteinek közvetítése.
- Kulturált versengési stílus kialakítása.
- Fejlesztő beszélgetések az önismeretet fejlesztésére.
- Kulturált magatartásformák gyakorlása.
- Másság elfogadtatása, tolerancia.
- Európaiság, hazaszeretet, nemzeti öntudat formálása.
- Tiszteletadás az ember teremtette értékek iránt.
- A társas kapcsolatok illemének, etikájának gyakorlása (barátság, szerelem).
- Az elutasító magatartás kibontakoztatása a káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog) vonatkozásában.

Napközi, tanulószobai foglalkozások

Ezeket a foglalkozásokat úgy szervezzük meg, hogy a másnapi tanítási órákra való felkészülés mellett lehetőséget biztosítsunk a mozgásra, játékokra, a társas együttlét szabályainak elsajátítására, az együttműködés, a segítő életmód különböző formáinak gyakorlására, az egészséges életmód kialakítására. A különböző tevékenységi formák jó lehetőséget biztosítanak népi, nemzeti hagyományaink megismertetésére, ezzel a hazához való kötődés erősítésére. A tanulószobai foglalkozás keretében a pedagógus a felső tagozatos gyerekek számára biztosítja a tanórákra való felkészülést, segíti a tanulási nehézségek leküzdését.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

A gyermekek tehetségét kibontakoztató foglalkozások tantárgyakhoz kapcsolódnak szakkör jelleggel. Indítását évente határozzuk meg az igények, a lehetőségek, az erőforrások figyelembevételével.

Szakkörök, sportkörök

A délutáni szabadidő tartalmas eltöltését megcélzó foglalkozástípusainkat több szempont figyelembevételével tervezzük meg minden tanévet megelőzően.

A foglalkozásoknak az érdeklődés felkeltését szolgáló tematikai sokszínűsége a többirányú tehetségfejlesztést is elő kívánja segíteni. Számos tehetséges, ám hátrányos kulturális háttérű tanulónk helyzetét is mérlegelve szakköreink, foglalkozásaink éves programját úgy állítjuk össze, hogy minél több alkalmat nyújtsanak a korszerű ismeretszerzés lehetőségeinek. A szakköri tevékenység egyben kiegészíti a tanórai munkát, hiszen lehetőséget ad a tapasztalati, értelmező tanulás gyakorlására, erősíti, fejleszti a megismerési vágyat, ösztönzi önálló alkotómunkák készítését, erősíti a tanulás rangját.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Munkáját az 5-8.osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja.

A diákönkormányzat tevékenységét az igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

Az iskolai élet hagyományai

Az ezekkel kapcsolatos tevékenységformák (kulturális rendezvények, iskolai ünnepélyek) együttese a személyiségformálás feladatai közül elsősorban az egészséges, kulturált életmódra nevelés, a segítő életmódra nevelés színterei az értelmi nevelés mellett.

Versenyegek, vetélkedők

A tehetséges tanulók további fejlődését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyek az iskolában évente/félévente/stb. rendszeresen kerülnek megszervezésre. A legtehetségesebb tanulók városi, vármegyei, egyházmegyei és országos tanulmányi, művészeti versenyeken is részt vesznek. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Erdei iskola

Az erdei iskola a nevelési és a tantervi követelmények megvalósulását segíti az iskola falain kívül. Célja: személyiség- és közösségfejlesztés, önállóságra, környezettudatosságra, fenntarthatóságra, teremtésvédelemre és a keresztény értékrend erősítésére és megélésére való nevelés. Iskolánk elkötelezett a teremtet világ értékeinek megőrzése, a környezettudatos szemlélet kialakítása és a fenntartható életmódra nevelés mellett.

Teremtésvédő iskola

A Teremtésvédő iskola cím elnyerése során a környezet védelmét, a felelős, környezettudatos gondolkodást és a teremtet világ iránti tiszteletet nevelő-oktató munkánk kiemelt feladatának tekintjük. A program célja, hogy tanulóink életkoruknak megfelelően megismerjék és értékeljék a természet szépségét és értékeit, felismerjék az ember felelősségét a környezetért, valamint képessé váljanak arra, hogy mindennapi döntéseikben és cselekedeteikben is érvényesítsék a környezettudatosság és a felelős életvitel szempontjait.

Múzeumi, kiállítási, művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidős foglalkozások során a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülő anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, erdei iskola, mozi, színház, hangverseny-és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel lehet önkéntes/kötelező. Ide tartoznak a takarítási akciók (iskola, környék stb.) és gyűjtési akciók (papír, fém stb.) is.

Iskolai könyvtár

Az iskolai könyvtár a tanulók és az iskola dolgozóinak egyéni tanulását, önképzését szolgálja. Könyvtári foglalkozás szervezhető a tanórán és tanórán kívül is.

1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1.3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128. § - 132. §-áig teljes körű egészségfejlesztést, olyan komplex egészségfejlesztési szemléletet ír elő, amely a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézi elő az iskolai nevelésben-oktatásban. A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki
- g) az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma,

tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az önsegítés feladatait, módszereit

h) biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

1.3.2. Célok

Az egészségfejlesztés hosszú távú céljai:

- képessé tenni iskolánk diákjait arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák,
- egészségfejlesztő környezet kialakítása,
- egészségfejlesztő közösségi tevékenységbe bevonni diákjainkat,
- egyéni képességek fejlesztése,
- mozgásgazdag életmód, közösségi és társadalmi programként általánosan elfogadott legyen - egészséges szemlélet kialakítása; az egészséget támogató életmód gyakorlására, környezeti károsító tényezők lehetőség szerinti kiiktatására, betegség megelőzésére,
- mentális betegségek megelőzése, a tanulók lelki egészségi állapotának és életminőségének javítása, egészségtudat fejlesztése,
- drogtagadás elősegítése, egészségre káros szokások megelőzésének segítése,
- döntéshozás: „nemet mondani a probléma helyzetekre” elősegítése.

Az egészségfejlesztés rövid távú céljai:

- személyi higiéniával
- az aktív testmozgással
- egészséges táplálkozással
- baleset megelőzéssel
- életvezetési ismeretek nyújtásával
- dohányzás visszaszorításával, az alkohol és drogprevencióval
- szexualitással
- rendszeres orvosi, fogorvosi szűrések biztosításával.

1.3.3. Egészségfejlesztési célok megvalósításának formái

Személyi higiéné

- Alsó tagozaton a tisztálkodásra vonatkozó általános szabályok megismertetése, tisztasági csomag napi használata.

- Felső tagozaton a pubertás korhoz kapcsolódó tisztálkodási szabályok megismertetése.
- Védőnői szolgálat segítségével fejtetvesség kiszűrése.

Aktív testmozgás

- Mindennapos testedzés biztosítása: a törvény által előírt évfolyamokon heti 5 testnevelés órában játékos egészségfejlesztő foglalkozásokon való részvétel a diákok számára.
- Tanulók fizikai állapotának felmérése: NETFIT mérés 5.-8. évfolyamban.
- Szülők bevonása a sportolásba szülő- tanár-diák meccsek rendezésével.
- Gyalog- és kerékpártúrák, kirándulások szervezése.
- Turisztikai ismeretek átadása – *táborokban, projekt munkában való részvétel*
- Bekapcsolódás a helyi sportegyesület és a civil szervezetek által szervezett tevékenységekbe.

Egészséges táplálkozás

- Rendszeres, egészséges étkezési szokások kialakítása, folyamatos gyakoroltatása. Mindennapi egészséges táplálkozás elősegítése alsó tagozaton az Európai iskolagyümölcs és az iskolatej programhoz való csatlakozással.
- Tanórai keretben és tanórán kívüli foglalkozásokon az egészséges táplálkozás témájában alapos ismeretek nyújtása.
- *Egészségnapok szervezése – projekt módszer alkalmazásával.*

Balesetmegelőzés

- Minden tanév elején általános, a különböző tantárgyakhoz és a játszótéren való viselkedéshez kapcsolódóan, balesetvédelmi oktatást tartunk a tanulónak, melyet a naplóban dokumentálunk. Hasonlóképpen felhívjuk a figyelmet a balesetveszélyekre kirándulások, túrák, táborozások előtt.
- A közlekedési balesetek megelőzését szolgálja a technika és életvitel, környezetismeret és osztályfőnöki órákon a közlekedési ismeretek oktatása. **Különös részletességgel kell kitérni a busszal való közlekedés szabályaira, etikettjére.**
- Helyi polgárőr szervezet és az iskolarendőr segítségének igénybevétele.

1.3.4. Életvezetési ismeretek nyújtása

Célja, hogy olyan készségek kifejlesztéséhez és gyakoroltatásához adjon segítséget, amelynek révén:

- a gyerekek megismerhetik önmagukat és társaikat,
- ismereteket szerezhetnek a társas kapcsolatok lélektani sajátosságairól,
- felfedezhetik önmaguk megvédésének lehetőségeit és felelősségét,
- csökken a gyerekek közötti konfliktusok száma, nő a toleranciakészség.

Tartalma: felkészítés a családi életre, az egészséges életmód választása, személyiségfejlesztés (önismeret, döntéshozás, stressz kezelés és önkontroll, konfliktuskezelés, hatékony kommunikációra nevelés).

Megvalósítás: hittan órán, osztályfőnöki órán, tanulószobai - és napközis foglalkozásokon, tanórán kívüli tevékenységek keretében.

Korábban intézményünk nevelőtestülete elvégezte az „Életvezetési ismeretek és készségek” c. módszertani programot, amelyet szabadon használhatják tanítási óráikon.

1.3.5. Szexualitás

Célja: Helyes nemi szerepek kialakítása és a fiatalkori szexuális élet veszélyeire való felhívás.

Tartalma: egészséges nemi működés, nemi szerepek tisztázása és tiszteletben tartása, párkapcsolat, gyermekkori szexualitás.

Megvalósítás: biológia órán, szakember által tartott felvilágosító előadáson.

1.3.6. Dohányzás visszaszorítása, alkohol és drogprevenció

Az iskola az alkohol és drogprevenciónak, egészségfejlesztésnek nemcsak kiemelt színtere, hanem egyik legnehezebb „munkaterülete” is. Hivatásunk célja különösen azoknak a fiataloknak a megmentése, akik nem ritkán családi környezetük, közvetlen társadalmi élményeik, mintakeresésük, mentális képességük vagy rosszul értelmezett lázadásuk következményeként válnak áldozatokká.

Célunk:

- Ne szokjanak rá a dohányzásra, az iskolában és környékén nem dohányoznak a tanulók!
- A tanulók képesek legyenek a helytelen egészségkárosító tényezők
- elutasítására, valamint a boldog, kiegyensúlyozott, stressz mentes élet megalapozására.

- Alkoholfogyasztás és illegális droghasználat megjelenésének, jelenlétének kizsorítása a diákságéletéből.
- A divattá vált energiatartalok káros hatásának tudatosítása.
- Tananyagba beépített integrált drogprevenciós tartalmak.
- A szabadidő eltöltésének hasznos megszervezése, hiszen a gyermekek, fiatalok számára aktív, kreatív, sikerélményeket is biztosító elfoglaltság az egészséges életmód kialakításának egyik alappillére, kreatív cselekvési forma, mely az emberi önkitaljesedést mozdítja elő.

Megvalósulás színterei: természetismeret, biológia, drámapedagógiai óra keretein belül, felvilágosító előadáson a káros szenvedélyek hatásaira felhívni a tanulók figyelmét. Személyes beszélgetések az érintett tanulókkal. Szülői értekezlet, amelynek témája ez a káros viselkedésforma, a szülői minta fontossága e témában is.

1.3.6. Rendszeres orvosi, fogorvosi szűrések

Rendszeres kapcsolat tartása az iskolaorvossal, védőnővel. Szűrővizsgálatokon (iskolaorvosi, fogászati) való részvétel, ezek eredményeinek közlése a szülőkkel. Ha intézményünk a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Az iskolai közösség sajátossága az is, hogy mind a tanórai, mind a tanórán kívüli tevékenységek állandó vagy alkalmilag alakult közösségekben zajlanak, ezért minden esetben az a célunk, hogy ezen közösségek tagjait alkalmassá tegyük arra, hogy a közös cél érdekében elfogadják a közös értékrendet, és hajlandóak legyenek ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

1.4.1. A közösségfejlesztés céljai

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek

- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek
- legyen nyitott más népek kultúrája iránt
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt, és kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- tudjon társaival és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A közösségépítés céljainak megvalósulása érdekében figyelemmel kísérjük a pályázati lehetőségeket: Határtalanul program, egyházi közösségi célú pályázatok, tematikus táborok, nyári zárandoklat szervezése.

Nyári lelkigyakorlatos zárandoklat

A nyári lelkigyakorlatos zárandoklat célja, hogy a résztvevők elmélyítsék kapcsolatukat Istennel, megerősödjenek hitükben, és közösségi élményeken keresztül közelebb kerüljenek egymáshoz.

Főbb célok:

- az Istennel való személyes kapcsolat és az imádság elmélyítése;
- a hit tudatosabb megélése és a keresztény értékek felismerése;
- lelki feltöltődés, elcsendesedés és önmagunkra tekintés biztosítása;
- a közösség erősítése, egymás elfogadása;

1.4.2. Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget a közösségi érdek, közösségi cél, közös értékrend és a tudat tartja össze. A diákok egyben egy nagyobb közösség tagjai is, az iskoláé. Igyekszünk bennük ennek tudatosítását kialakítani.

Legfontosabb célunk olyan valódi közösséget formálni, amely képes a közös cél érdekében a közös értékrend elfogadására. Az iskola szervezett keretein belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni. A különböző munkaformáknál (pl.: csoportmunka, páros munka, műhelymunka stb.) tananyag feldolgozása mellett a közösség alakítása is erősen jelen van. A közös munka során a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása, az együttműködés megalapozása, fejlesztése történik.

Ennek érdekében az alábbi feladatokat igyekszünk megvalósítani:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerkölc erősítésével
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével)
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önismeretének, önellenőrző képességének fejlesztése
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés
- olyan nevelő kollektíva kialakítása, majd megtartása, mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny, pályázat) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb formában a közösségfejlesztés kiváló területei. Feladatai:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a

különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését

- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti, sport, környezetvédelmi) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet és a környezet iránti felelősség érzését
- a közös szentmiséken, egyházi rendezvényeken-programokon való részvétel tovább erősíti a közösséget osztályszinten és intézményi szinten egyaránt.

Iskolánk igény és lehetőség szerint az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat kínálja:

- napközis, tanulószobai foglalkozások
- sportkörök
- tehetséggondozó szakkörök
- tanulmányi versenyek: helyi, kistérségi, megyei, egyházmegyei országos szintig felmenő és nemzetközi versenyek
- kulturális versenyek
- házi bajnokságok különböző sportágak keretében
- sportversenyek
- iskolai rendezvények: diáknapi, gyermeknap, jeles napok (pl. Föld napja, Állatok világnapja, Madarak és Fák napja stb.), ünnepi műsorok, megemlékezések, farsangi mulatság, Adventi forgatag, Mikulás nap, karácsony, gyermeknap, diákönkormányzati nap
- egyházi ünnepekről való méltó megemlékezés
- erdei iskola, tanulmányi- és osztálykirándulások
- múzeum, kiállítás látogatások, színház és hangverseny látogatások, mozi látogatások
- iskola előkészítő foglalkozások az óvodásoknak (iskolába hívogató foglalkozások az első osztályosok beiratkozásáig),
- nyílt tanítási napok szervezése
- iskolán kívüli fejlesztési módszerek: bekapcsolódás a közéletbe (városi ünnepélyeken való részvétel, helyi újságban való megjelenés).

1.4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai DÖK a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében önállóan intézik saját ügyeiket. Életkori sajátosságaikból kifolyólag általános iskolánk felső tagozatában működik, de itt is a segítő pedagógus irányítása mellett, sokszor a pedagógus-közösséggel együttesen. Iskolánk diákönkormányzata minden év szeptemberében újra alakul, demokratikus úton választja saját vezetőit, tisztségviselőit. Ezután megfogalmazzák azokat a célokat, feladatokat, melyeket az adott évben megvalósítani kívánnak.

Célok, feladatok:

Elsősorban közösségépítő jellegét erősíti a már kialakított hagyományok, programok szervezése, lebonyolítása. A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése is fontos szerepet játszik.

- Helyi pályázatok, versenyek kiírása, lebonyolítása, melyek dekorációs céllal is készülnek, emellett emocionálisan is előkészítik a közelgő eseményeket, ünnepeket.
- Rajzverseny.
- Farsangi műsoros jelmezverseny.
- Ki mit tud?
- Színházlátogatás.
- Nemzeti értékeink ápolása, ünnepeinken, megemlékezéseinken a nemzeti érzés mélyítése.
- Olyan tevékenységeket szervez a DÖK, amelyek értékes esztétikai élményeket nyújtanak a közösség tagjainak, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség is.
- A közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése.
- Megszervezik a diáknapot.
- Természetesen a tervező-szervező funkción túl a diákönkormányzat érdekképviselői szerepet is betölt iskolánkban, itt azonban elsődleges céljuk a közösség érdekében végzett tevékenységekért a közösség előtti dicséret, ezzel is előmozdítani kívánják olyan egyéniségek kialakulását, akik szívesen kapcsolódnak be, majd kezdeményezik érdekes, hasznos tevékenységek lebonyolítását.
- Összességében célunk olyan közösség kialakítása, amely büszke sikereire, és értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

1. A nevelőtestület minden tagjának feladata:

- legmagasabb szinten a lehetőségeket legjobban hasznosítva nevelni, oktatni iskolánk tanuló ifjúságát,
- a NAT, a kerettantervek, és a pedagógiai program alapelvei, értékei, cél- és feladatrendszerének maradéktalan betartása és teljesítése,
- szakmailag, pedagógiaiilag tovább képezni magát,
- a fenntartói, városi, iskolai érdekeket szem előtt tartva tevékenykedni,
- a nevelési és oktatási terv, valamint az iskolai munkaterv végrehajtása.

2. A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tantervek végrehajtása,
- a tanítási órákra való felkészülés, azok pontos megtartása,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása,
- tájékoztató füzetek aktuális beírása,
- különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- a tanulmányi versenykiírások, pályázatok figyelése, rendszeres követése,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása, lebonyolítása, értékelése,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken, a munkaközösségi értekezleteken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése.

- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- részvétel az országos felmérésekben,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- a pedagógiai etika írott/íratlan törvényeinek betartása,
- a problémák nyílt mindenkori megbeszélése megfelelő hangnemben a tanulóval, szülővel, kollégával, vezetővel egyaránt,
- a szükséges intézkedések megtétele gyermekbaleset vagy annak veszélye esetén,
- a védő- óvó előírások betartása és betartatása bombariadó és tűzriadó esetén,
- gondoskodás az illetékes szervek értesítéséről, az intézmény gyors és szakszerű kiürítéséről,
- kulturált viselkedés, öltözködés, ünnepélyeken a közösség szabályainak /hagyományainak betartása, ünnepélyeken a közösség döntése által meghatározott öltözködés (Házirend),
- különös figyelmet fordítson a gyermek személyiségének megfelelő fejlődésére, tehetségének kibontakoztatására,
- legyen figyelemmel a gyermek egyéni képességeire, adottságaira, fejlődési ütemére, szocio- és kulturális helyzetére,
- kiemelt kötelesség a különböző bánásmódot igénylő gyerekekkel való egyéni törődés.

3. Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanévben szeptember 1-jétől.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során tekintettel van a személyiségfejlődés szakaszainak sajátos jegyeire,
- együttműködik az osztályt képviselő diákönkormányzat tagjaival, segíti a tanulókörösség kialakulását,
- segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját,
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkakörösségének tagjaival,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály magatartási helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,

- szülői értekezletet tart,
- ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztrációs teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása, törzslap vezetése,
- igazolatlan hiányzás esetén felszólítás, értesítés, feljelentés dokumentálása,
- segíti osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, „büntetésére”,
- rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban,
- munkáját előre megtervezi, és ezt írásban foglalkozási tervben (óraterv, tanmenet) rögzíti,
- feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és „önkormányzó” képességük fejlesztése,
- együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis és tanszobás nevelőkkel,
- felelős osztálya tantermének rendjéért, tisztaságáért,
- látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait,
- észrevételeit megbeszéli az érintett nevelővel,
- vezeti az osztálya osztályozó értekezleteit, értékeli az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét,
- törekszik a tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztésére, gondot fordít a gyengébbek felzárkóztatására, a differenciált foglalkoztatásra tehetséggondozásra,
- a tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját, együttműködik a szülőkkel,
- a továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát,
- családlátogatást a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál tanév elején ajánlott végeznie, (a gyermekvédelmi munkát segítő szakemberrel együtt,) a többieknél szükség szerint,
- fogadóórát a munkatervben meghatározott rendben tartja,
- ellenőrzi az osztálynaplóba beírt érdemjegyeket,

- tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, ellenőrzi, hogy a szülők ezeket az észrevételeit tudomásul vették-e,
- a haladási naplóban a bejegyzéseket ellenőrzi, az igazolásokat összeszedi, az osztályzatok számát figyelemmel kíséri,
- a naplóban gondoskodik a jutalmazások- büntetések bejegyzéséről, ill. bejegyeztetéséről,
- a tanulói házirendet, a balesetvédelmi - és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti,
- bombariadó, tűzriadó esetén az intézményben elfogadott intézkedési rend alapján tevékenykedik,
- az osztályfőnök a gyermekvédelmi munka közvetlen segítője, ismernie kell tanítványait és körülményeiket, a gyermekvédelmi eseteket azonnal jeleznie kell,
- segítse és figyelemmel kísérje a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat,
- a szülőkkel kapcsolatot tart, feltárja a hátrányos helyzet okait,
- kapcsolatot tart a gyermekvédelmi munkát segítő szakemberrel, az osztályban tanító pedagógusokkal a gyerekek helyzetének megértése és könnyítése érdekében.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítőtevékenységek

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti, általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. Iskolánk képzési rendszerében kiemelkedő feladat a tehetséggondozás. A lehetőségekből fakadóan elhivatottságot érzünk szakmailag tanulóinkért, tanulmányi fejlődésüket igyekszünk pozitív irányba terelni, az adott, felkínált lehetőségeket kihasználni. Az előkészületekhez, a nevelési-oktatási folyamat végig viteléhez bennünk, pedagógusokban kell éljen az a törekvés, hogy tanítványaink érezzék, amit a mottóban is megfogalmaztunk. Ahhoz, hogy felkeltsük hátrányos helyzetű tanulóink érdeklődését a plusz feladatok iránt, minőségi változást kell eszközölni hozzáállásunkban, miként szellemi bázist kell teremteni.

Intézményen belül kell megoldani -életkornak megfelelően azokat a szakaszokat, amit érdemes több munkával kiemelkedővé tenni. Keresni –felismerni kell a tehetséges tanulókat, megadni minden lehetőséget számukra a kiugró teljesítmény reményében.

Tanulóink nagy százaléka hátrányos helyzetű, ami szociális hátrányokat rejt (település szét-szórtsága, bejárási nehézségek, ingerszegény környezet, munkanélküliség, anyagi lecsúszás, könyves-környezet hiánya, számítógép hiánya, egyéb tárgyi feltételek nélkülözése). Gyakori problémát okoz az anyagi, utaztatási, fizetési nehézség. Ezt meg kell oldani, mert tehetséges gyerek ilyen okok miatt nem kerülhet számára hátrányos (megkülönböztetett) helyzetbe az iskolában.

Lehetőségek iskolán belül és kívül:

- szaktárgyi versenyek
- szakköri lehetőségek
- művészeti oktatás (alapfokú művészetoktatás)
- internetes feladatmegoldó versenyek
- levelezős versenyek
- pályázati felhívások
- angol nyelvoktatás
- felvételi előkészítők
- kapcsolat sportegyesületekkel, egyéb civilszervezetekkel
- iskolai, városi könyvtár használata
- egyéb szabadidős tevékenységek (mozi-, színház-és múzeumlátogatások, kirándulások, erdei iskola, tematikus táborok, hangverseny látogatás)

Hagyományszintű helyi versenyek a munkaközösségek szervezésében:

- vers- és prózamondó
- szép magyar beszéd
- helyesírási
- angol-német nyelv
- vizuális kultúra
- sport
- népdaléneklő
- komplex tanulmányi

- környezetvédelmi
- elsősegélynyújtó
- házi matematika
- hangosolvasás
- egyéb tantárgyi
- egyházmegyei szintű helyi szervezésű informatikai és „Szentírásolvasó” tehetségmutató versenyek.

Körzeti, megyei, illetve országos szintű lehetőségek:

- vers- és prózamondó (mesemondó), szépkiejtési
- művészeti (színjátszó, énekkar, rajz)
- sport (atlétika, futball)
- matematika
- helyesírási (helyi, körzeti, vármegyei, országos)
- szövegértési, versíró versenyek.

Évek óta részt veszünk a következő versenyeken:

- katolikus iskolák „Dugonics” matematika országos versenye
- Szent László vármegyei matematika verseny
- rajzpályázatok egyéni- és csoportos
- internetes versenyek
- "Szép magyar beszéd" – prózamondó verseny
- informatikai versenyek
- a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye, mint fenntartó által szervezett, támogatott versenyek.

1.6.2. A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön. Ez nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógusok feladatköre, hanem mindnyájunk felelőssége. A felzárkóztatás alapja a bizalom és az önbizalom erősítése, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés! Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy szintjükhöz mérjük a követelményt.

A fokozatosság elve alapján nehezülhetnek ezek a feladatok.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük
- diagnosztizálás
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat, melyet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai végeznek el (fejlesztő pedagógus, pszichológus, logopédus, gyógypedagógus)
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – fejlesztő foglalkozások, tanulás-korrektúra, korrepetálás
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanuláskompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés
- egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel javító szándékú elmarasztalással
- közösség nevelő hatása (társak hatása sokszor erősebb, mint a pedagógusé)
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is adjunk lehetőséget a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre (szaktárgyi, fotó, tánc, dráma, kézműves, sportszakkörök)
- kapcsolattartás a szülőkkel, a tanárok javaslata, segítség adása a tanulási nehézségek leküzdésében.

Iskolánk a bukás-mentességre törekszik, gyenge képességű/lemaradással küzdő tanulóinkat igyekszünk a minimumszintre eljuttatni.

A fejlesztés, korrektúra, felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka. Fontos az

iskolaérettség szakszerű eldöntése, mely az óvoda és a szülő felelőssége.

A problémák korai feltárása érdekében a tanítók és a fejlesztő pedagógus minden év decemberéig elvégzi a DIFER felmérést elsős és másodikos osztályos tanulóinkkal.

Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor, a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök esetmegbeszélés keretében átadják” felső tagozatos kollégáiknak a gyermekeket, kiemelve a speciális fejlesztő eljárásokban részt vevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó ismereteket.

1.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

BTMN tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A beilleszkedési és magatartási, tanulási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

Az első osztályba lépés, az iskola-óvoda átmenet előkészítésének kialakult hagyományai vannak intézményünkben.

Elemei:

- Az első osztályban tanítókat időben kell kijelölni, és azt nyilvánosságra hozni, hogy szülő, gyermek egyaránt lelkiileg felkészülhessen erre.
- A leendő elsős tanítók több alkalommal felkeresik az első osztályba készülő gyermekeket az óvodában.
- Az óvodások néhányszor ellátogatnak az iskolába, ahol találkoznak az iskolásokkal, tanárokkal, megismerik az osztálytermet, bepillantást nyernek intézményünk életbe (közös iskolai rendezvények, iskolába hívogató foglalkozások, szülői értekezlet).
- Az elsős nevelők gondoskodnak arról, hogy a bekerült kisgyermek fokozatosan állhassanak át az iskolai időbeosztásra, megismerjék a szabályokat, hagyományokat.
- Az új körülmények, az új elemek tudatosítása, begyakoroltatása az elsőrendű feladat.
- Az újszerű követelményekhez fokozatosan kell hozzászoktatni a tanulókat.

Az iskolaváltás miatt jelentkező beilleszkedési (esetleg magatartási) gondok okai igen szerteágazóak lehetnek, hiszen akár a családtól való elszakadás is halmozhatja a gyermek pszichés megterhelését.

Feladataink:

- Az iskolaváltás okainak, a tanuló személyiségének viszonylag gyors felderítése, a gondviselőjével történő egyeztetés.
- Az iskolai körülmények, követelmények tudatosítása a tanulóval (személyes kapcsolat létesítése).
- A közösség segítségének igénybevétele (közösségerősítő tényező is).
- A gyermek fokozott megfigyelése, és szükség esetén gyors megsegítése.

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai szolgáltatásaink keretén belül különféle vizsgálatokat és terápiás módszereket alkalmazunk.
- **Esetelemzésekkel** alakítjuk az egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében a gyermeket tanító kollégák körében.
- **Differenciált bánásmódot** biztosítunk, segítjük tanulóinkat önértékelési problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.
- **Részképesség zavar** esetén a gyermekek fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, ahol differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segítjük tovább haladásukat. (Fejlesztőpedagógus segítségével.)

A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek részére fejlesztő pedagógusaink a közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő foglalkoztatásokat is tartanak, ezzel növelve a tanulási esélyegyenlőségüket a közösségben. Fontos feladata a BTMN-es tanulót tanító pedagógusoknak, hogy a gyerekekkel történő bánásmód során

tartsák be a szakértői véleményben írt javaslatokat.

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

A magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek kezelése

1.A szélsőséges magatartásformák jelentkezése esetén az elsődleges feladat a tanuló személyiségének és az ok-okozati összefüggéseknek a gyors feltárása, majd ezek függvényében az optimálisnak tűnő eljárás megtervezése.

- Ha lehetséges, az előidéző okokat kell megszüntetni.
- Közvetlen környezetét (osztályát) fel kell készíteni a helyzet kezelésére,

segítségüket is igénybe kell venni.

- Tevékenységét folyamatosan figyelemmel kell kísérni, szükség esetén nyomban közbe kell avatkozni.
- Az eljárást nagy gyakorisággal értékelni kell, nevelői-, gyermekkorban, valamint az adott tanuló előtt. Szükség esetén az eljárást módosítani kell.

2. Amennyiben a körülmények felderítése, az eljárás megtervezése meghaladja erőnket, kompetenciánkat igénybe kell venni külső szakemberek közreműködését (orvos, pszichológus, nevelési tanácsadó, szociális segítő).

3. Nem engedjük meg, hogy a szélsőséges magatartási zavarokkal küzdő gyermek lehetetlenné tegye az osztály többi tanulójának normális körülmények közötti nevelését, oktatását.

1.6.4. BTMN és SNI tanulókat segítő program

BTMN tanuló: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társaskapcsolati problémákkal tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

SNI tanuló: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló. Beleértve a tanulási (diszlexia, diszortográfia, diszgráfia, diszkalkulia), figyelem- és magatartásszabályozási zavart.

Iskolánk, alapító okirata alapján ellátja a BTMN és az SNI tanulók integrált nevelését-oktatását. Számukra a Köznevelési törvény biztosítja a különleges gondoskodáshoz, a rehabilitációs célú foglalkozáshoz való jogot, mely a tanulót fogadó intézmény számára kötelezettséget jelent. (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 47.§). Bármilyen problémával is küzd az intézményben nevelt gyermek kiemelt fontosságú a gyermek-gyermek, gyermek-pedagógus, pedagógus-szülő közötti kooperáció és kommunikáció, valamint a pedagógus megváltozott szerepe.

Az integráló pedagógusnak új készségeket kell elsajátítania ahhoz, hogy mediátorként tudjon közreműködni az „ép” és a sajátos nevelési igényű gyerekek szüleinek párbeszédében.

1.6.5. Helyzetkép

Intézményünkben integráltan tanulnak a BTMN és SNI tanulók a NAT alkalmazásával, a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján.

Jellemzőik:

- részképesség zavarok - alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának nehézsége – következménye a tanulással kapcsolatos tevékenységek elutasítása
- kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, figyelemzavar – rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, gyenge önértékelési képesség jellemzi
- érzékenyebbek a meteorológiai változásokra
- fáradékonyság
- igénylik a pontosan meghatározott kereteket, érthető és követhető szabályokat.

A tanulók érdekében szoros kapcsolatot tartunk a Pedagógiai Szakszolgálattal és a szakértői bizottsággal.

1.6.6.A fejlesztés alapelvei, feladatok

Alapelvek:

- A NAT-ban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulóira is érvényesek.
- Érvényesíteni kell azonban, a számonkérés és értékelésdifferenciálását.
- A szakértői bizottság javaslata alapján - indokolt esetben - egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól a tanulót mentesíteni lehet.
- A tanuló ismereteinek a vizsgának nem minősülő évközi számonkérésekor a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató engedélyezi az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében biztosítani kell az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát és a hosszabb felkészülési időt.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján és az OH engedélyével tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

A tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv szerint történik.

- Sajátos nevelési igényű tanulók esetében szoros szakmai együttműködés a felzárkóztató pedagógussal, gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szükség esetén más szakemberrel az osztályfőnök koordinálásával.
- Fejlesztő pedagógus és pedagógiai asszisztens bevonása a munkába.

Feladatok:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- a kudarcűrő képességnövelése
- az önállóságra nevelés.

1.6.7. Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Fejlesztő tevékenység területei: diszlexia, diszgráfia, diszortográfia esetén

- a testséma biztonságának kialakítása
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újra tanítása) lassított tempójú, nyújtott ütem, hangoztató-elemző-szótagoló, a homogén gátlás elveit figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel
- olvasás, írás, helyesírás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész pályafutása alatt
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával,

gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Fejlesztő tevékenység területei: diszkalkulia esetén

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- a testséma kialakítása
- a téri relációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelvtudatosítása
- a szerialitás erősítése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, a vizuális megerősítés
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása alkalmazása.

Fejlesztő tevékenység figyelemhiányos/hiperaktivitás, magatartásszabályozási zavar esetén

- az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében
- a tanuló viselkedésének megismerése siker vagy kudarc esetén ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel
- fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Feladatok:

Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. Ez mindig teammunkában történik. Az integrált nevelés csak a különböző szakemberek tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes. (gyógypedagógusok, az intézmény pedagógusai, pszichológusok) Az egyéni fejlesztési tervet a gyógypedagógus készíti az illetékes szakemberek bevonásával. A megvalósításban mindenki a maga kompetenciája szerint vesz részt. A rehabilitációs óra megtartása gyógypedagógusi kompetencia, az egyéni fejlődési lap vezetése az ő feladata. A folyamatos egyéni fejlesztést a tanulóval közvetlenül foglalkozó pedagógusok korrepetálással, differenciált órai feladatokkal, egyéni számonkéréssel segítik. A

rehabilitációsórák számát általában a szakértői vélemény írja elő. Ennek hiányában, a köznevelési törvényben előírt óraszám az iránymutató. A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

Feltételek

- gyógypedagógus
- pszichológus
- fejlesztő pedagógus
- logopédus

Tárgyi feltételek

- fejlesztőszoba
- fejlesztő - és terápiáseszközök
- fejlesztő játékok
- fénymásoló
- számítógép, számítógépesprogramok
- szakkönyvek, szakfolyóiratok.

1.6.8. A gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A többször módosított gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény pontosan meghatározza az állam, a helyi önkormányzatok feladatait a gyermekek védelmével összefüggésben. Az új törvény több ponton találkozunk a Köznevelési törvény előírásaival, számos kérdésben határoz meg az iskolák vezetői, pedagógusai részére közvetlenül is feladatokat. A Gyvt.17.§ szerint törekednünk kell a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére a törvényben meghatározott alaptevékenységek keretein belül. A nevelési-oktatási intézmény feladatai között szerepel a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása. A gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása, pedagógiai eszközökkel a káros hatások megelőzése és ellensúlyozása. Szükség esetén a gyermek, a tanuló érdekében intézkedéseket kell kezdeményeznie a különböző hatóságoknál. A munkát szervezi és összefogja a 2020/2021. tanévtől (a Fenntartó által engedélyezett és órakedvezménnyel

támogatott) gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó iskolai gyermekvédelmi felelős, az osztályfőnök, de köteles abban közreműködni valamennyi pedagógus. Az intézmény gyermekvédelmi tevékenységében közreműködik a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai és iskolai szociális segítő szakembere.

Feladataik közé tartozik:

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Családlátogatások - a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a Nyírteleki Szociális Szolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálatát (továbbiakban Gyermekjóléti Szolgálat).
- Segíteni a Gyermekjóléti szolgálat tevékenységét.
- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén a gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezni.
- Tájékoztatást nyújtani a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Feladatuk továbbá:

- A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartása.
- A segítyezéssel kapcsolatos ügyintézés segítése.
- Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal és a gyámügyi hatóságokkal.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók figyelemmel kísérése az osztályfőnökök együttműködésével, szükség esetén intézkedés.
- A veszélyeztető tényezők feltárása.
- A tanulók személyiségének fejlesztése, a megfelelő életszemlélet kialakítása osztályfőnök–tanár–szülő együttműködésével.
- Iskolánk gyermekvédelmi tevékenysége három fő területre terjed ki: a gyermekfejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése.

Az iskola pedagógiai munkájában az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem megelőző céljait:

- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, ill. bármilyen más oknál fogva.

- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket.
- Biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Az iskolának rendszeresen kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, családokkal.
- Biztosítani és segíteni kell a tanulói szervezetek, a diákönkormányzat létrejöttét és működését.
- Biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogait, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy nevelése és oktatása biztonságos és egészséges környezetben folyjon, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más, hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység közé tartozik szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység is.
- A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyerekek problémáit az iskola és a Gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A gyermekvédelmi problémák súlyossága alapján különböztethetjük meg a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekeket.

- Feladataink közé tartozik az is, hogy részt vegyünk a tanuló fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében, hogy az iskola falain belül is segítsük a veszélyeztetettség megszűnését vagy legalábbis ellensúlyozását.

A gyermek- és ifjúságvédelem szinterei

1. Igyekszünk családlátogatások keretében megismerni tanulóink családi háttérét, szociális helyzetét.
2. Különös figyelmet kell fordítani mindazon családokra, aki anyagi helyzetük vagy másoknál fogva nem képesek egyedül eleget tenni gyermekneveléssel kapcsolatos feladataiknak: az ő érdekükben kapcsolattartás a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal.

3. Felvilágosító tevékenység a szülők és tanulók körében: mentálhigiéné, egészségvédelem, gyermekvédelmi, köznevelési törvény megismertetése.

Formái: szülői értekezlet, fogadóóra, fogadódélután.

4. Differenciált foglalkozásainkon biztosítjuk a gyermekek részére a tanulási hátrányok csökkentését. Ez megvalósul tanórán kívüli tevékenységként is fejlesztőpedagógus segítségével, felzárkóztató foglalkozásokon.

5. Szoros kapcsolattartás a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámhivatalával és a Gyermekjóléti Szolgálattal.

6. Szükség esetén lelki segítségnyújtás megszervezése és rendszeresítése az iskola lelki vezetőjével közösen.

7. Az arra rászoruló tanulóknak gyermekvédelmi támogatáshoz juttatása, eljárás a helyi gyermekjóléti hatóságnál.

8. A pályaválasztás, beiskolázás körütekintő megszervezése.

9. Személyes, egyéni tanácsadás szülőknek és tanulóknak.

1.6.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A mai társadalomban az emberek, illetve a családok anyagi helyzete különböző. A szülő nehezen nyilatkozik anyagi gondjairól, sokszor a pedagógus veszi észre, hogy a család problémával küzd. Az év elejei tanszervásárlás, kirándulások több szülőnek gondot okoznak. Az otthoni gondok mindig kihatnak a tanulók tanulmányi munkájára, sőt magatartására is. Ez a legfontosabb jelzés a pedagógus számára. Ha egy gyerek megváltozik és főleg negatív irányban – ott a problémát elsősorban a családban kell keresni. Amennyiben otthon a gondok sokasodnak, a szülők is türelmetlenebbek, nyugtalanabb háttérből kerül hozzánk a tanuló.

Célunk: segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek. Mindezek ismeretében tudjuk megtervezni minden év végén a következő tanév várható feladatait. Fontos feladat, hogy a családokat partnerként vonjuk be az iskolai folyamatokba, döntésekbe. El kell érnünk, hogy bizalommal fordulhassanak bármelyik kollégához, ha segítséget igényelnek. Gyermekvédelmi munkát segítő szakember és az osztályfőnökök együttműködése itt még fontosabb, a bizalom megteremtése a diszkrét segítségnyújtáson múlik.

A szociálisan hátrányos helyzetben élő gyermekeinknél különösen fontos a következő kompetenciaterületek fejlesztése, amelyek a későbbi társadalmi beilleszkedésüket, szocializációjukat segítheti elő:

Anyanyelvi kommunikáció:

Önálló szövegértés, szövegalkotás, gondolatok, vélemény megfogalmazása szóban és írásban.

Matematikai kompetencia:

Alapvető gyakorlati számolási és gondolkodási képességek kialakítása, amelyek konkrét élethelyzetek megoldására készítenek fel.

Digitális kompetencia:

Információkeresés.

Szociális és állampolgári kompetencia

Konfliktusmegoldás, közügyekben való eligazodást segítése, frusztráció kezelése, egyéni, és közérdek tisztelete.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

1. felzárkóztatás, illetve tehetséggondozás
2. önismereti csoportok létrehozása, működtetése
3. drog- és bűnmegelőzés
4. mentálhigiénés programok
5. pályaaorientációs tevékenység
6. táborozások, kirándulások, országjárások
7. tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségéről
8. különböző szintű támogatások elnyerésére történő ösztönzés
9. figyelemfelhívás a tanulássegítő foglalkozások előnyeire
10. kapcsolattartás a szakmai szolgáltató intézményekkel
11. táborozási, kirándulási hozzájárulások
12. pályázat-figyelés, részvétel pályázatokon

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje***Az iskolai diákönkormányzat***

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabad-

idős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik. Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét nyilváníthat, javaslattal élhet

- a tanulói közösséget érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésében, elfogadásában,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésében, megszervezésében,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásában,
- a házirend kialakításában,
- 1 tanítás nélküli munkanap programjában.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízza meg.

Az iskolai diákközség

A diákközség az iskola tanulóinak legmagasabb tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösségek által megválasztott küldöttekből áll. A diákközség nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait, kritikai megjegyzéseit. A diákközség az igazgató által, ill. a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze, évente legalább 1 alkalommal.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézményvezetése (ill. fenntartója) teljeskörűen térítésmentesen biztosítja. Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljeskörűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról maga dönt.

1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

1.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A kapcsolattartás rendszeres formái a tanulókkal:

- a tanórai foglalkozások,
- tanórán, iskolán kívüli foglalkozások,
- programok,
- rendezvények,
- különböző fórumok,
- megbeszélések,
- intézményi gyűlések biztosítják a tanulókkal való rendszeres szóbeli kapcsolattartást.

Az írásbeli kapcsolattartás jellemző formái: az iskolai és osztályfaliújságok, iskolai honlap, Facebook, zárt osztály messenger csoportok,

1.8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A vezetők és a szülői munkaközösség közötti kapcsolattartás rendje:

- A Szülői Munkaközösség iskolaszintű képviselőjével, vezetőjével az iskola igazgatója tart kapcsolatot.
- Azokban az ügyekben, amelyekben a szülői munkaközösségnek az SZMSZ vagy valamely jogszabály véleményezési jogot biztosít, a véleményt az igazgatója kéri meg az írásos anyagok átadásával.
- Az intézmény szülői munkaközössége részére az iskola igazgatója tájékoztatást ad az intézmény munkájáról online felületeken és postai úton.

1.8.3. A szülőkkel való kapcsolattartás és a tájékoztatás formái és rendje

Az intézmény a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást ad az éves munkatervben rögzített, faliújságon is közzétett, általános munkaidőn túli időpontokban (szülői értekezletek, egyéni fogadóórák, fogadó délutánok), valamint rendszeres írásbeli tájékoztatást ad személyre szólóan a gyermekek tájékoztatófüzetében és a KRÉTA elektronikus felületen. Az iskolai tájékoztatási rendszer írásos eszközei: az épületben és osztályonként elhelyezett faliújságok, digitális kapcsolattartási formák. Az előbbieket frissítéséről igazgatói megbízással a szakmai munkaközösség-vezetők gondoskodnak. Az intézmény - munkatervében rögzítetten - tanévenként szülői értekezletet és fogadóórát tart.

További lehetőségek még:

- nyílt tanítási napok
- szülők – nevelők bálja

- közös rendezvények (családi nap).

Szülői értekezletek

Az osztályok szülői közössége számára a szülői értekezletet az osztályfőnök tartja. A szülők a tanév rendjéről, feladatairól a szeptemberi első szülői értekezleten kapnak tájékoztatást.

A leendő első évfolyamosok szülei számára a beiratkozás előtt bemutatkozást, tájékoztatást tarthatnak az első osztályban tanítók az oktatási módszereikről. Ezt a szülői értekezletet a leendő osztályfőnökök és az intézmény vezetősége tartja.

Az új közösségek (1. és 5. osztály) osztályfőnökei a lehetőségek szerint a szeptemberi első szülői értekezleten bemutatják az osztályban (csoportban) nevelő-oktató pedagógusokat.

Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az igazgató, az osztályfőnök és a szülői munkaközösség vezetője a gyermekközösségben felmerülő problémák megoldására.

Fogadóórák

Az iskola valamennyi pedagógusa a munkatervben meghatározott gyakorisággal szülői fogadóórát tart, - kivéve azokat a hónapokat, amikor szülői értekezlet van - ilyenkor fogadja a szülőket, és szóbeli tájékoztatást ad a tanulókról.

Negyedévenként a gyengén és bukásra álló tanulók szüleinek külön értesítést küldünk. Ez a szaktanárok és osztályfőnökök feladata. A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szüleit az osztályfőnök írásban is behívja az intézményi fogadóórára. Amennyiben a gondviselő a munkatervben rögzített időpontú fogadóórán kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetni az érintett pedagógussal.

Családlátogatás

Szükség esetén az osztályfőnök a napközis nevelővel, (ha a tanuló napközis) különösen problémás esetekben a gyermekvédelmi munkát segítő nevelővel és a szociális segítővel együtt előre megbeszélte időpontban családot látogat.

Családi nap

A szülők, a tanulók és a pedagógusok együtt töltenek el egy játékos vidám napot.

Nyílt tanítási nap

Az iskolában tanulók szüleinek, melynek célja: a szülők betekintést nyerjenek az iskolai nevelő

és oktató munka mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

1.8.3 Iskolai –intézményi honlap, facebook oldal

Célja a szülők, érdeklődők naprakész információkat szerezhessenek az iskola tanórai és tanórán kívüli rendezvényeiről különböző programokról, a gyermekeket érintő eseményekről, feladatokról, lehetőségekről, és igényei szerint tevékeny részesei lehessenek ezeknek.

1.8.4. Iskolánk kapcsolatai a külső támogatóinkkal, partnereinkkel

Iskolánk szakmai céljainak megvalósítása érdekében tényleges működést és kapcsolatot kezdeményez, tart fenn a nevelő munka színvonalának emelése érdekében.

A ma iskolája csak akkor képes minőséget biztosítani, ha nyitott és keresi az együttműködést mindazokkal a partnerekkel, akik segíteni tudják céljai megvalósításában. Ennek érdekében az igazgató, illetve az érintett pedagógus a partnerlehetőségeinek megfelelő módon tartja a kapcsolatot.

Céljaink megvalósítása érdekében együttműködünk:

- a helyi óvodával
- helyi egészségügyi intézménnyel (fogorvos, védőnői szolgálat, iskolaorvos)
- Szociális Szolgáltató Központtal
- NYÍR-TEL-SZOL Nonprofit Kft-vel
- a város civil szervezeteivel, alapítványaival
- helyi vállalkozókkal
- Nyírtelek Város Önkormányzatával
- iskolarendőrrel
- testvértelepülésekkel
- Városi Könyvtárral
- Móricz Zsigmond Színház Nyíregyháza intézményével
- Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Püspöki Hivatallal
- A Debrecen –Nyíregyházi Egyházmegye szociális és köznevelési intézményeivel.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ és 65.§-ban foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgáinak szabályozása.

1.9.1.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik.

A vizsgaszabályzat hatálya

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat hatálybalépése a 2017/20018-as tanév végén megszervezendő vizsgáktól érvényes és határozatlan időre szól.

Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

OSZTÁLYOZÓ VIZSGA

Az Intézményben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző kéthétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként maximum 60 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető, szülői kérelemre több is. A vizsgáztatás időtartama 15 percnél nem lehet több egy-egy tantárgyból.

A tanulmányok alatti vizsgán a 20/2012.(VIII.31.) EMMI r. 68.§,71.§ hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott. A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet.

KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

JAVÍTÓVIZSGA

Ha a tanuló tanév végén –legfeljebb 3 tantárgyból- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

PÓTLÓ VIZSGA

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsgakövetelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT ZAJLÓ VIZSGA

A 20/ 2012.(VIII.31.) EMMI 73.§-a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó- és javítóvizsga. A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi. A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző 30. munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni. A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

ÍRÁSBELI VIZSGÁK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 60 perc, kivétel SNI-s, BTMN-es tanuló
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával

- ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felveszeti a feladatlapra és jelenti az igazgatójának.

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót.

A SZÓBELI VIZSGA ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helyiséget kell biztosítani
- a szóbeli vizsgán minden tanuló a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközök- kel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 10 percet tarthat
- két tantárgy között a vizsgázó pihenő időt kérhet
- ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt

Az értékelés rendje

Az adott vizsga értékelése a Helyi tantervben megállapított pontrendszerhez igazodik.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

Irodalom	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Magyar nyelv	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Történelem	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Idegen nyelv	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Matematika	írásbeli és/vagy szóbelivizsga

Környezetismeret/természettudomány	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Fizika	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Földrajz	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Biológia	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Kémia	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Digitális kultúra	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Hon-és népismeret	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Dráma és színház	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Állampolgári ismeretek	írásbeli és/vagy szóbeli vizsga
Hittan	írásbeli és/vagy szóbelivizsga
Technika és tervezés	írásbeli és/vagy szóbeli vizsga
Vizuális kultúra	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Ének-zene	írásbeli és gyakorlati vizsga

1.9.2. A tanulmányok alatti – osztályozó-, különbözeti és pótló- vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

1. évfolyam

Magyar nyelv, irodalom

- legyen képes adottságaihoz és életkori sajátosságaihoz képest egyszerű szóbeli közlések megértésére, nyelvi és nem nyelvi üzenetek megértésére, s azokra megfelelő módon való reagálásra.
- legyen képes adottságainak és életkori sajátosságainak megfelelően a kapcsolat-felvételi formák (köszönés, bemutatkozás, kérdés, köszönetnyilvánítás) használatára.
- legyen képes a magyar ábécé betűinek felismerésére, összeolvasására.
- legyen képes adottságainak és életkori sajátosságainak megfelelően a kiejtés szerint írandó szavak, szószerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására.
- legyen képes adottságainak és életkori sajátosságainak megfelelően, a hallott vagy olvasott szöveg segítséggel való feldolgozására, dramatikus, bábos és egyéb vizuális eszközökkel történő megjelenítésére.
- legyen képes a tanult nép- és műköltészeti memoriterek elmondására.
- sajátítsa el az anyanyelvi írás jelrendszerét.
- legyen képes a másolásra kötött betűkkel, írott és nyomtatott mintáról.
- legyen képes a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavak, szószerkezetek, rövid mondatok önálló leírására.

- legyen képes a taneszközökből megismert, hallás és olvasás alapján megfigyelt szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok önálló leírására.

Matematika

- tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján.
- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására.
- tudjon igaz-hamis állításokat alkotni; állítások helyességét eldönteni.
- tudja az irányokat helyesen használni.
- legyen képes növekvő és csökkenő szám sorozatokat felismerni, képezni adott szabály alapján.
- egyszerűbb esetekben tudjon szabályjátékok és sorozatok szabályát szóban megfogalmazni.
- tudja a halmazokat összehasonlítani számosságuk szerint; ismerje és használja a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat.
- biztosan írja, olvassa, rendezze sorba nagyság szerint a számokat húszas számkörben; biztonsággal igazodjon el számegyenesen.
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket.
- képezzen adott szabály alapján növekvő és csökkenő szám sorozatokat.
- ismerje a számok kéttagú összeg-és különbség alakjait húszas számkörben.
- ismerje fel a páros és páratlan számokat.
- tudja a számok szomszédjait.
- tudjon hozzátevést, elvételt tevékenységgel elvégezni, a műveletet szóban megfogalmazni.
- legyen gyakorlata az összeadás, kivonás, bontás, pótlás alkalmazásában.
- tudjon egyszerű szövegösszefüggést lejegyezni rajzzal, számokkal, művelettel.
- legyen képes helymeghatározásra a tanult kifejezések alkalmazásával.
- ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a kört.
- tudjon hosszúságot, űrtartalmat, tömeget mérni választott és szabvány egységekkel.
- használja egyszerű szám és szöveges feladatokban a m, kg, l egységeket.
- tudja helyesen alkalmazni a hét, nap, óra időtartamot.
- ismerje a napszakokat, a hét napjait, a hónapok, évszakok nevét, azok sorrendjét.
- ismerje és alkalmazza a biztos, lehet, lehetetlen fogalmakat.

Vizuális kultúra

- ismerje az évfolyam számára előírt eszközöket, és tudja azokat rendeltetésszerűen használni.
- ismerkedjen meg a természet és az ember alkotta jelekkel.
- közvetlen vizuális megfigyelés útján szerzett tapasztalatok alapján tudja megnevezni a vizuális jellemzőket (nagyság, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés).
- ismerje fel a fő-és mellék színeket, a fehéret és a feketét.
- tudjon vonal, folt és színeképzéssel alkotást létrehozni.

- legyen képes egyszerű tárgyak létrehozására.
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan is fel tudja dolgozni.
- időbeli történeteket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel jelenítsen meg.
- fejlődjön esztétikai érzéke.
- tudjon közös beszélgetésekbe bekapcsolódni, egy-egy látványra rácsodálkozni.

Technika és tervezés

- Az eszközök és szerszámok rendeltetésszerű és balesetmentes használata.
- Az anyagok alakítása (például agyag gyúrása, lapítása, gömbölyítése, formázása; fa tördelése; papír tépése, nyírása, hajtogatása; a fonal sodrása, csomózása, bojtozása.).
- A gyalogos közlekedés szabályai. A biztonságos tömegközlekedés.

Ének- zene

- törekedjen a tiszta intonációra.
- énekelje a hallás után tanult dalokat emlékezetből, egyénileg vagy csoportosan, életkorának és hangí adottságainak megfelelő hangmagasságban.
- különböztesse meg az énekhangot a hangszeres hangzástól.
- érzékelje a hangerő, hangmagasság változásait a tanult dalokban, zeneművekben.
- fejezzen ki zene keltette érzéseket szavakkal, vizuálisan és/vagy szabad mozgás improvizációval (rögtönnéssel).
- értse a tempó, az egyenletes löktetés fogalmát, különböztesse meg a mérőt és a ritmust.
- tapsolja a tanult dalok ritmusát.
- kísérje énekét ritmus/testhangszerrel (taps, csettintés, dobbantás).
- használja a zenei alapfogalmakat életkorának és adottságainak megfelelően.
- tájékozódjon a 2/4-es ütemben, ismerje fel és hangoztassa a tanult ritmusokat, szüneteket, életkorának és adottságainak megfelelően.

Testnevelés

- képes legyen utasításra az alakzatok felvételére és változtatására.
- el tudja végezni a gimnasztikai feladatokat utánzással.
- az alapvető mozgáskészségeket (járás, futás, ugrás, dobás, kúszás, mászás stb.) megfelelően tudja végrehajtani.
- képes a támasz, függés és egyensúlygyakorlatokat elfogadhatóan végrehajtani.
- labdával az alapvető feladatokat (gurítás, dobás, rúgás, elkapás) el tudja végezni.
- a játéktevékenységek közben tanult szabályokat be tudja tartani.

Etika/Hittan

- Világunk, embertársaink
- Isten Fia emberré lett

- Isten Fia köztünk élt
- Isten népe

2. évfolyam

Magyar nyelv, irodalom

- A tanuló képes legyen ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására.
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására.
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre.
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására.
- szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására: legalább a szavak egyben tartásával.
- olvasmányok tartalmának elmondására tanítói kérdésekre.
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására. A felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel.
- 8-10 soros, a tanulóknak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésének igazolására kérdések megválaszolásával.
- az ábécérend ismeretére.
- hosszú magán- és mássalhangzók fölismerésére a beszédben.
- a hosszú hangok jelölésére az írásban.
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat begyakorolt szókészlet körében. 30-40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot. • Az egyszerű szavakat helyesen választja el.
- Írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz.
- A rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére, tollbamondásra, a kiejtéstől eltérőként másolással.
- Másoláskor nem vét írástechnikai hibát. Szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit. Percenként 15-20 betűt ír.
- A j hang biztos jelölésére 20-a tanulók által gyakran használt- szótőben; –a mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolására.
- A szavak elválasztására a szótagolás szabályai szerint.

Matematika

- Számok írása, olvasása, helyes használata 100-ig, nagyság szerinti összehasonlításuk, felsorolásuk növekvő, illetve csökkenő sorrendben. Számok helyének megtalálása a számegyenesen.
- Az egyes, illetve a tízes számszomszédok megállapítása.
- Az egyjegyű és a kétjegyű, illetve páros és páratlan szám fogalmának alkalmazása.
- Az összeadás és a kivonás értelmezése (rajz, szöveg alapján) a 100-as számkörben.
- Kerek tízesek és egyjegyű számok összegének meghatározása.
- Kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása, kétjegyű számokból egyjegyű számok elvétele a tízesek átlépése nélkül.
- Kétjegyű szám pótlása a nagyobb tízes szomszédra.

- Kerek tízesekből egyjegyű szám elvétele.
- Kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, kétjegyű számokból kerek tízesek elvétele.
- Hosszúságok becslése, megmérése, kimérése.
- A méter, deciméter és centiméter hosszúságegységek és a köztük lévő kapcsolat ismerete, egyszerűbb átalakítások.
- A fenti témakörökhöz kapcsolódó egyszerű szöveges feladatok megoldása felolvasott szöveg alapján.

Vizuális kultúra

- Tudja, mi az ismétlés, ritmus.
- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Tudjon mintázni, gyurmával plasztikát létrehozni.
- Legyen képes egyszerű lenyomat készítésére.
- Tudjon szabályos vonal, folt és színritmusra épített sor- és terülő díszet alkotni.
- Ismerje fel a műalkotások témáit.
- Legyen képes egyszerű báb tervezésére.
- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Legyen képes néhány művészeti alkotás és azok alkotóinak megnevezésére.
- Legyen képes egyszerűbb tárgyak ábrázolására közvetlen szemlélet és emlékezet után.

Technika és tervezés

- Az élő és a tárgyi környezet kapcsolatának megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása feladathelyzetben.
- Az anyag, a szerkezet, a forma, a funkció és az esztétikum összefüggéseinek érvényesítése a tárgykészítés folyamán.
- Szakszerű és biztonságos szerszámhasználat. Egyszerű makett irányított tervezése és elkészítése.
- Egyszerű ábra olvasása és értelmezése. Mérés centiméter pontossággal.
- A biztonságos gyalogos közlekedés és tömegközlekedési eszközhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása szituációs játékokban.

Ének-zene

- A hallás után tanult dalokat közösen énekeljék; tudjanak alkalmazkodnia csoport énekéhez.
- Helyes éneklési szokások kialakítása
- Énekeljenek ritmuskísérettel. Játékos gyakorlatok
- Különböztessék meg a hangerő és a tempó változásait.
- Tudják érzékelni a zenemű tagolását.
- Előkészítő gyakorlatok a formaérzék fejlesztéséhez

Testnevelés

- Hajtsák végre a vezényszónak megfelelő alakzatot.
- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott v. a pedagógus által elmondott utasítások alapján.
- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- Tudjon 6-8 percig futni megállás nélkül. Tudjon futni iram- és irányváltoztatással, tárgykerüléssel, 30 m-t maximális sebességgel.
- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Ugrókötélt gyakorlatok 30 mp-ig folyamatosan.
- Helyből távolugrás: fiú: 119 - 128 cm, lány: 114 - 118 cm.
- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát, próbálja a technikát minél pontosabban gyakorolni. Ismerje a használt szerek nevét. Célbedobás zsámolyra, karikába 6 m- ről.
- Távolba dobás kislabdával: fiú: 14-20 m, lány: 13-14 m
- Legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.
- A testtömeg megtartása függésben és támaszban.
- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek
- Labdajátékok. Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal a társnak átadni.
- Szlalom labdavezetés 15 m-es pályán.
- Labdaadogatás párokban 1 perc 3 m-es távolságból 30-40 átadás Etika/hit- és erkölcsstan:
- Személyes adatok elemi szintű ismerete.
- Tapasztalatok problémás helyzetekről
- A rokonság ismerete. A személyes kapcsolatok alapszabályai.
- Iskolai és családi tapasztalatok a közösségi események, ünnepek és hagyományok kapcsán.
- A lakóhely ismerete.
- Ismeretek a környezetben élő növényekkel és állatokkal kapcsolatban.
- A mesevilág megkülönböztetése a valós környezettől.

Etika/Hittan:

- Történetek az Ószövetségről
- Történetek az Újszövetségről

3. évfolyam

Magyar nyelv

- A cselekvést, történést, valakit vagy valamit megnevező, a számot, mennyiséget és tulajdonságot kifejező szavak felismerése, megnevezése, helyesírása.

- A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint, a szóelemzés alapján. Egyszerű és összetett szavak elválasztása önállóan.
- További 25-30 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése.
- A megadott szempontok alapján 5-6 mondatból álló mesét ír

Irodalom

- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondattal.
- A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok • megfogalmazása.
- Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése.
- Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretközlő szövegek
- felolvasása felkészülés után.

Matematika

- Ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát.
- Állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, tudja folytatni az elkezdett sorozatot.
- Tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni.
- Tudjon egyszerű nyitott mondatokat kiegészíteni.
- Értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat, tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni.
- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 1000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százaz szomszédait, tízesekre, százasokra kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén. Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.
- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.
- Tudjon megoldani szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm,
- t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).
- A terület és kerület szavak értő használata

Környezetismeret

- Tudja, hogy az élőlények életben maradásához tápanyagokra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség.
- Ismerje a növények és az állatok felépítését, legfontosabb hasonlóságait, lássa a táplálékuk megszerzése közötti különbséget.
- Tudja a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját.
- Legyen képes tájékozódni az iskola környékéről készített térképvázlaton.
- Állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat.
- Ismerje fel az élőlényeken, élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat;
- Ismerje fel, nevezze meg és figyelje meg az életfeltételeket, életjelenségeket;

Ének-zene

- A dalanyagból kiválasztott 10 dal éneklése emlékezetből, a tanult technikai megoldások, tempójelzések és dinamikai jelek alkalmazásával.
- Ritmusképletek elrendezése, értelmezése ütemmutató szerint.

Technika és tervezés

- Természetes, mesterséges anyagok tulajdonságainak megkülönböztetése.
- Az anyagok tulajdonságai és felhasználásuk közötti kapcsolat felismerése.
- Egyszerű makett készítése.
- Ismerje és alkalmazza a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályait.
- Munkaeszközök megfelelő használata, védelme, megbecsülése, gondozása.
- Baleset, betegség esetén tudja, mit kell tennie.
- Ismerjen fel néhány – a háztartásban nélkülözhetetlen – alapvető szerszámot, eszközt.
- Az ünnepi szokások megőrzése
- Ismeri és használja, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat.

Vizuális kultúra

- Ismerje a fő- és mellékszíneket.
- Tudja a tempera és vízfesték jellemző fogásait alkalmazni.
- Tudjon valamely eseményt, élményt vizuálisan megjeleníteni.
- Ismerjen legalább 3-3 műalkotást és alkotóját, azokról tudjon összefüggően beszélni.
- Ismerje lakóhelyének legalább egy nevezetes műalkotását.
- Tudja, mi a tájkép, csatakép, emlékmű.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves-technikát.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníteni: rajzol, fest, formáz, épít.
- Ismerjen fel egyszerű, mindennap használt jeleket.
- Képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok

szerint következtetést fogalmazzon meg, megállapításait társaival is vitassa meg.

- Alkosson saját történetet, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen jelenítse meg.
- Alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vágjon, ragasszon, kötözzön, fűzzön, mintázzon.

Testnevelés

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően.
- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.
- Mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.
- Játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja.
- A testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat.

Etika/Hittan

- Az Egyház születése és fejlődése
- A teljes Egyház
- A liturgikus tér és a szentmise
- Szentségek
- Az Egyházi év -ünnepeink
- Legismertebb szentjeink

4. osztály

Magyar nyelv

- A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása.
- A szótövek és toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása.
- A cselekvést, történetet, létezést kifejező szavak felismerése, helyesírása ismert szavak esetében.
- A tulajdonnevek (személynév, állatnév, földrajzi név) helyesírása. A valakit vagy valamit megnevező szavakban előforduló toldalékok felismerése.
- A tulajdonságot, számot, mennyiséget kifejező szavak helyes írásmódja. A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel.
- A cím és szöveg közti összefüggés felismerése.
- A történetekben a helyszín, szereplők, konfliktust azonosítása és megoldása.
- Megadott szempontok alapján 6-8 soros mese írása, kiegészítése vagy átalakítása; vázlat készítése.

Irodalom

- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondatral.
- A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása, lényegkiemelés.
- Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata.
- 15-20 soros szöveg önálló olvasása, értelmezése.

Angol, Német nyelv

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, legfeljebb kétmondatos kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.
- rövid, egyszerű szövegekben felismeri az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.
- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.
- ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről képes röviden, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.
- törekszik az angol nyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.
- észreveszi a magyarul, illetve angolul történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas; ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát. • bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- észreveszi a magyarul, illetve angolul történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Matematika

- Tudjon halmazokat képezni, kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni;
- Legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;
- Tudja eldönteni állítások igazságtartamát, igaz, hamis állításokat fogalmazni;
- Tudja megkeresni nyitott mondatok igazsághalmazát;
- Ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát;

- Tudjon folytatni számsorozatokot a felismert szabály alapján;
- Tudja megkeresni az összes lehetőséget egyszerű kombinatorikus feladatokban.
- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, száz, ezres szomszédait, tízesekre, százakra, ezrekre kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.
- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat;
- Ismerje fel az alakzatok geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat;
- Ismerje a kocka és a téglalap tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma);
- Tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat;
- Ismerjen a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

Környezetismeret

- Ismerje fel, nevezze meg és jellemezze a tanult életközösségek legjellemzőbb élőlényeit
- Értse az élőlények élőhelye, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket.
- Tudja az élőlényeket a megfelelő csoportba besorolni. Ismerje ezeknek a csoportoknak a jellemző tulajdonságait.
- Legyen képes a megismert élőlényekből egyszerű táplálékláncot összeállítani.
- Lássa az emberi tevékenység és a természet veszélyeztetettsége közötti összefüggést.
- Ismerje az életünkhöz szükséges környezeti feltételeket.
- Legyen képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén.
- Tudjon irányokat meghatározni a fővilágtájak segítségével.
- Találja meg lakóhelyét és nagytájainkat a domborzati térképén.
- Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között.
- Ismerje fel és nevezze meg az emberi test részeit, fő szerveit, ismerje ezek működését, szerepét.
- Legyen tisztában az egészséges életmód alapelveivel.

Ének-zene

- A dalanyagból kiválasztott további 10 magyar népdal, műdal közös éneklése emlékeztetőből. A Himnusz szöveghű éneklése.
- Az iskolai ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése.
- Dalrészletek olvasása tanítói segítséggel. Az alsó tagozaton tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerése és megszólaltatása kottaképről, hármás ütemben is.

Technika és tervezés

- Mérés centiméteres pontossággal.
- Részvétel tárgykészítő tevékenységben – tárgykészítés saját ötlet alapján.
- A célszerű és takarékos anyagfelhasználás. • Rend, tisztaság munka közben.
- A készítendő tárgy sajátosságaihoz illő anyag és munkaeszköz választása.
- Jártasság a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak alkalmazásában.
- Ismerje a háztartásban használatos eszközök és gépek rendeltetését és használatát.
- Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés szabályait.
- Ismerje és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat.

Vizuális kultúra

- Legyenek képesek személyes élményeik életkoruknak megfelelő szinten történő megjelenítésére képen.
- Legyenek képesek a valóság téri viszonyait rajzukban takarással, feljebb-lejjebb helyezéssel, nagyságviszonyuk érzékeltetésével kifejezni.
- Legyenek képesek tárgyak folyamatos megfigyelésére, megjelenítésére megfigyelés alapján.
- Ismerjék a fő- és mellékszíneket, legyenek képesek a színek keverésére, a színárnyalatok megkülönböztetésére.
- Tudják a látványnak megfelelően meghatározni a rajzlap helyzetét.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves-technikát.
- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, formáz, épít.
- Ismerjen fel egyszerű, mindennap használt jeleket.
- Képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmazzon meg, megállapításait társaival is vitassa meg.
- Alkosson saját történetet, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen jelenítse meg.
- Alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vágjon, ragasszon, kötözzön, fűzzön, mintázzon.

Testnevelés

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően, majd önállóan is.
- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását futását.
- Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
- Közepes lendületű nekifutással végrehajtott ugrások hangsúlyozott elrugaszkodással, harmonikusan.
- Helyből távolugrás: fiú: 120 cm, lány: 100 cm.
- A megfelelő dobásmód kiválasztása és végrehajtása.
- Testtömegük megtartása támaszban és függésben, majd mozgás közben.
- Mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.
- Játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja.
- A testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat.

Etika/Hittan

- Erkölcsi életünk alapfogalmai
- Tízparancsolat-Főparancs-Boldogságok
- Az Egyház öt parancsa-Az irgalmasság cselekedetei
- A Katolikus Egyház hitvallása

5. évfolyam

Magyar nyelv

- Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről a gyakorlatban. A hangsúlyozás, dallam, tempó és szünettartás szerepe a beszédben. A nem nyelvi kifejezőeszközök fő formái, szerepük a kommunikációban és kapcsolatuk a nyelvi kifejezőeszközökkel. Mindennapi beszédhelyzeteink: kapcsolatfelvétel, véleménynyilvánítás: kérdés, kérés, beszélgetés. Az elemi udvariassági formák ismerete és használata
- A mondatfonetikai eszközök (hangsúly, dallam, szünet, tempó) szerepe a beszédben, alkalmazásuk és megértésük a mindennapi kommunikációban, a történetmesélésben
- A beszédhangok, a hangképzési folyamat, a magán- és a mássalhangzó törvények. A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése. A szótag és az elválasztás. A betűrend. A mássalhangzótörvények helyesírási kérdései: hasonulás, összeolvadás, rövidülés. Helyesírási alapelvek. A szóelemző írásmód
- A hangalak és a jelentés viszonya: egy- és többjelentésű szavak, rokon és ellentétes jelentésű, azonos alakú és hasonló alakú szavak. Szólások, szóláshasonlatok, közmondások.

Irodalom

- Alapvető irodalomelméleti fogalmak és azok jellemzőinek ismerete: műnemek: líra, epika, dráma; műfajok: epikai (mese, monda, rege, mítosz, elbeszélő költemény, regény), lírai (dal, életkép, idill); Az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, idő, helyszín, főszereplő, mellékszereplő
- Alapvető verstani fogalmak megismerése, alkalmazása a mű bemutatásakor: ütemhangsúlyos verselés, verssor; felező tizenkettes, páros rím; hasonlat, metafora, megszemélyesítés; párhuzam, ellentét
- Otthoni olvasás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészek részletes megfigyelése
- Személyes érzések, gondolatok megfogalmazása az olvasott művek kapcsán szóban vagy írásban
- Szövegértési és szövegalkotási feladatok elvégzése
- A kijelölt memoriterek megtanulása, interpretálása
- Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése

Történelem

- A történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése. Az egyes népeket legyen képes vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján megkülönböztetni.
- Legyen képes tankönyvi olvasmányok és képek által közvetített történetekből ismereteket szerezni az őskorról és az ókori Keletről, a görög világról, a Római Birodalomról, a középkor korai és virágzó korszakairól, a magyar honfoglalásról és az Árpád-korról
- Értse meg az időszámítás jelentőségét, és legyen képes időrendbe állítani eseményeket. Az idő ábrázolása térvizuális eszközökkel (pl. időszalag készítése).
- Legyen képes szöveges és képi információk gyűjtésére, azok egymással való összevetésére. Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben. Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése. Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A lényeg kiemelése írott és hallott szövegből.
- A megismert történelmi fogalmakat helyesen alkalmazza, az egyszerű írásos forrásokat megérti. Felismeri a mondák és valóság közötti kapcsolatokat és ellentmondásokat egyaránt. Legyen képes használni a történelmi térképeket. A tanult helyek megkeresése a térképen. Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről. Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken. Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
- Fogalmazás írása valamely történelmi témáról.
- Kulcsfogalmak: őskor, ókor, régészet, szerszámkészítés, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, városállam, olimpia, népgyűlés, légio, rabszolga, tartomány, népvándorlás, Újszövetség, középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, pápa, szerzetes, eretnek, kolostor, kódex, lovag, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás, finnugor, félnomád életmód, törzs,

nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás, vármegye, tized, ispán, tatár, kun

- Topográfia: Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Marathón, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Júdea, Betlehem, Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpátmedence, Erdély, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi
- Kronológia: Kr. u: 476, 622, 895, 997–(1000)–1038 (Szent István uralkodása), 1077 (Szent László trónra lépése), 1241–1242 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása).

Angol, Német nyelv

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
 - ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
 - ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből különböző információkat kiszűr.
 - ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
 - tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
 - megértési probléma esetén segítséget kér.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben különböző információkat megtalál;
 - ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.
 - ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
 - egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz
 - értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó hangzószövegekben megjelenő információkat;
 - digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
 - alkalmazza idegen nyelven az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit
 - egyszerű nyelvi szituációkban, beszédhelyzeteknek megfelelően reagál
 - a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű helyzetekben;
 - az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
 - az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Matematika

- Halmazokba rendezés egy-két szempont szerint, halmazábra készítése.
- Egyszerű állítások logikai értékének (igaz vagy hamis) megállapítása.

- Természetes számok írása, olvasása.
- Hosszúság idő, tömeg, űrtartalom mérése, mértékegységei.
- Az osztó és többszörös fogalma.
- Természetes számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása többjegyű osztóval. Zárójel használata, műveletek sorrendje. Arányossági következtetések. Egyszerű szöveges feladatok megoldása.
- Sorozatok adott szabály szerinti folytatása.
- Testek, felületek, vonalak. Körző és vonalzó használata. Síkidomok, sokszögek fogalma, jelölések, elnevezések, csoportosítás.
- A kerület, terület fogalma, mértékegységei. Téglalap kerületének és területének kiszámítása. Téglatest fogalma, tulajdonságai, hálóját, felszíne, térfogata.
- Egész szám, ellentett, abszolútérték fogalma. Egész számok kivonása, összeadása eszközhasználattal.
- A derékszögű koordináta-rendszer. Szögtartomány, szögek mérése, fajtái.
- A tört értelmezése, egyszerűsítése, bővítése, összehasonlítása. Törtek összeadása, kivonása, szorzása és osztása természetes számmal.
- Ponthalmazok távolsága. Merőlegesség, párhuzamosság fogalma, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése derékszögű vonalzóval. Háromszög szerkesztése három oldalból. téglalap szerkesztése.
- A tizedestört fogalma, írása, olvasása, ábrázolása számegyenesen. Tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása és osztása természetes számmal. Egyszerű grafikonok értelmezése, adatok leolvasása.

Digitális kultúra

Digitális eszközök használata témakör végén

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

Az információs társadalom, e-Világ témakör végén

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
 - az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
 - ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

Szövegszerkesztés témakör végén

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);

- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival

Bemutatókészítés témakör végén

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

Multimédiás elemek készítése témakör végén

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít. Online kommunikáció témakör végén
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Természettudomány

- legyen képes különbséget tenni az élő és élettelen környezet között, értse a kettő közötti kölcsönhatások jelentőségét
- tudja megkülönböztetni a leggyakoribb zöldség- és gyümölcsféléket
- ismerje a növényi szerveket, azok jellemzőit és feladatát • - ismerje az állatok szerveit, működését, jellemzőit
- tudjon kapcsolatot teremteni a növény- és állatvilág között, valamint ismerje a természet és az ember szempontjából betöltött szerepüket
- ismerje a hazai életközösségeket, jellemzőit, példafajokat, táplálékláncokat
- ismerje az emberi szervezet felépítését és alapvető működését
- ismerje és tudja alapszinten alkalmazni a rendszerek törvényszerűségeit, felépítését és alkalmazását
- legyen képes időben és térben tájékozódni, legyen képes az elemi térképhasználatra.
- ismerje hazánk éghajlatát, az időjárást kialakító tényezőket
- értse a Föld mozgásait, a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban
- ismerje és nevezze meg Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését.

Etika/Hittan

- Ószövetség: Teremtés könyve, Kivonulás, Próféták (Illés., Izajás, Jeremiás, Ezeiel, Dániel, Jónás)
- Újszövetség: Evangéliumok, Apostolok Cselekedetei

Vizuális kultúra

- - művészi átírás, leegyszerűsítés, dekoratív tervezés
- - hideg-meleg színek, főszínek, mellékszínek, színkeverés, árnyalatok
- - ismerje fel a tanult művészeti korokat 1-1 jellemző alkotás (őskori, ókori egyiptomi,

-

görög, -római épület, szobor, freskó) alapján

- - vonalas tanulmányrajz természeti formáról (metszet, szimmetria, arányosság)
- - ismerjen különböző ábrázolási technikákat

Ének-zene

- Régi és új stílusú népdalok ismerete, éneklése, stílusos előadása (tiszt intonáció, magabiztos szövegtudás), szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra.
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod).
- Ritmusképletek: szinkópa, nyújtott, éles ritmusfelismerése, megszólaltatása
- Zenetörténeti ismeretek: őskor, ókor, középkor, reneszánsz zenéje.
- A középkor egyházi és világi zenéje: gregorián ének, trubadúr költészet.
- A reneszánsz egyházi és világi műfajai: mise, motetta, madrigál, szonon
- Zeneszerzők: O. Lassus, G. P. da Palestrina
- Tanult műdalok éneklése

Testnevelés

- Ismerje és tudja követni a vezényszavakat (figyelem összpontosítása).
- Legyen képes 10 percen át folyamatosan gimnasztikai gyakorlatokat végezni.
- Hajtsa végre a feladat megindítás jeleinek a megfelelő mozgáselemeit.
- Legyen képes futni fiú: 4 percig lány: 3 percig
- Tegyen egy-két fogásnyi kísérletet kötélmászásban.
- Legyen képes aktívan részt venni a tanult sportjátékokban. Ismerje az adott sportjáték alapvető játékszabályait.
- Ismerjen és alkalmazzon nyújtó hatású gyakorlatokat.
- Rendszeresen folytasson szabadtéri sporttevékenységet.
- A felmérések alkalmával (ősszel-tavasszal) mutasson fejlődést saját teljesítményéhez képest.

Technika és tervezés

- - élelmiszerek rendszerezése és szerepe a táplálkozásban
- - az étkezéssel megterítése
- - ismerje a papír tulajdonságait, alakításának műveleteit, szerszámain
- - ismerje a kézi anyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát
- - épület alaprajzának értelmezése
- - becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal
- - egyszerű műszaki rajzok olvasása
- - ismerje az anyagok érzékelhető tulajdonságait és az anyagvizsgálatok

elemi módszereit

- - a kommunikáció és az információ életünkben betöltött szerepe
- - gyalogos és kerékpáros közlekedést szabályozó jelzőtáblák és útburkolati jelek felismerése
- - a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása
- - ismerjék fel a táplálkozási rend ritmusában, annak ésszerű váltakozásában az egészséges táplálkozás alapjait
- - Saját lakóház leírása szóban – elbeszélés utáni rajzolás
- - Textilek anyagvizsgálata, alapanyagok beazonosítása, csoportosítása
- - Textíliák díszítése

6.évfolyam

Magyar nyelv

- A szófajok alaktani és jelentésbeli jellemzői, képzésmódjuk.
 - A szófajok rendszere: alapszófajok, viszonzszók, mondatszók.
 - A szavak közötti kapcsolatok.
 - A szófajok helyesírása és nyelvhelyességi kérdései.
- A tulajdonnevek és a belőlük képzett melléknevek helyesírásának esetei.

Irodalom

- Olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával.
- Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj.
- Két-három magyar történeti monda; egy népballada;
- Vörösmarty Mihály: Szép Ilonka (egy részlet), • Arany János: Rege a csodaszarvasról
- A walesi bárdok.
- Arany János: Toldi című elbeszélő költeménye. Emberi kapcsolatok, konfliktusok, lélekábrázolás. A főszereplő pályája: próbatételek, bűn és megtisztulás. A történetmondás eszközei - szerkezeti, előadásmódbeli, nyelvi sajátosságok.
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok; egy ifjúsági (történelmi) regény a magyar vagy a világirodalomból. Helyzetek, kalandok, konfliktusok, a korszakot felidéző írói eszközök, ismétlődő motívumok. Jellemek és sorsok. A prózai és a verses elbeszélés különbsége
- Lírai alkotások elemzése különböző korokból. A lírai formanyelv sokfélesége: változatok a képiségre, zeneiségre, szerkezetre. Az időmértékes verselés alapjainak megismerése a gyakorlatban
- A nézőpont szerepe az elbeszélésben és a leírásban. Az olvasottak reprodukálásának módjai. A jellemzés tartalmi és formai követelményei
- Elbeszélés, leírás, jellemzés az ismeretterjesztésben. Egyszerűbb dialogikus formák.
- Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az interneten. Az adatok elrendezése és feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek használatában
- A könyvekből gyűjtött adatok rendezésének alapvető ismeretei

- A megadott memoriterek ismerete

Történelem

- Az információk rendszerezése és értelmezése a virágzó középkor; a világ, Európa, és Magyarország a kora újkorban; valamint a forradalmak és polgárosodás kora Európában és Magyarországon témakörben
- Források elemzése, lényeg kiemelése az olvasott szövegből
- Híres emberek, történelmi személyiségek ismerete, jellemzése. Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről.
- Érvek, ellenérvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, mások véleményének megcáfolására
- Események, történetek elbeszélése előszóban, illetve emlékezetből
- Időmeghatározás más ismert eseményre, jelenségre való utalással (pl. a honfoglalás után, Mátyás uralkodása idején). Krisztus előtt, Krisztus után (vagy időszámítás előtt és után).
- Viszonyítások használata: most, előbb, később, ugyanakkor, régebben, nagyon régen.
- Az idő ábrázolása térvizuális eszközökkel (pl. időszalag készítése).
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. • A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.

Angol, Német nyelv

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott

szövegben fontos információt megtalál;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

Matematika

- Az egymilliónál nagyobb természetes számok írása, olvasása.
- Mérés, mértékegységek, mértékváltás.
- Kerekítés, közelítő érték. Az átlag kiszámítása.
- Prímszám, összetett szám fogalma.
- Oszthatósági szabályok, feladatok.
- Műveletek egész számokkal.
- A racionális szám fogalma.
- Műveletek törtekkel, tizedes törtekkel.
- Geometriai alapismeretek, Szakaszfelező merőleges szerkesztése, szögmásolás, szögfelezés. Háromszög és téglalap szerkesztése. Háromszögek, négyszögek csoportosítása. Tengelyes tükrökép megszerkesztése, tengelyesen tükrös alakzatok kiválasztása.
- Grafikonok elemzése.
- Arányos osztás, egyenes és fordított arányosság.
- Százalékszámítás.
- A biztos, lehetséges, de nem biztos és lehetetlen események megkülönböztetése.
- Két-három lépésben megoldható egyenletek, egyenlőtlenségek.

Digitális kultúra

Digitális eszközök használata témakör végén

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

Az információs társadalom, e-Világ témakör végén

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér

Online kommunikáció témakör végén

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Robotika témakör végén

ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit

Természettudomány

A tanuló:

- ismerje a Föld belső felépítését, a földfelszínt és változásait
- elemi szinten tudjon tájékozódni a térképen és a földgömbön a földrajzi fókuszát segítségével
- ismerje a kontinenseket, óceánokat, hazánk nagy tájait és azok jellemzőit, elhelyezkedését
- rendelkezzen egyszerű, szemléletes képzetekkel a földrajzi övezetekről és azok jellemzőiről
- lássák az összefüggést a felszín, az éghajlat, a talaj, a természetes növényzet és az ott kialakult gazdasági ágazatok között
- ismerje az erdők, rétek-mezők, vizek-vízpartok élővilágát, életközösségeit, természeti- környezeti problémáit
- ismerjék a főbb hazai életközösségeket, a legjellegzetesebb hazai növény- és állatfajok testfelépítését, életmódját
- legyen képes táplálékláncok, hálózatok megalkotására
- ismerje hazánk nemzeti parkjait és az ember természetformálásban betöltött szerepét.

Etika/Hittan

- Az őskeresztény egyházi élet – A II-IV. század vége
- Megszületik a keresztény Európa - A IV.-X. század
- A nyugati kereszténység virágkora
- A széthulló kereszténység
- A forrongó Európa – A XVII-XIX. század
- Krisztus népe a modern világban

Vizuális kultúra

- természeti forma ábrázolása; fény-árnyék hatás, felület, formakarakter, arány
 - iniciálé, miniatúra rajzolása
 - rovarokról tanulmányrajz (testfelépítés, arány, szimmetria)
- 12 tagú színekörkészítése, színkeveréssel, szíkontrasztok, hőfokkontraszt, mennyiségi

kontraszt

- Honfoglalás kori tárgyak, motívumok, román, gótikus, reneszánsz épületek, szobrok, festmények felismerése, jellemzése
- tudja használni az egyszerű kompozíciós alapelveket, kifejezéseket a képalkotásban
- értelmezze a mindennapokban használt vizuális jeleket
- önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról
- a tanult művészettörténeti korok jellemzőinek ismerete

Ének-zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tisztá intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján,
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa, nyújtott, éles ritmus
- A barokk és a klasszicizmus kor stílusjegyei, műfajai, szerzői
- barokk műfajok: opera, oratórium, szvit, concerto, passió • barokk szerzők: J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Handel
- bécsi klasszicizmus műfajai: szimfónia, szercsád, szonáta, kamarazene
- a bécsi klasszicizmus zeneszerzői: J. Haydn (Szerenád), W. A. Mozart (Vágyódás a tavasz után), L. v Beethoven (Mormotás fiú dala)

Testnevelés

- ismerje a gimnasztika legalapvetőbb szakkifejezéseit, vezényszavait
- futómozgása mutasson eltérést vágta és kitartó futás esetén
- mutasson eltérést nekifutása távol- és magasugrás esetén
- helyből távolugrásban érjen el legalább fiú: 132 cm-es, lány: 130 cm-es teljesítményt
- kislabdahajításban érjen el legalább fiú: 18 m-es, lány: 16 m-es teljesítményt
- segítségadás mellett legyen képes uralni egyszerű, nem szokványos helyzetben
- legyen képes aktívan részt venni egy sportjátékban vállalja és szeresse a szabadtéri sporttevékenységet
- a felmérések alkalmával mutasson fejlődést önmagához viszonyítva

Technika és tervezés

- ételkészítési eljárások, étrend
- épületek és építmények funkciói, szerkezeti elemei, anyagai
- egyszerű műszaki rajzok készítése
- méretarányos kicsinyítés, nagyítás
- mérőeszközök használata, mérés milliméter pontossággal
- ismerje a kerékpáros közlekedés szabályai
- ismerje fel a technológiai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát

- tudja megfogalmazni az emberi tevékenység hatásait a természeti környezetre
- ismerje a papír, a textil, a fém és a műanyag tulajdonságait
- képes legyen használati tárgyakat, modelleket készíteni fából, rétegelt lemezből, farostlemezből

Hon és népismeret

- A tanuló ismerje a család felépítését, a rokoni kapcsolatokat;
- legyen képes önálló gyűjtés, archívumok tanulmányozása alapján bemutatni családját, lakóhelyét, szülőföldjét hagyományos értékeit;
- ismerje szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait.
- ismerje fel a táji adottságok és a hagyományos gazdálkodás, népi építészet közötti összefüggéseket, ismerje fel a hagyományos gazdálkodásban az újrahasznosítás elvét;
- ismerje a korábbi nemzedékek életmódját, normarendszerét;
- legyen képes összefüggések meglátására az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között;
- fedezze fel az összefüggéseket az ember és a természet harmonikus együttélésében;
- ismerje fel a jeles napok, ünnepi szokások, társas munkák, közösségi alkalmak hagyományait és azok közösségformáló erejét;
- ismerjen ünnepi köszöntőket, színjátékszerű szokásokat;
- gyűjtőmunka és archív anyagok tanulmányozásával ismerkedjen a magyar nyelvterület néprajzi tájegységeinek hon-és népismereti, néprajzi jellemzőivel, értékeivel, a hazánkban élő nemzetiségek, és a határainkon túl élő magyarok kultúrájával, hagyományaival; életkorának és képességeinek megfelelően önálló alkotásokban mutassa be anyagi és szellemi kulturális örökségünket.

7. évfolyam

Magyar nyelv

- A mondat jellemzői, fajtái. Az egyszerű mondat szerkezete, a mondatrészek és a szintagmák.
- A mondattanhoz kapcsolódó nyelvhelyességi ismeretek.
- Az egyszerű mondat helyesírása (vessző, gondolatjel, zárójel).
- A mondatfajták biztos megkülönböztetése.

A szóalkotás gyakori módjainak fölismerése és elemzése, helyesírási vonatkozásai.

Irodalom

- Epikus olvasmányok, drámai alkotások szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése. A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban. A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stílus eszközeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása. o Különféle témájú lírai

alkotások a klasszikus és kortárs, magyar és világirodalomból, a lírai szerkezet, a műfaji sajátosságok, a versformák változatai.

- Anekdotikus történetek, kisepikai alkotások a magyar és a világirodalom különböző korszakaiból. Az anekdota változatai, felépítése; a novella szerkezeti jellemzői.
- Magyar történelmi események és korszakok megidézése az irodalomban, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán műveiben. Epikai alkotások a világirodalomból (novellák, regényrészletek).
- Egy dráma (vígjáték, színmű) feldolgozása. A komikum, humor, paródia tartalmi és nyelvi jellemzői.
- Olvasmányok a reformkor irodalmából, szerzők és művek, írók és olvasók, írói életpályák, irodalmi társaságok, folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok. Romantikus életérzés, életmód, stílusjegyek. Az irodalom, festészet, a zene néhány közös vonása a romantikában.
- Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról.

Történelem

- Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása
- Az információk rendszerezése és értelmezése. Európa a nemzetállamok kialakulásának és világháborúknak a korában
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
- Az olvasmányokról lényegyet kiemelő jegyzetek készítése.
- A lényeg kiemelése írott és hallottszövegekből, tételmondat meghatározása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról.
- Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek, intézmények háttéréről, A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről.
- Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására ellenérvek gyűjtése az ellenvélemények cáfolására,
- Különböző társadalmi-történelmi jelenségek összehasonlítása Rajzos vázlat készítése. Folyamatábra, diagram elemzése.
- Saját vélemény érthető megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés o megkülönböztetése.
- Események, történetek elbeszélése előszóban, illetve emlékezetből.
- Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről. szépirodalomból, sajtótermékekből, rádió- és a tévéműsorokból,

- A különböző információforrások alapján szóbeli következtetések megfogalmazása. o Fogalmazás írása valamely történelmi-társadalmi és erkölcsi témáról.
- Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal.
- Viszonyítások használata: konkrét történelmi időszakokhoz kapcsolódóan (pl. előző évtized, a reformkorban, a XX. században).
- Kronológiai adatok rendezése.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete.
- A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest, kronológiai számítások.
- A múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennel.
- Események, személyek, tárgyak csoportosítása korok szerint.
- Egyszerű térképek másolása kézi munkával.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken.
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen.

Angol, Német nyelv

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel, eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér; részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti; o jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét

megérti;

- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz; egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során. Számtan, algebra
- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép egyszerű használata a számolás megkönnyítésére. Összefüggések, függvények, sorozatok
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző

típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével jó ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése.
 - A tanult geometriai alakzatok tulajdonságainak ismerete (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai), ezek alkalmazása a feladatok megoldásában.
 - Tengelyes és középpontos tükrökép, szerkesztése.
 - Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
 - A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében a mindennapjainkban előforduló testek térfogatának, űrtartalmának kiszámítása.
 - Valószínűség, statisztika
 - Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
 - Konkrét feladatokban az esély, illetve valószínűség fogalmának értése, a biztos és a lehetetlen esemény felismerése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezés

Digitális kultúra

Digitális eszközök használata témakör végén

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Algoritmizálás, blokkprogramozás témakör végén

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
 - ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
 - a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
 - tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
 - vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban
- Az információs társadalom, e-Világ témakör végén
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
 - online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;

- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
 - tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
 - védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér. Bemutatókészítés témakör végén
 - ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
 - a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat. Szövegszerkesztés témakör végén
 - ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
 - a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
 - ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
 - a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
 - etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- Robotika témakör végén
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Fizika

Bevezetés a fizikába témakör végén

- jó becsléseket tud adni egyszerű számítás, következtetés segítségével;
- értelmezi a sportolást segítő kisalkalmazások által mért fizikai adatokat. Méréseket végez a mobiltelefon szenzorainak segítségével;
- értelmezni tud egy jelenséget, megfigyelést valamilyen korábban megismert vagy saját maga által alkotott egyszerű elképzelés segítségével. Mozgás, közlekedés és sportolás közben témakör végén
- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- tisztában van az önvezérelt járművek működésének elvével, illetve néhány járműbiztonsági rendszer működésének fizikai hátterével. Lendület és egyensúly témakör végén
- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos

háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét;

- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

Víz, levegő és szilárd anyagok a háztartásban és a környezetünkben témakör végén

- ismeri a környezetében előforduló legfontosabb természeti jelenségek (például időjárási jelenségek, fényviszonyok változásai, égi jelenségek) fizikai magyarázatát;
- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét.

Energia témakör végén

- tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környeztkárosító hatásait, és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára;
- tudatában van az emberi tevékenység természetre gyakorolt lehetséges negatív hatásainak és az ezek elkerülésére használható fizikai eszközöknek és eljárásoknak (pl. porszűrés, szennyvezetők távolról való érzékelése alapján elrendelt forgalomkorlátozás).

Biológia

A tanuló ismerje:

- távoli tájak életközösségeit: a trópusi, a mérsékelt és a hideg övezet, a hegyvidékek, a tengerek és a tengerpartok élővilágát
- az élőlények alkalmazkodó képességének és a környezet változásainak kapcsolatát
- az ökológiai rendszerek szabályozó folyamatait
- az élőlényt és környezetét, az életközösségek szerveződését
- táplálkozási kapcsolatokat és szinteket
- az anyagforgalmat és energiaáramlást
- az emberi tevékenység hatását az életközösségekre
- a Föld globális gondjait
- lakóhelyünk környezeti problémáit
- az élővilág rendszerezését, rendező elveket, rendszertani kategóriákat: az élőlények országait és azok részletes jellemzését

Kémia

A tanuló ismerje:

- a kémia tárgyát, jelentőségét, helyét a tudományos világban
- az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságait
- a halmazállapotokat és halmazállapotváltozásokat
- az oldódás folyamatát, az oldatok jellemzőit, a töménység kiszámítását

- a keverékek szétválasztási módszereit
- az elemi és kémia részecskék jellemzőit, képződését, jelentőségét
- a kémia átalakulásokat: általános jellemzés, kémiai reakciók csoportosítása, jellemzése, felírása
- a kémiai számítások alapjait (részecskeszám, anyagmennyiség, tömegszázalék, sűrűség, reakcióegyenlet alapján)

Földrajz

- A tanuló ismerje a földtörténetet
- a kontinensek földrajzát (Afrika, Amerika, Ausztrália és Óceánia, Ázsia, Sarkvidékek, Közép-Európa kivételével Európa) o a természeti és gazdasági adottságokat az egy-egy kontinensre, vagy az országokra vonatkoztatva
- a tankönyvben szereplő topográfiai névanyagot
- Tájékozódjon a vaktérképen.

Etika/Hittan

- Az ember istenképe – és az ősbűn
- Isten megismerése – Isten hív minket
- A válasz Isten hívására – A közvetlen istenszeretet
- A válasz Isten hívására az embertársak szeretete által

Vizuális kultúra

- - emberi arc, karikatúra, fény-árnyék, tónus, művészi túlzás, montázstechnika
- - mértani testekről látszati, vetületi és axonometrikus rajz készítése
- - gerinces állatról tanulmányrajz (arány, karakter), színes tanulmány
- - csendélet rajzolása, festés többféle technikával
- - újkori művészeti stílusok ismerete, alkotások felismerése, összehasonlítása
- - kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete
- - tudjon parafrázisokat létrehozni
- - a tanult művészettörténeti korok jellemzőinek ismerete

Ének-zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tiszt intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra o Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa ritmus, nyújtott ritmus, éles ritmus
- Romantika stílusjegyei, műfajai és zeneszerzői: szimfonikus költemény (Liszt)

Ferenc), balett

- (N.P.Csajkovszkij), magyar nemzeti opera (Erkel Ferenc), romantikus dal (F.Schubert)
- Múdalok - Schubert: Pisztráng

Testnevelés

- A tanuló fegyelmezetten tudja követni az utasításokat o tudjon önállóan 6-8 gyakorlattal bemelegíteni
- futástechnikája mutasson eltérést vágta- és tartós futás esetén
- legyen képes folyamatosan futni fiú: 6 percig, lány: 5 percig. Fejlődjön kitartó futása
- tudja a labda helyes lekészítését.
- Kislabda-hajításban érjen el legalább fiú: 20 m-es, lány: 18 m-es teljesítményt
- legyen képes egy-egy elem bemutatására (szükség szerint segítségadás mellett), fejállás, zsugorállás, mellő mérlegállás, kézenállás segítségadással, guruló átfordulás előre-hátra
- mozgása mutasson összefüggést a zene sajátosságaival
- törekedjen az alapérintések tökéletesítése, alsó ütőérintéssel a labda átjátszása a másik térfélre.
- Értse, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei, sajátítson el néhány önvédelmi fogást. Ismerje a légzésszabályozást nyugalmi és stresszhelyzetben.

Technika és tervezés

- víz- és energiatakarékosság, a pazarló használat felismerése
- megújuló és nem megújuló energiaforrások ismerete
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan válasszon szerszámot, eszközt
- ismerje fel a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát
- alkalmazza a fogyasztói tudatosságot az élelmiszerek megválasztásában
- tudja tervezni az ételkészítési folyamatokat
- tartósítási eljárásokat ismerje
- ismerje a textilfélék tisztításának, gondozásának, javításának technikáit, technológiáit
- a termesztett növények helyének, szerepének, jelentőségének ismerete az egészséges táplálkozásban

Dráma és színház

- Ismerje az alapvető dramaturgiai alapfogalmakat
- Tudja alkalmazni a megtanult dramatikus technikákat
- Legyen képes együttműködni az adott szituációkban
- Értelmezze a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén; ismerje fel a problémahelyzeteket, és azok lehetséges megoldási alternatíváira legyenek ötletei

- Az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat; felfedezi a szerepbe lépésben és az együtt játszásban rejlő lehetőségeket; felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit

8. évfolyam

Magyar nyelv

- A tanult leíró nyelvtani fogalmak rendszerezése. A nyelvi szintek. A mondat szerkezete és jelentése, a szó szerkezetek (szintagmák) kifejezőeszközei; a szófajok rendszere; alaktani ismeretek: szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó, alapszó, képzett szó; a magyar hangrendszer, a mondatfonetikai eszközök.
- Az összetett mondat szerkezete, a tagmondatok sorrendje. Az alárendelő és a mellérendelő mondat fajtái. A szórend alapvető kérdései az egyszerű és az összetett mondatban. A többszörösen összetett mondat.
- Az összetett mondat központosítása. A párbeszéd és az idézetek írásmódja. Az idézés módja: egyenes és függő idézet.
- A tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása.
- Nyelvünk eredete, rokonsága. A magyar nyelv típusa: néhány hangtani, alaktani, mondattani sajátossága szórendjének jellemzői. A magyar nyelv helye a világ nyelvei között.
- A mindennapi élet néhány alapvető hivatalos irata: a nyugta, kérdőív, kérvény, önéletrajz tartalmi és formai kérdései.

Irodalom

- A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással. Ismeretek a magyar- és világirodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban.
- A népszerű irodalom néhány gyakori műfajának ismerete, hatáskeltő eszközeik jellemzése.
- Regények, regényrészletek, elbeszélések, lírai alkotások a magyar és a világirodalom visszatérő nagy témáit feldolgozó irodalmi alkotások köréből (ifjúkor és felnőtt kor, társas kapcsolatok, utazás, identitás stb.).
- Irodalmi és kulturális élet a Nyugat első korszakában.
- Szépirodalmi alkotások a Nyugat első nemzedékének íróitól o Egy dráma (tragédia vagy vígjáték) feldolgozása.
- Olvasmányok a szélesebb értelemben vett kortárs irodalomból. Regionális kultúra és irodalmi élet.

- Tájékozottság az alapvető tömegkommunikációs műfajokban, a média szerepének és hatásának felismerése. A szövegekhez kapcsolódó vizuális kifejezőeszközök ismerete, használata.

Történelem

- A világ, Európa és Magyarország története a II. világháborútól napjainkig.
- Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása
- Önálló információgyűjtés adott témához különböző médiumokból, rövid szöveges tartalmi ismertető készítése,
- Az internet kritikus és tudatos felhasználása történelmifilozófia- és etikatörténeti ismeretek szerzésére.
- Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, különböző médiumok anyagából,
- Az információk rendszerezése és értelmezése.
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata.
- Az olvasmányokról lényegyet kiemelő jegyzetek készítése.
- A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben
- A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből, tételmondat meghatározása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.
- Többféleképpen értelmezhető szövegek jelentés rétegének feltárása.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról
- Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek, intézmények háttéréről, feltételeiről, okairól
- Érvek gyűjtése a feltevések mellett és ellen, Kérdések megfogalmazása a forrás megbízhatóságával kapcsolatban
- Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban.
- Társadalmi-történelmi, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása o Adott történetben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése. Feltevések megfogalmazása igaz történetek szereplői cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról.
- Az emberi (történelmi) cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat felismerésének gyakorlása.
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges, a lehetetlen és a valószínű megítéléséről (pl. helyszín, idő, szereplők, események kapcsán).
- Különböző társadalmi-történelmi jelenségek összehasonlítása

- Rajzos vázlat készítése. Folyamatábra, diagram elemzése.
- Saját vélemény érthető megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése.
- Események, történetek elbeszélése előszóban, illetve emlékezetből.
- Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről.
- A különböző információforrások alapján szóbeli következtetések megfogalmazása.
- Fogalmazás írása valamely történelmi-társadalmi és erkölcsi témáról.
- Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal.
- Viszonyítások használata: konkrét történelmi időszakokhoz kapcsolódóan (pl. előző évtized, a reformkorban, a XX. században).
- Kronológiai adatok rendezése. o Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest, kronológiai számítások.
- Az egyes történelmi jelenségek (gazdaság, kultúra, politika stb.) eltérő időbeli felismerése
- A múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennek.
- Események, személyek, tárgyak csoportosítása korok szerint.
- Egyes korszakok jellegzetességeinek megragadása és összehasonlítása. o Történelmi időszakok, pl. századok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából.
- A különböző korokban élt emberek sorsának összehasonlítása abból a szempontból, hogy mi változott az életük során.
- A gyorsan és lassan lezajló változások megkülönböztetése.
- Egyszerű térképek másolása kézi munkával.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken.
- Egyszerű alaprajzok készítése.
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen.

Angol, Német nyelv

- A tanuló utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket feltesz, eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér; o egyszerű párbeszédben részt vesz; fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget
- elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír; egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözet, baráti levelet) létrehoz; ismert
- struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő, 50 szavas szöveget ír;
- kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót ír.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása. • Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus
- összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során. Számtan, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú
- kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép egyszerű használata a számolás megkönnyítésére. Összefüggések, függvények, sorozatok
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.
- Geometria
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével jó ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése.
- A tanult geometriai alakzatok tulajdonságainak ismerete (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), ezek alkalmazása a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolat alakzat képeinek szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása
- feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében a mindennapjainkban előforduló testek térfogatának, űrtartalmának kiszámítása. Valószínűség, statisztika
- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív

gyakoriságok kiszámítása.

- Konkrét feladatokban az esély, illetve valószínűség fogalmának értése, a biztos és a lehetetlen esemény felismerése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezés

Digitális kultúra

- Az információs társadalom, e-Világ témakör végén
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér. Digitális eszközök használata témakör végén
- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről; • ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit. Táblázatkezelés témakör után
- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról. Multimédiás elemek készítése témakör után
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít. Algoritmizálás, blokkprogramozás témakör után
- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; • tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban Online kommunikáció témakör után
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő

- fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Fizika

Hullámok témakör végén

- tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környezetkárosító hatásait, és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára;
- gyakorlati példákon keresztül ismeri a fény és anyag legelemibb kölcsönhatásait (fénytörés, fényvisszaverődés, elnyelés, sugárzás), az árnyékjelenségeket, mint a fény egyenes vonalú terjedésének következményeit, a fehér fény felbonthatóságát; • érti a színek kialakulásának elemi fizikai hátterét.
- Elektromosság a háztartásban témakör végén
- ismeri a legfontosabb saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működésének fizikai lényegét; ismeri a villamos energia felhasználását a háztartásban, az energiatakarékosság módozatait, az érintésvédelmi és biztonsági rendszereket és szabályokat;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos). Világítás, fény, optikai eszközök témakör végén
- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- gyakorlati példákon keresztül ismeri a fény és anyag legelemibb kölcsönhatásait (fénytörés, fényvisszaverődés, elnyelés, sugárzás), az árnyékjelenségeket, mint a fény egyenes vonalú terjedésének következményeit, a fehér fény felbonthatóságát. Környezetünk globális problémái témakör végén
- tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környezetkárosító hatásait, és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára;
- ismeri az éghajlatváltozás problémájának összetevőit, lehetséges okait. Tisztában van a hagyományos ipari nyersanyagok földi készleteinek végeességével és e tény lehetséges következményeivel
- Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata témakör végén
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- ismeri a környezetében előforduló legfontosabb természeti jelenségek (például

időjárási jelenségek, fényviszonyok v á l t o z á s a i , é g i jelenségek)
f i z i k a i magyarázatát;

- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

Biológia

A tanuló ismerje

- az emberi test felépítését és működését
- a szerveződési szinteket; sejteink közös jellemzőit
- a szövetek felépítését és funkcióját
- a mikroszkóp felépítését és működését
- az önfenntartó működéseket: a szervek felépítését és működését
- az idegrendszer felépítését és működését
- a nemi működést és az emberi nemi életét, a terhesség folyamatát
- az alapvető betegségeket és megelőzésének módját
- az alapvető elsősegélynyújtó technikákat

Kémia

A tanuló ismerje:

- a kémia és természet kapcsolatát
- az anyag átalakításához kapcsolódó ismereteket: fémek, robbanóanyagok, műtrágyák, növényvédőszeresek, földgáz, kőolaj, műanyagok, ruházatunk anyagai, élelmiszerek
- a kémia és a mindennapok kapcsolatát: áltudományok, élelmiszerek összetevői, gyógyszerek, idegrendszerre ható anyagok, vízkeménység, fertőtlenítőszeresek, korrózióvédelem, autó kémiája
- a kémia és a környezetvédelem kapcsolatát: levegőszennyezés, vízszennyezés, hulladékek, energiaforrások

Földrajz

- A tanuló ismerje Közép-Európa természeti földrajzát.
- Közép-Európa országainak gazdaságföldrajzát.
- Magyarország természeti földrajzát.
- Magyarország társadalomföldrajzát.
- a tankönyvben szereplő topográfiai névanyagot
- A tanuló tájékozódik a vaktérképen.

Etika/Hittan

- Alapvető hittan
- Liturgia
- Az Egyház szentségei
- Az ima a hívők életében

Vizuális kultúra

- - látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat
- - bonyolultabb természeti forma (pl. csigaház) tanulmányrajza, tónusos, színes kivitelben
- - csendélet beállításról - több nézetű kép elkészítése
- - a megismert festmények stílusában kép készítése
- - tárgytervezés, épülettervezés
- - látszati, vetületi, egy-kétiránypontos és axonometrikus rajz készítése
- - képregény készítés, storyboard, fázisrajz, fotomontázs, plakát tervezése
- - ismerje és használja a vizuális kommunikáció alapvető jeleit és szabályait
- - XIX., XX. századi egyetemes és magyar művészet jellemzőinek ismerete

Ének-zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tisztá intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra o Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa, nyújtott ritmus, éles ritmus o k6, n6 hangközök ismerete
- t1-t8 összes hangköz ismerete, felépítése adott hangra o Késő romantika, XX. század zenéje, műfajai, zenei irányzatok, zeneszerzők: programzene (G. Gershwin), jazz (B. Britten), blues (C. Orff), musical, rockopera
- XX. sz. magyar zeneszerzői: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Szokolay Sándor o Zeneművek: Kodály: Psalmus Hungaricus, Bartók: Négy szlovák népdal, Andrew L. Webber: Macskák

Testnevelés

- A tanuló tudjon önállóan 8-10 tornára is alkalmas szabadgyakorlatot, kéziszer-gyakorlatot
- tervezni és végrehajtani
- tudjon maximális sebességgel, laza, könnyű mozgással futni o a rajtolásokat pontosan

a

- vezényszavaknak megfelelően hajtsa végre
- A lendületszerzéssel végzett dobásokban növekedjék a dobás ereje, (kislabdahajítás, súlylökés)
- mozgása mutasson összefüggést a zene sajátosságaival
- tökéletesítse az alapérintéseket.
- ismerje a játék 3 érintéssel szabályait
- ismerje a labdarúgás szabályait
- ismerje a légzésszabályozást nyugalmi és stresszhelyzetben.

Állampolgári ismeretek

- Legyen ismerete társadalmunk legalapvetőbb intézményeiről, azok működéséről
- Tudjon tájékozódni a munka világában
- Ismerje azokat a készségeket, melyek a mindennapi élethez szükségesek
- Legyen betekintése a felnőtt élet különböző szerepeibe
- Legyen tisztában a fenntarthatóság alapvető követelményeivel
- Legyen birtokában a tudatos fogyasztóvá válás főbb ismérveinek

1.9.3. A hittan vizsga tartalmi és formai követelményei

A szóbeli vizsga kísérleti jelleggel került bevezetésre a 2022/2023-as tanévben.

Tervezett időpont: Az aktuális tanév II. féléve, május hónapban

Vizsga jellege: szóbeli vizsga

Értékelés: jegyalapú, év végi felmérő/témazáró dolgozat értékével bír

Indoklás: A szóbeli vizsga kísérleti jelleggel került sorra 2022/2023-as tanévben.

Következtetéseink a vizsgáról: Hasznosnak ítéljük meg a bevezetését. Olyan feladathelyzet elé állította a gyerekeket, amely a felelős tanulásra, előkészületre nevel. A vizsgahelyzetben választékos fogalmazásra, gondolkodásra készítette a tanulókat. Sikerélményük volt abban, hogy egy nem mindennapi feladathelyzetet oldottak meg. Megfelelő, motiváló erővel bíró stresszhelyzet, kihívást adott a gyerekeknek, ami számukra is értéket adott a hittan tantárgyból szerzett jegynek, hiszen a tételek az életszerű helyzetekre adtak választ, keresztény hitünk lényegét megfogalmazva. (Pl. Miért vagyok katolikus keresztény?)

A kitűzött cél: Hittan tantárgyból is adjanak számot a diákok megszerzett ismereteik alapján. Mivel a gyermekek vegyes képességűek, ezért csak szóbeli felelet formájában történik a vizsgáztatás, órán tanáraikkal röviden (max. 10 mondat) kidolgozott tételek alapján.

A kidolgozott tételhez egy-egy képet is kapnak a gyerekek, ezzel segítve a tanulás folyamatát. A vizsgán a kihúzott tétel címével együtt megkapja a hozzá tartozó képet is.

A szóbeli felelet kiegészül egy szituációs gyakorlattal, amelyet a négy felekezet hitoktatói egységesen állapítanak meg, és dolgoznak ki közösen, tehát szintén ismert lesz a gyermek számára.

Tartalmi és formai követelmények:

Vizsgáló évfolyamok: 4., 6., 8.

Szóbeli tételek száma: 5 db rövid tétel évfolyamonként és felekezetenként

Tartalmi követelmény: A négy felekezet hitoktatója választja ki a saját vallásának tantervi követelményének megfelelően az adott évfolyamon, melyek azok a témák, amelyeket 5 tételben röviden kidolgoz (1 tétel max. 5-10 mondat) és abból készíti fel tanulóit a szóbeli vizsgára. Az adott évfolyamról a legalapvetőbb követelményeket választja ki a hitoktató, és azt fogalmazza meg 5 tételben.

Tétel formája: Ha szentírási történetet bemutatásáról szól a tétel (pl. csoda, példabeszéd stb.) akkor legyen meg fénymásolatban a tételhez a szentírási szakasz is, vagy Szentírásban előre bejelölve használja a tanuló már a tétel kidolgozása folyamán is. Az adott tételhez a hitoktatók kiválasztanak egy-egy képet is témájának megfelelően, hogy segítsük a tanulás folyamatát illetve vizsgán is segítse felidézni az ismereteket. A tétel ami címének megfelelően max 5-10 mondatból áll, ahhoz fogalmazzon meg a hitoktató min. 3 kérdést, amivel a tanuló ellenőrizheti önállóan is tudását, illetve a hitoktató segítheti majd a szóbeli vizsga folyamatát.

A tanulók, hogy viselkedés kultúrájukról is számot adjanak, felekezetenként egységesen 5 szituációs feladatot választanak ki a hitoktatók (tankönyvből), amelyet szintén közösen hittanórákon többször is átbeszélnek, eljátszanak stb. a tanulók. A szóbeli vizsgán a diák elmondja, hogyan oldaná meg az adott szituációs helyzetet, amit éppen kihúzott.

Vizsga lebonyolításának menete:

- Lehetőleg tanítási óra keretében, az adott osztály aktuális hittanóráján történjen a vizsgáztatás.
- A vizsgán jelen lesz a 4 fő hitoktató az iskola lelkesze.
- A vizsgáló osztály felügyeletéhez így pedagógiai asszisztens felügyeletét kérnék igénybe venni.
- A vizsga megkezdésekor 2 fő tanuló legyen benn a teremben. Ketten együtt kezdik a felkészülést. Kihúzzák a saját felekezetük szerint a tételüket, hozzá megkapják a képet, vagy Szentírást, vagy a szentírási szakaszt. Ezután kihúzzák a szituációs feladatot. Míg a tanuló felel, addig nem tesszük vissza a kihúzott tételt a többi közé.
- A tanuló amikor megkezdí a feleletét, akkor bemutatkozással kezd.
 - Hogy hívják?
 - Melyik felekezethez tartozik?
 - Melyik templomba jár?
 - Ki a plébánosa, lelkesze, (egyházmegyéjének püspöke bérházmegyéjének esetében, 8. évf.)

1.10. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik és értékelik. Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet a KRÉTA tanulmányi rendszerben rögzíteni:

- szóbeli feleletekre adott érdemjegyeket az adott tanórán,
- gyakorlati tevékenységek során szerzett érdemjegyeket a tevékenység befejezését követően,
- az egyes témaköröket lezáró dolgozatot a megírása után, de legkésőbb két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje intézményünkben 5 nap.

A rendszeres visszajelzés szükségessége miatt a heti 1 vagy 2 órás tantárgyakból félévenként minimum 3, a heti 3 vagy ennél nagyobb óraszámú tantárgyaknál havonta legalább 1 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.

Az elektronikus napló, valamint az e-ellenőrző bejegyzéseit a tanuló és a szülő a rendszergazda által számukra átadott egyéni kódjaival köteles megtekinteni, azt felelősségteljesen kezelni.

1.11. Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtás oktatásának célja:

- megismertessük a gyerekekkel az elsősegélynyújtás fogalmát, fontosságát
- ismerjék fel az egyes sérülések tüneteit
- a sérülések lehetséges következményeit és ellátásukat, a legalapvetőbb elsősegélynyújtási technikákat (vérzéscsillapítás, sebellátás, törések ellátása)

- tudatosítsuk a lehetséges vészhelyzeteket
- megismertetjük a gyerekekkel a segítségkérés lehetőségeit.

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításának színterei:

- tanítási órákon: biológia, természetismeret, természettudomány, osztályfőnöki, testnevelés, egyéb órákon az aktualitásnak megfelelően.
- tanítási órán kívül: napközis foglalkozás, szakkör, vetélkedők, egészségnap, erdei iskola, tábor.

Az iskolaorvos és védőnő szakmai segítségét is igénybe vesszük.

2. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, a miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését

A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról szóló 110/2012.(VI.4) Korm. rendeletben foglaltak alapján készítettük el iskolánk helyi tantervét.

A 2020-as Nemzeti alaptantervhez illeszkedő tartalmi szabályozók figyelembevételével, a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben bevezetve, először az 1. és az 5. évfolyamon.

Az Oktatási Hivatal honlapján (oktatas.hu) oldalon közzétett kerettantervek közül:

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára:

- Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam
 - Matematika 1-4. évfolyam
 - Etika 1-4. évfolyam
 - Környezetismeret 3-4. évfolyam
 - Élő idegen nyelv 1-4. évfolyam
 - Ének-zene 1-4. évfolyam
 - Vizuális kultúra 1-4. évfolyam
 - Technika és tervezés 1-4. évfolyam
 - Digitális kultúra 3-4. évfolyam
 - Testnevelés 1-4. évfolyam
- Hittan**
angol, német nyelv

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára:

- Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam
 - Matematika 5-8. évfolyam
 - Történelem 5-8. évfolyam
 - Állampolgári ismeretek 8. évfolyam
 - Hon- és népismeret 5-8. évfolyam
 - Etika 5-8. évfolyam
 - Természettudomány 5-6. évfolyam
6. évfolyam
Hittan

- Kémia 7-8. évfolyam
- Fizika 7-8. évfolyam
- Biológia 7-8. évfolyam
- Földrajz 7-8. évfolyam
- Élő idegen nyelv 5-8. évfolyam angol, német nyelv
- Ének-zene 5-8. évfolyam
- Vizuális kultúra 5-8. évfolyam
- Dráma és színház 5-6. évfolyam 7. évfolyam
- Technika és tervezés 5-7. évfolyam „A” modul
- Digitális kultúra 5-8. évfolyam
- Testnevelés 5-8. évfolyam
- Közösségi nevelés (osztályfőnöki) 5–8. évfolyam

Hittan helyi tantervének elkészítéséhez felhasználásra kerültek még:

- Katolikus Pedagógiai Intézet Katolikus hittan kerettanterv (római és görög szertartású tanulók számára) 1-12. évfolyam,
- Szent István Társulat Római Katolikus Hittan Tanterve

2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

2.2.1. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező óraszámok

A kerettanterv tantárgyait, a kötelező alapóraszámait és a szabadon tervezhető órakeret óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák:

Nemzeti alaptanterv - óratervi háló								
	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
Tanulási területek/ Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv, irodalom								
magyar nyelv, irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		

kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
idegen nyelv (angol/német)				2	3	3	3	3
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	23	23	23	24	28	27	29	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	25	25	25	26	29	29	31	31

2.2.2 A helyi tanterv óraszámai

Helyi tanterv- óratervi háló – általános tanterv

Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai								
Tanulási területek/Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv, irodalom								
magyar nyelv	3+1	3+1	2+1	2+1	2	2	1+0,5	1+1
irodalom	4	4	3	3	2	2	2	2
Matematika								
matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+0,5	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz								
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2+1	2+1		
Kémia							1,5	1,5
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv								
idegen nyelv(angol/német)				2	3	3	3	3
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1

vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	23	23	23	24	28	27	29	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	25	25	25	26	29	29	31	31

2.2.3. Szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

Általános tantervű képzés, idegennyelvi (angol) oktatás

A 2020/21-es tanévtől az intézményünkbe beiratkozó első osztályos tanulók részére az alsó tagozaton **általános tantervű idegennyelvi oktatási** formát kínálunk kettő vagy több első osztály indítása esetén. Tanulható idegen nyelv angol, amelynek oktatása játékos, interaktív tanulási módszerek és munkaformák alkalmazásával történik.

Célja, feladata:

A nyelvtudás egyre nagyobb szerepet kap a felnővekvő nemzedék életében. Előfeltétele a munkába állásnak, a felsőfokú tanulmányoknak, és a mindennapi élet is számtalan olyan helyzetet teremt, amelyben e nélkül nem, vagy csak alig lehet boldogulni. Ezért a nyelvtudásnak igen magas a társadalmi értéke.

Célunk, már kisgyermekkortól megismertetni és megszerettetni tanulóinkkal az idegen nyelvet. Életkori sajátosságuknak megfelelően érdeklődésüket felkelteni, bepillantást nyújtani más népek életébe, kultúrájába, tartós motivációt kialakítani az adott célnyelv iránt. Olyan tevékenységeken keresztül eljuttatni hozzájuk az idegen nyelvi ismereteket, hogy

korosztályuknak megfelelően örömeiket leljék a közös, élményalapú célnyelvi tevékenységben. Ennek **módszere** a játékos forma, a játszva tanulás élményének biztosítása. Dalok, mondókák, mesék, játékok segítségével találkoznak a célnyelv alapszókincsével, melyek segítenek megalapozni a későbbi nyelvtanuláshoz szükséges alapismereteket.

Helyi tanterv- óratervi háló –általános tantervű képzés, idegen nyelvi (angol) oktatás

(A zöld színnel jelzett évfolyamon az adott tanévben nem indult angol nyelvi oktatás.)

(A lilával jelzett évfolyamon mindkét csoportban általános tantervű nyelvtanítás folyik.)

Helyi tanterv- óratervi háló - idegen nyelvi (angol) képzésre –a 2026/2027. tanévre								
Bevezetve 2020.szeptember 1-től, felmenő rendszerben az első évfolyamtól								
	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
Tanulási területek/Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv, irodalom								
magyar nyelv	3+ 0,5	3 + 0,5	2 +0,5	2 +0,5	2	2	1	1+0,5
irodalom	4	4	3	3	2	2	2	2
Matematika								
matematika	4 + 0,5	4 +0,5	4 +0,5	4 +0,5	4	4	3	3+0,5
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		

kémia							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5
biológia							1,5	1,5
földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv								
angol nyelv	1	1	1	2+1	3+1	3 + 1	3 + 1	3 + 1
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	23	23	23	24	28	27	29	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	25	25	25	26	29	29	31	31

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

- Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. Minden évben a hivatalos tankönyvjegyzékből választjuk ki könyveinket.

- Azokat a tankönyveket rendeljük meg elsősorban, amelyek a tantárgyak tanterveihez a legjobban illeszkednek.
- Fontosnak tartjuk, hogy az egyes tantárgyak könyvei egymásra épüljenek, a tankönyvekhez lehetőleg munkafüzet is tartozzon.
- A kiválasztásnál további előnyt jelent, ha a tankönyvcsaládhoz feladatlap is tartozik, mely a megszerzett tudás ellenőrzésében segít.
- A tankönyv legyen jól áttekinthető, korszerű ismereteket nyújtson, szerkesztésével, tipográfiájával a tanulást segítse (lényegkiemelés, az anyag feldolgozását segítő kérdéssor), illeszkedjen az életkori sajátosságokhoz. A tananyag feldolgozása legyen követhető. Vegye figyelembe a szemléletesség és a fokozatosság elvét, az ábrák, fotók jó minőségűek, érthetőek legyenek.
- Adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, segítse a felzárkóztatást, legyen alkalmas a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre, önálló tanulói munkáltatásra.
- Gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon, amelyekkel segítheti a tanulási technikák elsajátítását.
- Alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, az önellenőrzés képességének fejlesztésére.
- Lényeges kiválasztási elv a tankönyvek időtállósága nemcsak a tartalmában, hanem kivitelezésének, anyagának minőségében is. Tetszetős, tartós kivitelű legyen! Így ugyanis többször használható tankönyveink lesznek, amelyek egy része az iskolai könyvtárból is kikölcsönözhető. Ehhez azonban a tartós könyvnek olyannak kell(ene) lennie, amely nem tartalmaz bejegyzést igénylő feladatokat a tanulók számára.
- A tankönyvválasztást tanévenként – a tankönyvrendelést megelőző időszakban – felülvizsgáljuk, szükség esetén módosítjuk. Ehhez alapvető támpont a hivatalos tankönyvjegyzék, amely csak jóváhagyott tankönyveket és segédkönyveket tartalmaz.
- A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb taneszközzel, felszereléssel is szükség van: testnevelés, technika, rajz.
- A kötelezően előírt taneszközökről, felszerelésekről a szülőket minden tanév végén tájékoztatjuk. Ezek beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Térítésmentes tankönyvek:

A Magyar Kormány 1265/2017. (V.29.) határozata értelmében az eddig felmenő rendszerben történő ingyenes tankönyvellátást a 2017/2018-as tanévtől egy ütemben vezette be az 5-9 évfolyamokra. Intézményünk esetében ez azt jelenti, hogy 2017/18-tól az általános iskola 1-8 évfolyamán az térítésmentesen, alanyi jogon jár minden diáknak.

A rendelt tankönyvek két csoportra bonthatók:

- **véglegesen átadott könyvek:** valamennyi évfolyamon a munkafüzetek és a munkatan-
könyvek, valamint az 1-2. évfolyam összes tankönyve,
- **nem véglegesen átadott könyvek:** könyvtári rendelésben megrendelt tankönyvek
(pedagógus példányokkal együtt), valamint az államilag térítésmentes tankönyvek
(3-8. évfolyamon), amelyek TARTÓS könyveknek minősülnek.

A TARTÓS tankönyvet (ha valóban alkalmasak több évig tartó használatra) a könyvtár leltári számmal látja el, az állománytól elkülönítetten kezeli, s felhasználja a következő évek rendelésénél.

Ezeket a könyveket a tanulók kötelesek az utolsó héten a szaktanáraiknak felszólítás nélkül átadni.

- Az ingyenesen biztosított tankönyvek az iskola tulajdonát képezik.
- A tanuló tanulmányai idejére, használatra kapja meg. Ezért a támogatásként kapott térítésmentes tankönyvet köteles megőrizni és azt rendeltetésszerűen használni. Elvárható tőle, hogy az általa használt tankönyv legalább három évig használható állapotban legyen.
- A kiskorú tanuló gondviselője köteles a tankönyv elvesztéséből, szándékos megrongálásából származó kárt az iskolának megtéríteni. Ez nem vonatkozik a rendeltetésszerű használatból származó értékcsökkenésre.
- A szándékosan megrongált, elvesztett tankönyveket az eredeti kiadással megegyező példány beszerzésével, vagy a beszerzési ár megtérítésével kell megtéríteni.
- Amennyiben ennek a gondviselő nem tesz eleget, gyermeke a következő tanévben az iskolai könyvtárból nem kaphat ingyen tankönyvet.
- A szaktanárok és az iskolai könyvtáros jogosult mindenkinek olyan állapotban lévő

könyvet adni, amilyen állapotban ő az előző évi könyveit visszaszolgáltatta.

- A tanulók és a dolgozók tanuló – és munkaviszonyát csak a tankönyvek visszaadása után lehet megszüntetni. Amennyiben ezt elmulasztják, akkor a kiléptetést intéző személyt terheli az anyagi felelősség.

2.4. A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Intézményünk nevelési, tanítási-tanulási folyamatában a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődését, fejlesztését állítjuk a középpontba. Sajnos intézményünkben jelentős számban találhatók halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekek, anyagi lehetőségeik szűkösek, korlátozottak, szociális körülményeik alapvetően meghatározzák felkészültségüket, felszerelésüket, fejlesztési lehetőségeiket.

Figyelembe vesszük azt, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is:

- teret adunk a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának;
- fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddük akarataikat;
- hozzájárulunk életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához.

2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése:

- Fokozatosan átvezetjük a gyereket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulási tevékenységbe.
- A tanítási órák rendjének, fegyelmének kialakítása.
- Figyelemfejlesztés (tartósság, elmélyült figyelem kialakítása).
- A különböző tantárgyak tanítási tanulási módszereinek megismerése, elfogadása.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására.
- Kötelességérzet felkeltése.

- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat 3-4. évfolyamán előtérbe kerülnek az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési feladat.

- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása.
- A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig–az érettségi vizsga idejére–a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.
- Az önálló tanulás és az önművelés alapozása.
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása.
- A motoros fejlesztésszervezői és a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Helyes magatartásformák gyakoroltatása.
- A stressz-és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

2.4.3. Az 5-6. oszt. pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú

fejlesztésnek.

Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása, és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyra való törekvés.
- Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsan tantárgy terén.
- A tanulók egészséges terhelése, stressz- és feszültségoldás, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztőértékelésük.

2.4.5. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozat 7-8. évf. folyó nevelés oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése
- megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat.
- egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése gazdagítása (drámapedagógia)
- önismeret kialakítása,
- fejlesztőértékelés és önértékelés képességének fejlesztése,
- az együttműködés értékének tudatosítása: (család, társas kapcsolatok, barátságban, csoportban).

Nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- a pedagógiai munka középpontjába a személyre szóló fejlesztés álljon
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ez által motivált munkában fejlessze a felelősségtudatot, a kitartás képességét és előmozdítsa érzelmvilágának gazdagodását
- adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat és problémamegoldáshoz
- alapozza meg a tanulási szokásokat
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában
- törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, melyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű érzéséből fakadnak
- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket
- erősítse meg a humánus magatartás mintákat, szokásokat
- a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiségérzését
- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus kapcsolatokhoz szükségesek
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, empátiáját
- tudatosítsa a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és néhány

általánosan jellemző szabályát

- intézményünk teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának, fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, edzi akaratát.

Hozzájárul életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához. Igyekszünk kialakítani tanulóink magabiztos fellépését, önbizalmát, hogy ellent tudjanak állni, nemet tudjanak mondani a negatív befolyásolásnak.

Tanítványainknak:

- El kell sajátítaniuk az alkotó és kritikus gondolkodás, a döntéshozatal lépéseit, gyakorolniuk kell az alapvető kommunikációs formákat. Meg kell tanulniuk levezetni érzelmi feszültségeiket, kezelni a stresszhelyzeteket, el kell igazodniuk kapcsolatrendszeikben. Határozott célok megfogalmazását követően legyenek képesek azok megvalósítására, törekedjenek az egészséges és boldog életvitelre. A gyermek személyiségét oszthatatlan egységnek tekintő fejlesztés elvének érvényesítéséhez elengedhetetlen a fejlesztő hatások tervszerű összehangolása. Figyelembe kell venni a gyermekek testi- és lelki fejlődését.
- A tanulók személyiségfejlesztését szolgálja a differenciált tanulócsoportok létrehozása (tehetséggondozó, felzárkóztató), ahol adottságuknak megfelelő közegben, megfelelő tempóval sajátíthatják el a tananyagot.
- A sokoldalúságot szolgálják a különböző tanulmányi kirándulások, a tanulmányi versenyek, vers- és mesemondó versenyek, az ünnepekre való felkészülés, a tanulók zenei nevelése a rendhagyó énekórák, hangversenyek, a kutatómunka, a könyvtárlátogatások, a kirándulások.
- Önismeretüket fejleszti a saját munkájuk értékelése, saját magatartásukról alkotott kritika.
- Fejlesztik együttműködési készségüket, edzik akaratukat a tanórai csoportmunkában, a testnevelés órai és óraközi szünetek játékaiban, az ünnepi műsorok létrehozásában. A tanulók személyiségfejlesztését szolgálja a felzárkóztató- és fejlesztő program, az integrált oktatás, a tehetséggondozó csoportok léte. A személyiségfejlesztés tovább folytatódik a tanulószobai foglalkozáson, a különböző sportfoglalkozások keretében.

2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

- A napjainkban jelentkező társadalmi probléma a lakosság romló egészségügyi állapota. A fiatalkori mozgásszegény életvitel, inaktivitás és egészségtelen táplálkozás szorosan összefügg mindezzel.
- A magyar gyermekek egészségi állapota meglehetősen kedvezőtlen és aggasztó, főbb problémák közé tartozik a rossz testtartástartás, túlsúly, gyenge fizikai állapot. Legveszélyesebb a betegség kialakulása szempontjából a kisiskoláskor és a serdülőkor.
- Óvodás és iskolás korban még remény van arra, hogy a gyerekekben kialakítható a rendszeres testmozgás igénye, továbbá megalapozhatók a helyes táplálkozási szokások, rögzíthetők az egészséges életvitel alapelemei. Mindezért az iskola egészségnevelési programja célul tűzte ki a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítését a testmozgás különböző eszközeivel, lehetőségeivel.

A mindennapi testnevelés céljai:

- A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.
- A gyerekek minél szélesebb körben ismerkedjenek meg – lehetőségeinknek megfelelően
- a legkülönbözőbb szabadidősportok alapjaival, hogy kiválaszthassák a számukra megfelelő sportot, amelyeket később folytatva javulhat életminőségük, testi-lelki egészségük, fenntartva természetesen a „klasszikus”, a tantervben is szereplő mozgásformák elsődlegességét.
- A gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgáseszközeivel.
- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.

Alapelvek a mindennapos testnevelés oktatása során:

- Minden testnevelési órán és sportfoglalkozáson figyelünk a keringési és légzőrendszer megfelelő terhelésére.
- Minden testnevelési órán, foglalkozáson van gimnasztika, valamint a helyes testtartást szolgáló gyakorlatsor, légzőtorna.
- A testnevelési tananyag egészében betartandóak a gerinc- és ízület védelmi szabályok.

- Fontosnak tartjuk, hogy minden testnevelési óra, sportfoglalkozás örömet, sikerélményt jelentsen az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Alapvető, hogy érvényesüljenek a sport személyiségfejlesztő hatásai.
- Figyelünk arra, hogy a program népi játékokat is tartalmazzon – így a hagyományörzés is szerepet kap.
- Minden testnevelési és sportalkalom örömet és sikert jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Tanítsunk életmód-sportokat, életminőség-sport.

A mindennapos testnevelés megvalósulásának szinterei:

- a) *tanórán*: 5óra/hét.
- b) *tanórán kívül*: iskolai sportköri foglalkozások (labdarúgás)
 - tanulószobai- és napközis foglalkozások keretében szervezett testmozgás
 - iskolai háziversenyek, egyéb körzeti és felmenő rendszerű tömeg- és versenysport alkalmak
 - kerékpártúrák, kirándulások, nyári- és téli táborok, erdei iskola
 - Bozsik Intézményi és Egyesületi Program (MLSZ)

Együttműködés:

Az iskola nevelőtestülete együttműködik a különböző városi sportegyesületekkel, és támogatjuk, hogy minél több diákunk sportoljon versenyszerűen. A mindennapos testnevelés a diák - sporttevékenységgel, a tömegsporttal, a szabadidős sportfoglalkozásokkal, a sportegyesületi edzésekkel és az öntevékeny testedzéssel együttesen alkot egységes rendszert.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A kötelező tanórai foglalkozásokon történő részvétel mellett egyéb, választható (nem tanórai) foglalkozásokon is bővíthetik tudásukat. A tanulók szabadon dönthetnek arról, hogy melyik tanórán kívüli foglalkozásokon szeretnének tevékenykedni, melyre a tanulók az osztályfőnöknél írásban jelentkezhetnek szülői engedéllyel. A választást követően a részvétel kötelező. A tanórán kívüli foglalkozásokra történő jelentkezés 1 tanévre szól. A felzárkóztató foglalkozásra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a tanítók, szaktanárok jelölik ki, részvételük a felzárkóztató foglalkozásokon kötelező.

A *kiegészítő foglalkozások* szervezésének elvei a következők:

- adjunk lehetőséget tanulóinknak személyiségük sokoldalú fejlesztésére
- elégítsük ki a tanulók speciális érdeklődését is
- teljesíthessük a társadalomnak az iskolával szembeni elvárásait
- modern korunk tudományos vívmányait is nyomon követhessék tanulóink
- lehetőséget adunk arra is, hogy megismerhessék nemzeti és európai hagyományainkat
- elégítsük ki a tanulók mozgásigényét is
- tanulóink megmutathassák tehetségüket a kötelező tanórák keretein kívül is.

A *nem tanórai foglalkozásokat* a következő szempontok és lehetőségek figyelembevételével szervezzük:

- milyen órakeretet engedélyez erre a törvény,
- milyen személyi feltételei adóttak a különböző foglalkozások indításának,
- tanulóink körében milyen foglalkozások iránt mutatkozik érdeklődés,
- a szülők körében milyen igények fogalmazódtak meg.

Intézményünkben a tanulók számára az alábbi – az iskola által szervezett tanórán kívüli rendszeres foglalkozások működnek:

- napközi otthon
- tanulószoba
- kórus
- szakkörök, fakultatív foglalkozások
- sportkör
- felzárkóztató foglalkoztatások
- tehetségfejlesztő foglalkoztatások
- továbbtanulásra előkészítő foglalkozások
- művészeti tevékenység.

A napközis foglalkozásokról való eltávozás csak a szülő személyes vagy írásbeli kérelme alapján történhet a napközis nevelő engedélyével. Rendkívüli esetben -szülői kérés hiányában - az eltávozásra az igazgató vagy az igazgatóhelyettes engedélyt adhat. A tanórán kívüli foglalkozások megszervezését minden tanév elején az iskola tantárgyfelosztásában rögzíteni kell. A tanórán kívüli foglalkozások megszervezésénél a tanulói, szülői, nevelői igényeket a

lehetőség szerint figyelembe kell venni. Az osztályfőnökök a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése érdekében évente 1 alkalommal osztályaik számára tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kirándulásra rendelkezésre álló tanítás nélküli napok számát az iskola éves munkatervében meg kell határozni. A kirándulás tervezett helyét, idejét az osztályfőnököknek az osztályfőnöki munkatervükben kell rögzíteniük. A tanórán kívüli foglalkozások vezetőit az igazgató bízza meg, akik munkájukat az SZMSZ mellékletében található munkaköri leírások alapján végzik. Tanórán kívüli foglalkozást vezethet az is, aki nem az iskola pedagógusa. Az ő munkarendjüket a jogszabályok betartásával az intézmény zavartalan működése érdekében az igazgató állapítja meg. Iskolánkban lehetőség van a pedagógusválasztásra, bár ennek felajánlása nem kötelező.

2.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, a beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

2.7.1 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

A helyi tantervben évfolyamonként meghatározott követelményeknek megfelelően havi rendszerességgel szóban és írásban a tantárgyspecifikus voltának és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően értékeljük. A tantárgyak speciális értékelési szempontjai és normái elsősorban a tanmenetekben kerülnek konkrét megfogalmazásra. Tantárgyanként tartalmazzák, hogy milyen formákat alkalmazzuk az ellenőrzésnek és értékelésnek.

Szabályozók:

- Ismerjék a tanulók az értékelési szempontokat, tudják, hogy milyen mértékben számítják be érdemjegyét a félévi és év végi értékelésbe.
- Bejelentési kötelezettsége van a pedagógusnak a témazáró ill. esszétípusú írásbeli dolgozatok előtt.
- Tudja a tanuló a javítási lehetőségeket, és hogy ezt hogyan számítják be.
- Írásbeli vagy szóbeli értékelés alól mentesül az a tanuló, akiről a Tanulási Képességet

Vizsgáló Bizottság ilyen határozatot hoz, ill. testnevelés tantárgyból orvosi felmentése van.

Az írásbeli beszámoltatásnak az értékelési funkció szerint a következő formáit alkalmazzuk:

- *Formatív mérés:* a gyermek képességeinek alakulásáról kapunk képet. Az eredményt jegyeznünk kell, de ezt nem osztályozzuk.
- *Szummatív mérés:* normaorientált méréssel tájékozódunk hol tart, mennyire sajátította el a tananyagot a tanuló a követelményrendszerhez képest, ehhez mérten állapíthatjuk meg az érdemjegyet. Leggyakrabban témazáró felmérésnél alkalmazzuk.
- *Kritériumorientált mérés:* a továbbhaladás érdekében végzünk.
- *Diagnosztizáló mérés.*

Írásbeli beszámolók alkalmazott formái

Műfaj	Definíció	Idő-tartam	Beszámítási mód
Írásbeli felelet	Az elmúlt órák tananyagát kéri számon. Lehet egy kérdés részletesebb összefüggő leíró fogalmazás, vagy az egész leckét át- fogó kérdésekre adott 1-2 szavas vagy mondatos válasz.	5-15 perc	Részejegye, érdemjegye
Szó-dolgozat	Nyelvekből a szavak ismeretét ellenőrzi, új szavak, egy témakörbe tartozó szavak, egy nyelvtani probléma köré csoportosuló szavak megadott időre történő leírásával.	5-15 perc	Részejegye, érdemjegye
Röpdolgozat	Nem a tananyag egészét, hanem szűrőpróbaszerűen kiragadott részletét kéri számon.	max. 15 perc	Érdemjegye
Teszt	Több lehetséges válasz közül kell a jó megoldást kiválasztani. Itt a ráismerés szintjén kell az ismereteket alkalmazni, de a hasonló, csak apró változásokban különböző lehetséges válaszok esetén, biztos tudást igényel.	15-20 perc	Érdemjegye Részejegye

Témazáró	Az egész témaegységet és azok összefüggéseit kéri számon a tanulótól.	Max.: 45 perc	Érdemjegy
Esszétipusú dolgozat	A meglévő ismeretek alkotó alkalmazását kéri számon.	Max.:45 perc	Érdemjegy
Írástechnika- íráskészség	A bevezető szakaszban a betűelemek helyes használata, majd évfolyamonként az alapszókészlet szavainak helyes írása. Kezdő szakasztól önálló írásbeli szövegalkotás.	változó	Szöveges értékelés Érdemjegy
Szövegértés	Feladatlap segítségével számot ad a tanuló a szöveg átfogó megértéséről, információ visszakeresése, reagálás a szöveg tartalmára.	változó	Érdemjegy
Egyéb	Pl.: órai munka, gyűjtőmunka		Részjegy, Érdemjegy

Az írásbeli beszámolók fajtáit minden iskolai szakaszban lehet alkalmazni, kivéve:

- szódolgozat: alapozó szakasztól
- esszétipusú dolgozat: alapozó szakasztól,
- témazáró dolgozat: 2. osztálytól.

Az írásbeli beszámoltatások elemzési alapok lehetnek a munkaközösségeknek is. Az írásbeli beszámolók értékelése minden esetben objektívebb, maradandó volt amiatt pontosabb összehasonlítási alapot kínál a tanterv követelményrendszerével. A tanulók minden írásbeli beszámolóját hozzáférhetővé kell tenni a szülők számára. Az értékelés minden esetben a szaktanár személyes kompetenciájába tartozik.

2.7.2 Az iskolai szóbeli beszámoltatások formái, rendje

Szóbeli beszámolók alkalmazottfajtái

Műfaj	Definíció	Időtartam	Beszámítási mód
Szóbeli felelet: Összefüggő felelet	Önálló, összefüggő szóbeli megnyilvánulása tananyagtól függően eszközzel vagy eszköz nélkül	3-5 perc	Részjegy Érdemjegy
Szóbeli felelet: Kérdésekre adott válasz	A tanári kérdésekre adott kielégítő válasz.	3-5 perc	Részjegy Érdemjegy
Memoriter	Szó szerint meg-tanult szöveg.	1-2 perc	Érdemjegy Részjegy
Kiselőadás	A tananyaghoz kapcsolódó, vagy kiegészítő anyagból, ott-honi felkészülés utáni szóbeli ismertetés.	2-5 perc	Érdemjegy Részjegy
Órai aktivitás			Részjegy

A szóbeli beszámolókat minden iskolai szakaszban alkalmazhatjuk.

Egy-egy témaegység feldolgozása során több érdemjegyet szereznek a tanulók. Súlyuk aszerint változik, hogy mekkora részletét öleli fel az adott témának, vagy milyen mélységű a beszámoló. Alsó kategória a részjegy, lehet az órai aktivitás és a füzetbe megoldott órai részfeladat. A következő fokozat az érdemjegy, a szóbeli felelettel azonos súlyú írásbeli felelet egy-egy leckéből. Legmagasabb prioritású a témajegy, a témazáródolgozat, mely az egész témaegység összefüggéseit kéri számon, hasonlóan az esszé jellegű dolgozatokhoz, ami az ismeretek alkotó alkalmazásának képességét mutatja meg.

2.7.3. A tanulók teljesítményének értékelése, minősítése

Az *első évfolyamon* félévkor és év végén, a *második évfolyamon* félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. A második évfolyam végén és a *magasabb évfolyamokon* félévkor és

év végén a tanulók értékelése osztályzattal, 1-5 érdemjeggyel történik. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 57. § (6a) és (6b) bekezdése értelmében az iskolai bizonyítvány az iskola igazgatójának elektronikus aláírásával ellátott digitális biztonsági okmány formájában kerül kiállításra a 2025/2026-os tanévtől felmenő rendszerben A digitális biztonsági formában kiállított bizonyítvány közokiratnak minősül.

Szöveges minősítés elvei:

Kiválóan teljesített, ha:

- jóképességű.
- egyenletes, jó teljesítményt nyújt, aktív
- önálló munkára képes.

Jól teljesített:

- következetesen, egyenletesen, dolgozik,
- képességeinek megfelelően jól teljesít,
- önálló munkára képes,
- nagyobb aktivitást várunk tőle.

Megfelelően teljesített:

- megfelelően dolgozik, kis segítséget igényel az önálló munkában
- képességeinek megfelelően nagyobb aktivitást, önállóságot, jobb teljesítményt várunk tőle, beszédfigyelmén javítani kell
- munkája megfelelő, önálló munkához sok segítségre van szüksége, nagyobb szorgalmat és kitartást várunk tőle.

Felzárkóztatásra szorul, ha

- követelmény alatt teljesít, figyelme változó, munkájára igénytelen
- munkájában lassú fejlődés tapasztalható, sok segítséget igényel

Ha a tanuló iskolát vált, és a fogadó iskola kéri a szöveges értékelés osztályzatokra való átváltását, ezt a következő módon végezzük el:

- Kiválóan teljesített - jeles (5)
- Jól teljesített - jó (4)
- Megfelelően teljesített - közepes (3)
- Felzárkóztatásra szorul - elégséges (2)

- A ...évfolyam követelményeit nem teljesítette, az évfolyamot megismételni köteles - elégtelen (1)

Az év végi szöveges értékelés a bizonyítvány mellékletét képezi, amelyet pótlapon kapnak meg a tanulók.

Azokat a tanulókat, akiknek egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi (szakértői és rehabilitációs bizottság vagy pedagógiai szakszolgálat szakértői véleménye alapján) az igazgató mentesíti az értékelés és minősítés alól, vagy részére egyéni továbbhaladást engedélyez. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus és az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

3 tantárgyi dicsérettel a tanulót nevelőtestületi dicséretben részesítjük.

2.8. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulói terhek csökkentésének elvét a helyi tantervünk a követelmények meghatározásával érvényesíti. Az iskolában folyó tanórai munka és az otthoni felkészülés együttesen feltétele a tananyagban való előre haladásnak. Az ismeretek egymásra épülésének elve szükségessé teszi a megfelelő ismeretek meglétét és szilárdságát. Az otthoni felkészülés hozzájárul a haladás folyamatosságához.

A szóbeli és írásbeli házi feladattal célunk:

- Biztosítsuk a tovább haladáshoz szükséges megszilárdított ismeretet, annak begyakorlását és bevésését.
- A tananyag elsajátítása folyamatos legyen, egyenletes terhet jelentsen a tanulóknak.
- Úgy jelöljük ki, hogy a ráfordított idő mellett elegendő idejük legyen a tanulóknak-életkorukhoz igazodva- regenerálódásra, játékra, mozgásra, pihenésre.
- A lehetőség szerint a tanulók érdeklődésének felkeltésével, érzelmi motiválással szívesen elvégzett feladat legyen, és ne tekintsék azt tehernek.
- A tehetséges tanulók lehetőséget kapjanak a tananyagban való elmélyedésre olyan mértékben, amely megfelel nekik.

Céljaink érvényesítéséhez az alábbi megállapításokat kívánjuk bevezetni:

- A tanítási órán megtörtént az elsődleges bevésés. A házi feladat az újbóli felidézéssel a tartós emlékezetbe vésést szolgálja analóg, ismétlőfeladatokkal.
- A házi feladattal megvalósuló gyakorlás, ismétlés, támaszkodjon a délelőtti munkára, és egyedül, vagy kis segítséggel elvégezhető legyen.
- Lehetőleg a tanulói órarend is az egyenletes terhelést szolgálja. Az osztályban tanító pedagógusok is egyeztessenek annak érdekében, hogy ne legyenek olyan napok, amikor sokkal több időre van szükség a felkészülésre.
- Az otthoni felkészülés időtartama ne haladja meg alsó tagozatban a 30-50 percet, felső tagozatban a 45-90 percet egy átlagos felkészültségű tanuló számára. A napközi és a tanulószoba ehhez az időkerethez igazodik.
- Hétvégére sem szabad a lemaradást bepótlendő többlet házi feladatot adni, csak, ami a napi tananyag rögzítését szolgálja.
- Betegségből visszatért tanulótól (3 nap felett) a következő tanítási órán nem szabad számon kérni a házi feladatot. A tananyag pótlása történjen meg egy héten belül.
- A házi feladatok ellenőrzése történjen meg a következő tanórán. Mulasztás esetén az eljárás egy iskolai szakaszban ugyanúgy történjen. Értékelése legyen beszámítható az írásbeli és szóbeli érdemjegyekben.
- Törekvésünk, hogy érdekessé téve a házi feladatot, lehetővé téve az ismeretek gyakorlati alkalmazását.
- Szorgalmi feladatokkal is biztosítsuk a differenciálást. Gyűjtőmunka, könyvtári bújárkodás stb., egyéni megoldások születését és tetszőleges elmélyülést is lehetővé tesz. A szorgalmi házi feladatokat érdem szerint, de pozitívan értékeljük.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Nevelő-oktató munkánk legfőbb eszközei a kötelező tanórák. Ezek maximális kihasználásával juthatunk céljaink eléréséhez, feladataink teljesítéséhez.

Iskolánk tanulói összetételének differenciáltsága, sokszínűsége arra készítet bennünket, hogy az egyéb foglalkozások és szabadidős tevékenységek rendszerét a legnagyobb gondossággal tervezzük, szervezzük.

Elveink alapvető célkitűzéseinkből következnek: iskolánkban minden tanulónak fejlődnie kell, önmaga szintjéhez képest a lehető legnagyobbat. Ennek rendeljük alá a tehetséggondozást, illetve a felzárkóztatást elősegítő foglalkozásainkat.

Alapelvünk, hogy az alapvető közösség iskolánkban az osztályközösség. Az osztályközösségbe való sorolás alapelvei az általános pedagógiai alapelvek alapján történnek.

~~A nyelvvalasztás lehetőséget első osztályban kínáljuk tanítványainknak (illetve a szülőknek). Minden további lehetőséget az érdeklődő, ill. rászoruló gyerekek függvényében, illetve az adott év rendelkezésünkre álló órakerete függvényében kínálunk tanítványainknak, a törvényi előírásokat betartva.~~

2.10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

2.10.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Egészségnevelési céljaink:

- a) a gyerekek rendelkezzenek korszerű egészségtani ismeretekkel
- b) egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése, váljanak képessé az egészségvédő magatartás szokásrendszerének elsajátítására
- c) érzékeljék egészségük sérülékenységét, az egészségre káros szokások kialakulásának hatásait, elkerülésük módját
- d) lássák meg környezetünk egészségkárosító tényezőit, a betegségmegelőzéslehetőségeit
- e) tudatosuljon a mindennapi testedzés fontossága, ismerjék meg a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét, az egészségtudatos léthez tartozó egyéni-leg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát
- f) ismerjék meg a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi- lelki

kiegyensúlyozottság elérésében

g) rendelkezzenek alapvető szexuális ismeretekkel, ismerjék az életkorral járó biológiai életmódbeli tennivalókat

h) tudatosuljon bennük a felelős magatartás, tegyenek a bántalmazás és iskolai erőszak ellen.

Egészségneveléssel kapcsolatos feladataink:

a) biztosítani az egészségmegőrző környezetet

b) az egészséges életmód érdekében a mindennapos mozgás, a helyes táplálkozás igényének alakítása

c) segítséget nyújtani a konfliktuskezelési, együttműködési stratégiák elsajátításához

d) a káros szenvedélyek visszautasításának elsajátíttatása

e) az egészségmegőrzéséhez, a betegségek megelőzéséhez szükséges ismeretek, képességek, jártasságok fejlesztése, az egészséget támogató magatartásformák kialakítása

f) az önértékelés fejlesztése

g) az iskolaorvosi, védőnői szolgálat szerepének növelése az egészségneveléssel kapcsolatos támogatás és tanácsadásrendszerében

h) biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

i) a stressz- és feszültségoldás fontosságának tudatosítása az emberi kapcsolatok kezelésében.

j) a saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál

k) a lelki egészségerősítése és fejlesztése

l) az öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontosságának tudatosítása a tanulóknál

m) komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének elkészítése és megvalósítása.

2.10.2. Egészségügyi ellátások

a) a gyerekek testi, lelki egészségének figyelemmel kísérése, állapotfelmérés

b) kapcsolatban vagyunk iskolaorvossal, védőnővel, iskola-fogorvossal, pszichológussal, családsegítő szolgálattal

c) tanulóink évente részt vesznek szűrővizsgálatokon.

d) Az Nkt. 25.§ (5a) bekezdése alapján biztosítjuk a diabétesszel élő tanuló(k) ellátását, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált tanuló(k) egészségének megőrzésére fokozott figyelmet fordítunk. Ennek eszköze a pedagógusok továbbképzése.

2.10.3. Az egészségnevelés színterei

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésére tanít.

Célunk, hogy fejlődjön a gyerekekben a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó, segítő magatartás.

Ismerjék meg a háztartás, az iskola és a közlekedés leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit.

a) Egészségnevelés tanórákon és szabadidős tevékenységekben

Az egészségfejlesztés kiemelten biológia, egészségtan, természetismeret, testnevelés, osztályfőnöki, technikaórákon folyik, de megjelenik a mindennapi nevelési helyzetekben is. Az egészségnevelés témakörében tervezett egészségnapok, vetélkedők, sportdelutánok, túrák, kerékpár- túrák támogatják az egészséges életmódra szoktatást.

b) Testi egészség védelme

Kiemelkedő szerepe van a mindennapi testedzésnek mely a testnevelés órákon, a tömegsport foglalkozásokon, edzéseken, NYSE szervezésében végzett foglalkozásokon, óráközi szünetekben, udvari játékokban, napközis foglalkozásokon valósul meg. A mindennapi testedzéssel célja a gyerekek állóképességének, ügyességének fejlesztése.

c) Étkezés

Az egészséges, kulturált étkezés szokásrendjének kialakítása, napközis csoportokban, osztályfőnöki órákon.

d) Tantermek

Egészséges, esztétikus, biztonságos környezet biztosítása. A tantermek tisztaságának biztosítása, megőrzése, környezetszépítési akciók.

e) Léleki egészségvédelme

Önismeret, önértékelés, csoportértékelés fejlesztése hittan, osztályfőnöki órákon kiemelten, de minden más órán és nevelési helyzetben egyaránt.

f Szociális egészségvédelme

A szociális egészség védelme érdekében megpróbáljuk felismerni, csökkenti a gyerekek családból hozott szociális hátrányait. Ebben segít a gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység, közösségerősítő tevékenységek (osztályprogramok).

g Drogprevenció

Fontosak a megelőzés szempontjából az előadások (ezzel a témával foglalkozó szakemberek, orvos), osztályfőnöki, biológia, egészségtan órákon foglalkozunk vele.

Egészségnevelési módszerek:

- a) szituációsjátékok
- b) gyűjtőmunka, az egészséggel, életmóddal, táplálkozással kapcsolatban
- c) felvilágosító, ismeretterjesztő előadások
- d) vetélkedők, versenyek
- e) plakát, tablókészítés
- f) bemutatók, kiállítások
- g) egészségnevelésinapok
- h) mindennapostestedzés,
- i) erdei iskola, kirándulások, túrák
- j) balesetvédelmioktatás
- k) elsősegély nyújtási ismertek oktatása
- l) stressz- és feszültségoldógyakorlatok

2.10.4. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés céljaink:

A környezeti nevelés olyan tudatformálási folyamat, mely a környezettudatos magatartást, a környezetért felelős életvitelt segíti elő. A környezeti tudatosság erősítésével lehetőséget kell adni, hogy a gyerekek felismerjék a gazdasági, a társadalmi, a politikai és az ökológiai jelenségek kölcsönös függőségben és kölcsönhatásban vannak mind a városi, mind a falusi környezetben.

Biztosítani kell a tanulók számára, hogy a környezet védelméhez és megőrzéséhez szükséges ismereteket, értékeket, készségeket, a tudást a megfelelő módon szerezhessék meg.

Egy olyan életviteli és friss magatartási mintát kell a környezettel kapcsolatban teremteni, mely a tanulók és a társadalom számára a környezettel kapcsolatos, ugyanakkor szükségszerű.

A környezeti nevelés olyan képességek és készségek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természeti és a mesterséges környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a későbbi évek környezettudatos életvitele kialakulásához.

Ezáltal alakuljon ki a gyerekekben a környezetük iránti felelősség, környezettudatos, természet, - környezet, - embertisztelő magatartás és életvitel.

Legyenek képesek a környezet szépségének befogadására, élvezésére, ismerjék meg lakóhelyük természeti környezetének jellegzetességeit.

Környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok:

- Szokásrendszer kialakítása a közvetlen környezet (osztályterem, folyosó, ebédlő, udvar) folyamatos és rendszeres tisztán tartásához.
- Séta, kirándulás alkalmával a természeti értékek megismerése, megőrzése.
- Környezeti ártalmak bemutatása, ezek elkerülésének megismerése.
- Természeti katasztrófák, vészhelyzetek ismertetése, ezek elkerülése, megelőzése (földrengés, árvíz, jégeső, viharkárok).
- Az ember termelő tevékenységének negatív hatásainak bemutatása (erdőirtás, utak, épületek építése, a helyi ökoszisztéma zavarása), állatok- és növények védetté nyilvánításának okai.
- Állat- és természetvédelmi törvények ismertetése.
- Az iparosodás, a közlekedés káros hatásainak bemutatása (savas esők, globális felmelegedés).
- Tudatos fogyasztói és természetbarát vásárlói szokások kialakítása. (szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítható csomagolóanyagok).
- Energiafogyasztás, energiagazdálkodás, energiatakarékosság: takarékos energiafelhasználásra szoktatás (villany, víz).
- A környezet megővéséhez szükséges képességek és készségek gyakoroltatása.

Környezeti nevelés színterei

Tanórai környezeti nevelés színterei:

- A természettudományi tárgyaknak döntő szerepe van a környezeti nevelésben.
- A társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy bemutassák az ember és a környezet kapcsolatának történetét, sajátosságait és tényeit.
- A technikai-életviteli tantárgyak gyakorlati szempontból a környezetbarát létformáit, helyes példáit mutatja be és gyakoroltatja. (fenntartható fogyasztás, a hétköznapi életviteli szokásrendszere, környezetkultúra)
- A művészeti tárgyak, a természet szépségének átéléséhez, az "érintetlen" természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához, a természet és a kultúra szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszok, jelképek által rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez járulnak hozzá.
- A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatásával, megértésével, a megfelelő szemléletformálását segítik elő.
- Az osztályfőnöki órák a tanulók magatartását, társas szokásait, önismeretüket fejlesztik, elősegítik a helyi közösséghez való kapcsolódás formáit, módszertanilag megalapozzák a részvételi demokráciára nevelést, elősegítik az állampolgári nevelési célok megvalósulását.

Tanórán kívüli környezeti nevelés színterei:

- Iskolai szakkörök: különböző környezet-egészségügyi témára „szakosodott” pedagógiai programok, melyek alkalmasak a tehetséget mutató tanulók tehetséggondozására is, a tantárgyi tananyagok mélyebb megismerésére, a megszerzett tudás alaposabb elmélyítésére.
- Napközi/ tanszoba: a délutánok alkalmával a környezet-és egészségtudatosság, a pozitív életviteli minták könnyebben érvényesülnek, egyszerűbben követhetők, mint a tanítási órák alatt. Kialakulhatnak a helyes munkarend során a környezetgazdálkodás szempontjai, a gyerekek helyes szokásai.
- A tábor és az erdei iskola: A más környezetbe került gyerekek nemcsak a környezeti tájékozódást, a környezet értékelésének és tapasztalásának módozatait gyakorolják, hanem

az eltérő, szokatlan környezeti helyzethez való alkalmazkodást, a harmónia és összhang megtalálásának kísérleteit is megismerhetik.

-Környezetvédelmi- és környezeti jeles napokra való megemlékezés: a Föld Napja, a Víz Világnapja, a Madarak és Fák Napja, az Állatok Világnapja. A projektek között szerepelnek az intézmény közvetlen környezetét javító és szépítő munkák, a virágok ültetésétől az udvar kertjének gondozása is. Vetélkedők keretein belül lehetőség nyílik a környezet-és természetvédelem nagy személyiségeiről való megemlékezésre, különböző játékos, fejtörő feladatok megoldásaival a figyelem felhívása, a helyes környezettudatosság kialakítása a környezetvédelemben.

- A kirándulások során a múzeumok, a városok, az állatkertek-és vadasparkok, a termelőüzemek és a mezőgazdasági létesítmények látogatása alkalmas a környezeti vonatkozású tapasztalatok gyűjtésére, tanulmányozásra, megfigyelések és összehasonlítások elvégzésére.

- Versenyek, pályázatok: megyei környezetvédelmi versenyeken való aktív részvétellel az iskola felhívja a figyelmet egy megadott környezetvédelmi probléma megoldására, közösségi hálózaton, weblapon, újságban való bemutatás során kibővíti az emberek szemléletét, érdeklődését.

Pályázatok alkalmával lehetőséget biztosítunk bentlakásos környezetvédelmi táborban való részvételre, ahol a tanulók egy szabadabb és hitelesebb környezetben különféle módszerekkel a helyes szokásrend kialakítását és részletes környezetvédelmi problémák megismerését is megtapasztalhatják.

- *Szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés*

- *Környezetvédelmi akciók, folyosók, termek esztétikus dekorálása*

A környezeti nevelés módszerei

- Projektpedagógia: A környezeti projektek általában a környezet feltárására, javítására irányulnak.
- Élményalapú, tevékenységközpontú, érzékenyítő, interaktív módszerek
- Kooperatív csoportmunka
- Természettudományos megfigyelések
- Interaktív tanulási technikák

- Művészi kifejezés
- Kommunikációs és információs technológia
- Kirándulás, terepgyakorlat
- Természetvédelmi tevékenységek, megfigyelések

2.11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az oktatás-nevelés esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi terv célja, hogy a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási helyzetét elemezze, felmérje, és az adott szervezeti keretek sajátosságaira figyelemmel meghatározza a foglalkoztatottak esélyegyenlőségének megteremtéséhez szükséges célokat, valamint az azok eléréséhez szükséges eszközöket.

Elismerve minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen.

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola az alábbi esélyegyenlőségi tervet alkotja meg:

Általános célok, etikai elvek

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola a következő irányelvek betartására törekszik:

- **egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség.**

Célunk az, hogy iskolánkban érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség
- szegregációmentesség
- integráció biztosítása
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személy vagy csoport valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőr színe, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. ***Tiltjuk a***

zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

- **Az emberi méltóság tiszteletben tartása.**

Iskolánk az oktatás-nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.

Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő munkahelyi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

- **Partneri kapcsolat, együttműködés.**

Iskolánk a foglalkoztatás keretei között a partnerség elvének érvényesítésére törekszik azzal, hogy világos, és átlátható követelményeket alakít ki a kölcsönös előnyök biztosítása mellett. Kapcsolatot alakítunk ki a szülői szervezetekkel, módszertani központokkal, szakmai szolgáltató intézetekkel.

- **Méltányos és rugalmas ellátás.**

A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget, ezért iskolánk méltányos és rugalmas intézkedéseket dolgoz ki, melyek elősegíti a munkavállalók és a diákok pozíciójának javulását, megőrzését.

Konkrét célok, célkitűzések

Szakmai-pedagógiai terület célkitűzései

- a módszertani központokkal, szakmai szolgáltatókkal való együttműködésünk elmélyítése
- szülő-iskola kapcsolatok ápolása
- az integráció feltételrendszerének bővítése, integrációs támogatás igénybevétele
- az iskolai táborokban az SNI-s és a HHH tanulók részvételének támogatása
- a pedagógus továbbképzés fejlesztése, kiterjesztve az újonnan belépő kollégákra
- a pedagógus továbbképzési tervekben az SNI tanulókra koncentrált fejlesztő képzések támogatása
- a tehetséggondozás érdekében a helyi, a megyei és az országos tanulmányi versenyeken való részvétel elősegítésének kidolgozása.

Tárgyi feltételrendszer biztosításának célkitűzései

- tantermek folyamatos felújítása
- a speciális felszerelések beszerzésének további folytatása
- az elhasznált, elvavult eszközök folyamatos cseréje.

2.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

2.12.1. A magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével–végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell a KRÉTA tanulmányi rendszeren keresztül.

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét és magatartás füzet beírását. Az osztályzatokat dokumentálja az elektronikus naplóban és beírathatja a tájékoztató füzetbe.
- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol.
- A magatartás és szorgalom jegyekről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt. Vitás esetekben az osztályfőnök véleményének nagyobb súlya van.

A magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei

- Segítse az iskola nevelő-oktatómunkáját
- Segítse a tanulók önértékelésének fejlődését
- Személyre szabott legyen
- Vegye figyelembe a gyermek fejlődését

2.12.2. A magatartás értékelése

Magatartáson értjük a tanuló:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz valóviszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társaskapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartatását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszéd kultúráját, önfegyelmét.

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- önként vállal feladatokat, s azokat teljesíti
- tisztelettudó, társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet
- nincs írásbeli figyelmeztetése, megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- a tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nincs írásbeli intője, figyelmeztetése, megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem teljesíti minden esetben
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki figyelmeztetése, megrovása van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durván, sértően viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve osztályfőnöki figyelmeztetése, osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése.

2.12.3. A szorgalom értékelése

Szorgalmon értjük a tanulót:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását,
- aktivitását.

Szorgalom:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal szorgalmi feladatokat is, és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi teljesítése elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, érdem jegyeit több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek

- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellen szegül
- félévi vagy év végi érdemjegye valamely tárgyból elégtelen.

2.12.4. A tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei és formái

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Az iskola ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki:

- eredményes kulturális tevékenységet folytat (jó tanuló, jósportoló)
- kimagasló sportteljesítményt ér el
- a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez
- aki a környezet és természetvédelemben kiemelkedően tevékenykedik, vagy ilyen tevékenysége közben másokat is sikeresen mozgósít.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát a példaadó egységes helytállást tanúsító tanulóközösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Forma	Elve	Idéje	Adományozza
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá	A szaktanár
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)	Kiemelkedő közösségi munkáért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a tanulószobás nevelők, a diákönkormányzat javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnök és a szaktanár javaslatára az igazgató

Jutalomkönyv	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	A tanév végén, helyi versenyeken 1.2.3. helyezését	A szaktanárok, az osztályfőnök, a napközis és tanulószobás nevelő
Oklevél	Kitűnő tanulmányi eredményért, kulturális és sporteredményéért	A tanév végén, helyi versenyeken 1.2.3. helyezését	Az osztályfőnök, igazgató, szaktanárok
Nevelőtestületi dicséret	Példamutató magatartásért és kiváló tanulmányi eredményért	A tanév végén 3 tantárgyi dicsérettel	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület
Jó tanuló, jó sportoló (tárgy jutalom)	Az adott területen többszöri kiemelkedő teljesítményért	A tanév végén	A diákönkormányzat és a nevelőtestület javaslatára az igazgató
„Év tanulója”	Kiemelkedő tanulmányi kulturális- és sportteljesítményért	A tanév végén	A nevelőtestület javaslatára az igazgató
Díszoklevél és könyv	Nyolc éven keresztül nyújtott kimagasló tanulmányi eredményért	Az adott iskolafokozat utolsó tanévének végén, 8. évfolyam tanévének végén	A nevelőtestület javaslatára az igazgató
„Szép és választékos beszédért” - Kiss Tibor iskolaalkész által alapított díj (Biblia és pénzjutalom)	Nyolc éven keresztül nyújtott választékos és szép magyar nyelv használatáért	A tanév végén	A nevelőtestület javaslatára lelki vezető és igazgató
Kiemelkedő közösségi munkáért	Az intézmény programjain nyújtott és az osztályközösségért végzett aktív közreműködésért	A tanév végén	A nevelőtestület javaslatára az osztályfőnök

A tanulók fegyelmezésének iskolai elvei és formái

1. Osztályfőnöki, illetve szaktanári figyelmeztetésben a házirend előírásait megszegő tanuló részesül.
2. Osztályfőnöki megrovás a házirend szabályait sorozatosan megszegő tanuló büntetése.

3. Igazgatói figyelmeztetés a súlyos vétséget elkövető tanulónak jár.
4. Igazgatói megrovás a házirend és közösségi élet sorozatos megszegéséért.
5. Rendszeres magatartási probléma esetén a tanuló – fegyelmi tárgyalás lefolytatását követően – tantestületi döntéssel párhuzamos osztályba áthelyezhető.
6. Kiemelkedő súlyos, valamint a kötelességek rendszeres és tudatos megszegése esetén a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően – fegyelmi eljárás lefolytatását követően; tantestületi döntéssel, más iskolába áthelyezhető.

A fegyelmi eljárás lefolytatása esetén gondoskodni kell a következőkről:

A tanulót szülője, törvényes gondviselője vagy megbízottja képviselhesse, a fegyelmi bizottság tagjai közt szerepeljen az osztályfőnök, a diákönkormányzatot képviselő tanár, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi munkát segítő szakember.

Szigorúan tartózkodni kell a gyereket pellengérre állító, gyermeki személyiséget sértő gesztusok alkalmazásától, a testi fenyegetéskalkulációjától.

A nevelőtestület határozatát az iskola igazgatójának az államigazgatási eljárás rendjének megfelelően határozatba kell foglalni, és annak megfelelően gondoskodni kell a jogorvoslati lehetőség biztosításáról is. Végrehajtani csak jogerős fegyelmi határozatot lehet.

2.13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

2.13.1. Hit- és vallásoktatás, nevelés

A hit-és vallásoktatás feltételei

Intézményünkben hitéleti munkaközösség fogja össze, koordinálja a tevékenységet. adott tanévre szóló munkaterv **alapján**.

A munkaközösség a **Hitoktatási Szabályzat** szerint működik iskolánkban. A Hitoktatási Szabályzatot az iskolánk pedagógiai programja, és a Debrecen –Nyíregyházi Egyházmegye hitoktatási **Szabályzata** alapján frissítjük az adott tanév aktualitásai szerint.

Iskolánk jelmondata az: „Őrizd meg a rendet, és a rend megőriz téged!”

/Kegyes Tanítórend/, de minden tanévben választunk új, csak arra a tanévre szóló mottót is a bibliából.

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola sajátossága, hogy nagyon szép, esztétikus csoportszobákban tanulhatnak mind a négy felekezet (római katolikus, görögkatolikus, református, evangélikus) tanulói. A hittantermekben a szemléltető **eszközöknek nem csak esztétikai feladata van, hanem** felhívják a diákok figyelmét az aktuális tananyagon kívül egyházi év ünnepeinek, eseményeinek nyomon követésére, annak tartalmának elsajátítását igyekeznek szolgálni

Fontos színtere a vallási nevelésnek a *Szent Anna iskolakápolna*. Örömteli lehetőség ez számunkra, hiszen az osztálymisék rendszerességét biztosítják, illetve egy-egy hittanóra keretében is betérhetnek ide imádságra elcsendesedni a tanulók, így az ima szerepének mélyebb teret adva lelki életünkben.

A római katolikus hittan tanterem egy olyan csoportszoba, ami módszertanilag és szakmailag is megfelel a modern hitoktatási feltételeknek. Az iskolai kápolna közvetlen szomszédságában helyezkedik el, így az elcsendesedés és imádság percek is változatos formában valósulhatnak meg.

Hittancsoportok tanulói létszáma

Törekedünk az osztályon belüli csoportbontásra, a sikeres oktatási- és nevelési munka érdekében.

A csoportbontás eredménye: a tanulóink elsajátítanak felső tagozatra egy olyan viselkedési mintát, ami ifjúsági hittancsoportoknál tapasztalható. Komolyan vesznek részt beszélgető körökben, imavezetésben, örömmel kapcsolódnak be alkotói tevékenységbe.

2.13.2. A hitoktatás pedagógiai háttere

A lelki szellemiség kezdetei iskolánkban

Intézményünk szellemiségének, lelki vonulatának alapja: az **„imádságos háttér”, a szentignáci szellemiséget követve. A jezsuita pedagógia, egy konstruktív keresztény életvezetés kialakítására törekszik. Jelenti ez az egyéni értékek felfedezését, fejlesztését, mind ezt később a közösség javára is fordítva.** Iskolánk tanulói nagyobb részt hátrányos helyzetben nevelkednek,

ezért az oktatás-nevelés sikerességéhez a gyerekek lelki békéjének, nyugalmanak megteremtését, legalább is annak kialakítását látjuk előbb szükségyszerűnek.

Célunk, hogy minél több lehetőség nyílhatson egy személyközeli, bizalmon alapuló pedagógus- diák kapcsolat kialakítására, kezdetektől ezért az osztályok szerinti csoportbontásra törekedünk hittan órákon. **A hitoktatók pedagógiai munkája változatos. A hittanórák előfeltételei az iskola lelki életének. A munkaterv szerinti feladatokat, eseményeket a hittanórákon készítik elő.** Az imádságra nevelés mellett, elsődlegesnek tekintjük az iskolalelkésszel a közösségi életre nevelést (lásd pl. munkaterv), hiszen a beiskolázási terület egybe esik a plébánia lelkipásztori területével. Fő célunk, hogy tanulóink már gyermekként (később felnőttként) gyakorolják vallásukat, és aktívan bekapcsolódjanak egyházközösségük lelki életébe.

Az „imádságos életmód” kialakításához változatos lehetőségeket kívánunk megragadni, hiszen személyfüggő, ki- melyik imaformában tud bizalommal fordulni az élő Istenhez. A szentignáci szellemiséget mind a római katolikus hittanórákon, illetve a gyerekek lelki előkészületeiben ünnepek alkalmával előnyben részesítjük. Olyan „módszereket” lehetőségeket kínál a pedagógiájuk, amely segítheti tanulóink lelki fejlődését.

A tanítás-tanulás folyamata

Hittanórákon is biztatjuk a gyermeket a tanulásban. Igyekszünk olyan témákkal is foglalkozni a tananyag mellett, amely egy gyermek kötelességeiről szólnak, illetve a segítségkérésről, egymás támogatásáról, közösségi kapcsolataink építéséről. **A tantárgyközi kapcsolat kialakítása kulcsfontosságú.** A hittanár törekszik a hittan tantárgy helyzetének tudatosítására a többi tantárggyal való kapcsolatában (pl.: történelmi szemlélet kialakítása események elhelyezésével- történelmi ismeretek, földrajzi ismeretek – földrajzi felfedezések, igazságosság erénye – szegény-gazdag országok felelőssége, környezettudatos életmód, ökolábnyom – Teremtéstörténet stb.)

Római katolikus hittan tankönyvcsalád, követelmények, főbb nevelési területek, értékelés

Az iskolában folyó közösségi hitélet és a hittanórákon tanultak egymásnak feltételei. Az egyházi év időszakaival való együtt forgás, együtt létezés azért is elengedhetetlen, mert az a gyermek, aki nem gyakorolja együtt vallását a családjával, sajnos nem élheti meg keresztény hitünk lényegét, annak titkait. Alsó tagozatban és 5. osztályban a SZIT könyveket használjuk, 1. és 6. osztályban az Ecclesia Kiadó könyveit. 7-8. évfolyamon a Korda Kiadó könyveit.

Oktatási-nevelési tevékenységünk alapja a Szent Anna Katolikus Általános Iskola Pedagógiai programja és a Katolikus Kerettanterv által a Helyi tanterv katolikus hittan tantárgyra. Mindennapi nevelő munkánkat a Római Katolikus Egyház által elfogadott erkölcsi-etikai normarendszerének tekintetében végezzük. *Legfontosabb szakmai feladat a hitoktatásban az Örömhír hirdetése; Krisztus követésének segítése; a szentségi életre való felkészítés az iskola és a plébánia adta lehetőségeivel; a tanulók személyiségének fejlesztése a keresztényi értékek mentén: az imádságra nevelés, a közösségi életre nevelés, a szolgálatra; és a liturgikus nevelés emberi alapjai.*

Az értékelés 2. osztály félévéig szövegesen zajlik. Második osztály év végétől kapnak érdemjegyet a tanulók.

Tanév végi szóbeli *hittan vizsga* került bevezetésre 2023/24-es tanévben a 4., 6. és 8. évfolyamokon.

Tehetséggondozás területei:

- „Ismerd meg a Szentírást” egyházmegyei verseny
- egyházmegyei szavaló-és rajzversenyek
- bibliai rajzverseny

Közösségi életbe is bekapcsolódtunk egyházmegyei szinten:

- „72 óra kompromisszum nélkül” önkéntes akcióján való részvétel
- egyházmegyei gyermeknap
- egyházmegyei búcsú
- lelki délutánok, lelkinapok

2.13.3. Az iskola hitéleti eseményei, programjai

Szeptember:

- Szent Mihály hava:
- Veni Sancte

- Kisboldogasszony ünnepe (szept.8.)
- Szent Mihály (szept.29.)

November:

- Szent András hava:
- Mindenszentek, Halottak napja (nov.1-2.)
- Szent Márton katona, püspök ünnepe (nov.11.)
- Árpád-házi Szent Erzsébet napja (nov.19.)

Adventi előkészület december:

- Karácsony hava:
- Szent Miklós püspök, Mikulásvárás (dec.6)
- Adventi időszak, karácsonyi készülődés
- Karácsony, Jézus születésének megünneplése

Január:

- Boldogasszony hava:
- Vízkereszt, házszentelés(jan.6.)

Február Böjtelő hava:

- Gyertyaszentelő Boldogasszony, gyertyaszentelés (febr.2.)
- Szent Balázs püspök ünnepe, Balázs-áldás (febr.3.)
- Farsang

Március:

- Böjtmás hava:
- Hamvazószerda, nagyböjti időszak, húsvéti előkészület
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (márc.25.)
- Húsvét vigiliája, Jézus szenvedése (március vagy április)

Május:

- Pünkösd hava:
- Pünkösd

Június:

- Szent Jakab hava: Te Deum

Július:

- Iskolánk védő szentjének ünneplése július 26 -án SzentAnna. (kapcsolódás Nyírtelek városnapi rendezvényeihez, a Szent Anna templombúcsúhoz)

2.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különbségi vizsgálattal, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel.

2.14.1. Iskolaváltás, a tanuló átvétele

A tanuló átvételére –kivéve, ha az iskolatípus váltással is jár– a tanítási év során bármikor lehetőség van. A körzethatáron belül lakó tanulókat fel kell venni. Körzeten kívüli tanuló csak igazgató előzetes engedélyével vehető fel.

Az átvételi kérelemhez a következő iratokat kell bemutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt
- a gyermek anyakönyvi kivonatát
- az előző iskolából kapott dokumentumokat
- sajátos nevelési igényű gyermek esetében a bizottsági szakvéleményt.

Ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az iskolatípus változtatásával is jár, az átvételre a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor.

Az átvétel eljárásrendje:

- Ha az adott osztály létszáma engedi, a szülő kérésére – elsősorban a tanév befejezése után – biztosítjuk a más iskolába járó tanulók számára az iskolaváltás lehetőségét. Az átvételről az igazgató dönt az érintett osztályfőnök véleményének kikérésével.
- Ha az igazgató engedélyezi a tanuló átvételét, a két iskola által tanított tantárgyak összehasonlítása alapján dönt arról, hogy a tanuló számára el kell-e rendelnie különbségi vizsgát.
- Ha a tanulónak nem kell különbségi vizsgát tennie, az igazgató tanév közben is engedélyezheti az átvételét, ebben az esetben írásbeli befogadó nyilatkozatot küld a tanuló iskolájának. A tanuló akkor iratkozhat be iskolánkba, ha az „Értesítés iskolaváltoztatásról” dokumentumot kézhez kaptuk.

- Ha a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie, csak annak eredményes teljesítése után iratkozhat be iskolánkba, ezért a tanköteles tanulónak eredeti iskolájában fenn kell tartania a tanulói jogviszonyát.
- Az évközi átvételnél a különbözeti vizsga előzetes letételétől eltekinthet az igazgató, ha a tanuló eddigi eredményei, illetve a hiányzó tantárgy nehézségi foka alapján biztosítottak látja a különbözeti vizsgaeredményességét.
- Évközi vizsgát kizárólag a fenti esetben tartunk, egyébként általában az augusztusi vizsgaidőszakban szervezzük meg.
- Évközi átvételnél a tanuló érdemjegyeit a volt iskolája által megküldött hiteles dokumentumok alapján az osztályfőnök átvezeti az osztályozási naplóba.
- Az átvett tanulónak az esetleges tudásbeli hiányosságait a szaktanárok segítségével és út-mutatásai szerint pótolnia kell.

Az iskolaváltás elutasítása:

- Ha a két iskola tantervei között nem nagyok a különbségek, esélyteremtő iskola révén nem zárkózunk el a tanulási kudarccal küzdő, gyengébb eredményű tanulók átvételétől, de az iskolaváltást kizárja – kivéve, ha ezt a másik iskola igazgatója kéri –, ha a tanuló magatartásával komoly gondok vannak, vagy ha sokat mulasztott igazolatlanul. Ennek megállapítására a tanulónak az átvétel kérelmezésekor be kell mutatnia az ellenőrzőjét.
- Ha a két iskola tantervei között jelentősek a különbségek, nem tudjuk átvenni – különösen a felsőbb évfolyamokra – azt a tanulót, akinél az eddigi teljesítménye alapján nem feltételezhető, hogy eredményes különbözeti vizsgát tesz.
- Ha a tanuló az augusztusi különbözeti vizsgán bármely tantárgyból nem teljesítette az elégséges szintet, az átvételét elutasítjuk.

2.14.2. A felvételi eljárás különös szabályai

Az iskolai beiratkozás

- Idejéről, az erről való döntés és a jogorvoslat határidejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt tesszük közzé helyben, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.
- A tanköteles korba lépett gyermeket (a továbbiakban: tanköteles) a szülő a

kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

- A tanköteles sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében, vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beíratni a kijelölt iskolába.
- Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni
 - a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
 - a gyermek anyakönyvi kivonatát
 - továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást, döntést.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a tanulói jogviszony létesítésével hozza meg a döntését. Az iskola igazgatója a kormányhivataltól kapott nyilvántartás, vagy a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan gyermeket, tankötelest vett fel, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési- oktatási intézmény székhelyén van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót az iskola tartja nyilván.

1. Külföldi bizonyítvány elismeréséről, a különbözeti vizsgákról a Minisztérium véleménye alapján az igazgató dönt. Külföldi iskolai bizonyítvánnyal rendelkező tanulót, ha anyanyelve magyar, az iskola megfelelő évfolyamára vesszük fel. Amennyiben a külföldi iskola követelményrendszere jelentősen eltér intézményünkétől, a diákot különbözeti vizsga letételére kötelezzük. Ha a tanuló nem beszéli a magyar nyelvet, akkor az iskola igazgatója abba az évfolyamba veszi fel, melyről a tanulónak hazájában bizonyítványa van, amennyiben a tanuló vállalja három hónapon belül a magyar nyelv társalgási szintű elsajátítását. Ennek hiányában egy évvel visszább kell sorolni.

Előzetesen a szülőtől az igazgatónak be kell szerezni:

- a tanuló oktatási azonosítóját,
- a szülők személyi igazolványát, lakcímkártyáját,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetében a bizottsági szakvéleményt.

A tanulói jogviszony megszűnése

A tanulók nevelését, oktatását – nyolcosztályos rendszerben – az iskola a tankötelezettségi kor határáig vállalja. Tankötelezettség a tanuló tizenhatodik életévének betöltéséig tart. SNI tanuló esetében meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, melyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt. Ettől különösen indokolt esetben az osztályfőnök javaslata alapján, a szülő kérésére az igazgató eltérhet. A döntést a szülővel egyeztetni, és írásban közölni kell.

2.15. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, beleértve a témanapokat, témaheteket és a projektoktatást is.

2.15.1. Komplex Instrukciós Program-KIP

A KIP olyan heterogén tanulói összetételt feltételező oktatási eljárás, amely eredményesen alkalmazható minden tanuló iskolai sikerességének megalapozásához.

A csoportmunka szervezésén alapuló tanítási módszer célja, hogy minden gyerek tudásszintje emelkedjen, és része legyen sikerélményben az osztálymunka során, valamint élet és tanulási esélyei jobbra váljanak.

A speciális kooperatív ismeretsajátítási program jellemzője, hogy alkalmazása során a nevelés és oktatás kognitív, morális és affektív (érzelmi, külső hatásokra fogékony) komponenseit egyformán fontosnak tartja. A módszer komplexitása a tanulók személyiségének fejlesztéséhez szükséges tevékenységek együttes alkalmazását jelenti.

A KIP alkalmazása egyrészt segíti a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel, hiányosságokkal küzdő tanulók felzárkóztatását, tanulás iránti motivációjukat erősíti. Másrészt a csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális

instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulók felkészítésére, az együttműködési szabályokra, a felszín alatt megbúvó tehetségek kibontakoztatására, a sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásán keresztül.

A feladatok alkalmat adnak a tanulóknak, hogy eltérő képességeikkel vagy eltérő problémamegoldó stratégiájukkal hozzájáruljanak a sikeres feladat –megoldáshoz, amely lehetőségek tovább fejlesztik a tanulók erősségeit, miközben újakra is szert tesznek. A feladatok összetettsége teret ad minden tanulónak a feladatokhoz, forrásanyaghoz és eszközökhöz való hozzáférésre, amelyen keresztül a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek is alkalma nyílik a feladatok sikeres megoldására a csoportmunka során. A pedagógus a KIP alkalmazása során megtanítja a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési szabályokra, a meghatározott szerepek elsajátítására. A szerepek és a együttműködési normák lehetővé teszik, hogy a tanár az órán a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkáját kövesse, valamint a csoportdinamikai folyamatokat megfigyelje.

A módszer egyik fontos hozadéka a tanári munka professzionális szintjének emelkedése. Különlegessége, hogy komplex rendszer. Érinti a tanterv tiszteletben tartásával a tananyagot, feldolgozásának mikéntjét, az értékelést, a nyílt kommunikációt, az együttműködést a tanulók között kiscsoportos munkával. A módszer a professzionális együttműködés minőségét javítja a pedagógusok között is. Csökkenti a pedagógusok kiégését, és örömmel, kihívással járó tanulási környezetet teremt a tanulóknak. A fegyelmi problémákat, az erőszakot és agressziót mérsékli. Kedvező hatással van az iskola szervezeti kultúrájára, hangulatára. Pozitív hatással van a tanulók önértékelésére, tanulási motivációjára és eredményesen kezeli a csoporton belüli státuszproblémákat. Nem utolsó sorban: színesíti az intézmény pedagógusainak módszertani palettáját.

2.15.2. Informális és nem formális tanulási alkalmak az 1-7. évfolyamokon

A tanulói esélyegyenlőség, a konstruktív, értékközpontú és élményalapú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének erősítése és az iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében informális és nem formális tanulási alkalmakat szervezünk az 1-7. évfolyamokon, melyek az ***EFOP-3.2.15/VEKOP-7 kiemelt projekt*** keretében fejlesztett oktatási és képzési tartalmakra épülnek. Célunk befogadó, elfogadó és nyitott tanulási

környezet megteremtése, ahol az élmény, a közösen integráltan végzett alkotói tevékenység és annak bemutatása a társadalmi együttműködést erősíti.

A kidolgozott témamodulok, valamint módszertani segédanyagok, tananyagok használatát intézményünk pedagógusai 30 órás továbbképzés keretében sajátították el.

- A képzés során pedagógusaink átfogó tudást szereztek a tematikus informális és nem formális tanulási alkalmakhoz kapcsolódó adott témamodul és korosztály mentén.
- Felkészítették őket az adott korosztály specifikus, tematikus informális és nem formális tanulási alkalmakra, az ehhez kapcsolódó módszerek és eszközök magas színvonalú alkalmazására, a hatékony tanulási környezet, az élményszerű tanulási folyamat biztosítására a bentlakásos és a napközis tematikus alkalmak megvalósításához.
- Bővültek pedagógusaink játék- és foglalkoztatási eszköztárai.

Az újfajta, nem formális és informális tanulási programot intézményünk pedagógusai az EFOP3.3.5-17-2017-00067 azonosító számú „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Debrecen-Nyíregyházi Római Katolikus Egyházmegye iskoláiban” elnevezésű projekt keretében 2019. június utolsó két hetében bentlakásos és napközis formában megvalósuló tematikus tanulási alkalmak megvalósítása során alkalmazták és tesztelték. A projekt által biztosított oktatási, képzési anyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében, az intézményünk által a www.csodaszarvasprogram.hu honlapon kiválasztott tematikus programelemek és azok módszertanának alkalmazásával szervezzük a diákok szabad idejét a tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzés és a tanulás közösségi élménnyé formálása során. A projekt tapasztalatai alapján a nem-formális tanulási módszerekkel és tematikus programelemekkel olyan tanulási módokat és szervezési megoldásokat valósítunk meg, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, javítják a tanulók eredményességét, támogatják kompetenciáik fejlesztését, elősegítik az iskolai lemorzsolódás csökkenését és az esélykülönbségek mérséklődését, segítik az osztályközösségek megerősödését, melynek a színtere nemcsak az iskola lehet.

2.15.3. Témahetek, projektoktatás

A módszerrel a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre építünk. E módszer nagyfokú szabadságot, önállóságot biztosít a benne részt vevőknek. A projekt módszer

alkalmazásával kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretektől (például erdei iskola és tematikus táborok szervezése során). Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek alkalmazásával, alkotó módon történik. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat a tevékenykedtetéssel. Tanítás, ismeretátadás, ismeretfelhalmozás helyett a tanulás, az ismeretszerzés, és a képességfejlesztés kerül előtérbe. A projekt megvalósításakor a hangsúly az együttes munkálkodáson, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Ha ez valóban sikerül, akkor érvényesülhet a projekt didaktikai hármasság alapelve: átélés – ismeretszerzés – megértés.

A leggyakrabban használni kívánt tanítási projektek

- *Technikai projekt*: célja valamilyen tantárgyi produktum megalkotása.
- *Művészeti projekt* pl. előadás, kiállítás, összetett alkotások.
- *Gazdaságismereti projekt* pl. energia hatékony felhasználása.
- *Kutatási projektek* pl. új anyagrész feldolgozása, gyűjtőmunka hagyományos és új információ közlő eszközök segítségével (könyvtár, internet).

A következő metodikai lépések betartásával biztosítható a projektoktatás sikeressége

Tervezés, témaválasztás

- Az adott (projekt) probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése.
- További konkrét problémák, részcélok megfogalmazása.
- Egyéni vagy önkéntes alapon csoportok kialakítása.
- Választás a megfogalmazott problémákból.
- Megoldási terv készítése, konkrét feladatok megfogalmazása.
- Tanári együttműködés, segítség a célok megfogalmazásába, csoportok szervezésében, a tervelkészítésében.

Kivitelezés

- Feladatelosztás megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek kiválasztása, megállapodás az adatközlők személyében.
- Aktív kivitelezés az egyéni, páros vagy csoportosmunka során. Együttműködés, a szükséges eszközök, különböző munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása, tantárgyi ismeretek integrációja, önálló kutatás.
- Differenciált segítség adása szükség szerint.

Felülvizsgálat

- A produktum bemutatása a csoportok előtt
- A projektértékelése: a tanulói önértékelésnél a középpontban a projektkészítésének folyamata, a csoportok értékelésének középpontjában a bemutatás áll.
- A szükséges javítások elvégzése

A projekt közzététele.

- Az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása (a termék bemutatása, beszámolók, viták, bemutatók, kiállítások, előadás stb.)
- A felvetődő kérdések (az értékelés, bírálat, visszajelzések tükrében) megbeszélése, esetleg új projektek tervének megfogalmazása.

2.16. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból minimum az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.
3. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamok valamelyikén a tanév végén, legfeljebb három tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, akkor a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Sikertelen javítóvizsga esetén az évfolyamot meg kell ismételnie.
4. A második-nyolcadik évfolyamokon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha
 - az iskola igazgatója mentesítette bizonyos tanórai foglalkozások látogatása alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - 250 tanítási óránál többet mulasztott, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja a hiányzása, s a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A pedagógiai program a következő felülvizsgálatig érvényes.
2. Módosítani kell a pedagógiai programot, ha jogszabályok elrendelik, illetve indokoltá teszik.
3. A pedagógiai program megtalálható
 - az igazgatónál,
 - az igazgatóhelyettesi irodában,
 - az iskola hivatalos honlapján,
 - a KIR rendszerben.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az igazgató nyilatkozata:

1. A Pedagógiai Program érvényességi ideje:

- Az intézmény 2026. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő-oktató munkáját a módosított Pedagógiai program alapján.

2. A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata:

- A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

3. A Pedagógiai Program módosítása

a) A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- az intézmény fenntartója.

A program módosítására, kiegészítésére sor kerülhet törvényi előírásra is.

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület elfogadja, az igazgató jóváhagyja,

és az a fenntartó egyetértésével válik érvényessé.

4. Az intézmény Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető és megtekinthető az intézmény honlapján, az igazgatóhelyettesi irodában és a titkárságon.

A nevelőtestület nyilatkozata

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosításait a 2026. augusztus 27-én megtartott értekezleten a nevelőtestület elfogadta.

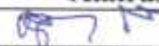
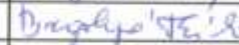
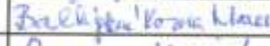
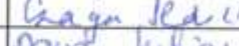
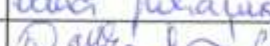
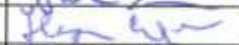
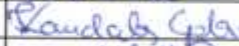
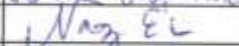
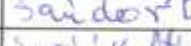
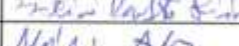
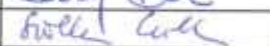
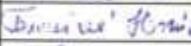
.....
Horváth-Bócsi Irén

igazgató

Nyírtelek, 2026. augusztus 27.

Elfogadó nyilatkozat

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola 2026. szeptember 1. naptól hatályos PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁBAN foglaltakat elfogadom:

Név	Beosztás/ Feladatkör	Dátum	Aláírás
Bagoly Ferenc	Pedagógus	2026.08.27.	
Bagolyné Takács Enikő	Pedagógus	2026.08.27.	
Baltighné Kozma Marianna	Pedagógus	2026.08.27.	
Czaga Ildikó	Pedagógus	2026.08.27.	
Dancs Julianna	Pedagógus	2026.08.27.	
Dankó Mihály Jánosné	Pedagógus	2026.08.27.	
Gál Fanni	Pedagógus	2026.08.27.	
Hengsperger Mónika Tünde	Pedagógus	2026.08.27.	
Kandala Gabriella	Pedagógus	2026.08.27.	
Kántorné Kerülő Andrea	Pedagógus	2026.08.27.	
Kiss Erika	Pedagógus	2026.08.27.	
Lipták Márk	Pedagógus	2026.08.27.	
Lukács Enikő	Pedagógus	2026.08.27.	
Mértenné Orosz Andrea	Pedagógus	2026.08.27.	
Nagy Éva	Pedagógus	2026.08.27.	
Németh Gyöngyi	Pedagógus	2026.08.27.	
Sándor Csilla	Pedagógus	2026.08.27.	
Szabóné Keréjártó Diána	Pedagógus	2026.08.27.	
Szántó Alfréd	Pedagógus	2026.08.27.	
Szilvássy Klára	Pedagógus	2026.08.27.	
Szollár Csilla Ilona	Pedagógus	2026.08.27.	
Tereminé Horváth Ildikó	Igazgatóhelyettes	2026.08.27.	
Thury László	Pedagógus	2026.08.27.	
Tóth Zsolt	Igazgatóhelyettes	2026.08.27.	
Veress Krisztina	Pedagógus	2026.08.27.	

MELLÉKLETEK

- 1. számú melléklet: SNI tanulók fejlesztő programja*
- 2. számú melléklet: Esélyteremtő program*

SZENT ANNA KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

OM: 200468

SNI TANULÓK FEJLESZTŐ PROGRAMJA

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes iskolai munkáját, életét segítik a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése, tanítási módszerekben az egyéni fejlődési sajátosságokhoz való alkalmazkodás, a nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló, a tanítás-tanulást segítő módszerek.

A tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében résztvevő pedagógusnak, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekre (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákra, attitűdre van szüksége az alábbiak szerint:

- A tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít.
- Differenciált nevelési, oktatási módszereket, technikákat alkalmaz.
- A tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a munkafolyamat szervezésekor, kivitelezésekor. A tanuló szükségleteihez igazodó módszereket alkalmaz.
- Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.
- Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Intézményünkben a törvény által meghatározott időkeretnek megfelelően gyógypedagógus tart pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozást a tanulók számára. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében részt vevő gyógypedagógus – intézményünkben óraadó gyógypedagógus - az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését
- javaslatot tesz tanítási módszerek, módszerkombinációk alkalmazására
- figyelemmel kíséri a tanulók iskolai haladását
- együttműködik a pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus
- tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
- fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs- rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

1. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz, részben idegrendszeri fejlődési zavarokat, részben a magatartás-szabályozás más zavarait. Az idegrendszeri fejlődési zavarok nagy csoportjából ebbe a kategóriába tartozik a specifikus tanulási zavar és a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD). Ezeknek az állapotoknak közös vonása, hogy a háttérükben mindig eltérő idegrendszeri fejlődés áll, ami számos esetben genetikai okokra visszavezethető vagy pre-, illetve perinatálisan (magzati korban vagy a születés körüli időszakban) szerzett, nem a környezet vagy a nevelés hatására alakulnak ki, és a zavar a korai életkortól kezdve jelen van. Ezzel szemben a magatartásszabályozási zavarok általában nem az eredendően eltérő idegrendszeri fejlődés talaján alakulnak ki, hanem az idegrendszer biológiai sérülékenysége és a rossz környezeti feltételek, elégtelen bánásmód, tartósan extrém magas stressz együttes következményeként jönnek létre.

Kíváncos lenne az egyéb pszichés fejlődési zavar kifejezés helyett erre a meglehetősen heterogén tanulói csoportra a Nemzeti köznevelési törvényben zárójelben szereplő **tanulási, figyelem- és magatartás-szabályozási zavar** megnevezést mint SNI főcsoport-elnevezést használni. Ezt elméleti és gyakorlati szempontok, valamint a nemzetközi terminológiahasználat is indokolja.

- A (specifikus) **tanulási zavar** egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a

szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben. Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara. A specifikus tanulási zavar iskolai alulteljesítést eredményez, de nem minden iskolai alulteljesítés mögött áll specifikus tanulási zavar. Bár a (specifikus) tanulási zavarral küzdő gyerekek adott területeken gyenge teljesítményt produkálnak, nehézségeik ellenére bizonyos tanulási területeken akár kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, bizonyos területeken tehetségesek. Ez a paradox tanulási helyzet számtalan feszültséget, meg nem értést indukál mind az érintett tanulóban, mind a szülőben, pedagógusban.

- Az **olvasási zavar** (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.
- A **helyesírási zavar** (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.
- Az **íraskivitelezés** (íraskép) **zavara** (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.
- A **számolási zavar** (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következésképpen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.

Mindezen tünetek markánsan és perzisztensen/tartósan fennállva jelentkeznek, nem tekinthetők csupán fejlődési késésnek. A (specifikus) tanulási zavarok hátterében a nyelvi rendszer eltérő fejlődése, a munkaemlékezet gyengesége, valamint az információfeldolgozás sajátos szerveződése áll. Mindezek mellett gyakran mutatkoznak a mozgásszervezés, kézügyesség, bizonytalan kézpreferencia, téri tájékozódás, vizuális észlelés, szenzoros integráció, végrehajtó működés nehézségei.

– A hétköznapi nyelvhasználatban is egyre gyakrabban felbukkanó **ADHD** kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul **figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar**), mely

- **figyelemhiánnyal** és/vagy
- **túlmozgással** (hiperaktivitás) és **impulzivitással** jellemezhető.

A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat.

Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet. A szakirodalom szerint az iskoláskorú gyermekek kb. 5%-át érintő, a tanulási teljesítményt és a viselkedésszervezést jelentős mértékben befolyásoló, támogatás hiányában rontó, idegrendszeri fejlődési zavar, mely jelentős mértékben aluldiagnosztizált, számos esetben a diagnózis és a sajátos nevelési igény megállapítása nélkül van jelen a köznevelés színterein. A mindennapi oktatási, nevelési helyzetekben ennek következménye a szétszórtság, feledékenység, a figyelem könnyű elterelhetősége, huzamosabb ideig történő fenntartásának nehezítettsége, az egymást követő utasítások megjegyzésének nehézsége, a feladatok megfelelő sorrendjének kialakítási problémái és a véghezvitel nehézsége, saját holmik gyakori elhagyása, mások félbeszakítása, mérlegelés nélküli beszéd és cselekvés, ami gyakran inadekvátnak vagy erőszakosnak is tűnhet. Nehéz az érintett tanulók számára az önszabályozás és önirányítás, a mindennapi élethez szükséges tevékenységek szervezése, a célorientált cselekvés tervezése, kivitelezése, az érzelmek szabályozása. Mindezek gyakran alulteljesítést eredményeznek az iskolai haladásban is.

Az ADHD számos erősséggel is együtt jár. Az érintett tanulók kreatívak, kíváncsiak, lelkesek és kockázattvállalók, sikerorientáltak, szokatlan és eredeti ötleteikkel, javaslataikkal értékes tagjai a tanulóközösségnek. Számukra érdekes témákban elmélyült érdeklődést mutatnak és kimagasló teljesítményre is képesek lehetnek. Megfelelő támogatás mellett hihetetlen energiáikkal rengeteg feladatot ellátnak, pozitív értelemben motorjai lehetnek a tanulási folyamatnak.

Az ADHD hátterében a végrehajtó funkciók gyenge és/vagy eltérő szerveződése áll, amely a munkamemória (rövid távú emlékezetben megtartott elemek és az ezekkel való mentális műveletvégzés), a viselkedésgátlás (gátlás kontroll), a kognitív flexibilitás (rugalmas váltás) és a figyelem működését befolyásolja.

A viselkedésszabályozás problémái ADHD-ban az érzelmi kontroll gyengeségében, az önmaguk vagy mások felé irányuló agresszióban, szorongásban, az én-szabályozás

gyengeségében, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció (saját tudásról való tudás, kognitív önreflexió) eltérő fejlődésében mutatkoznak meg. Minthogy a magatartás-jellemzőkben hasonlóság figyelhető meg a magatartásszabályozási zavarral, fontos hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer-működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara, és nem kizárólag környezeti ártalom húzódik meg.

- A **magatartásszabályozási zavar** is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt
- **impulzuskontroll-zavart** (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
- **diszruptív** (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
- **diszszociális** (normasértő, agresszív, megbotránkoztató) **viselkedészavarokat** értünk.

A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak. Szakszerű állapotfelmérés és intervenció szükséges ahhoz, hogy az érintett tanuló és tanulóközösség hatékony tanulása megvalósulhasson. Az ADHD és a magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó állapotok gyakran együttesen is előfordulnak, illetve más idegrendszeri fejlődési zavarokkal is együtt járhatnak (komorbiditás). A tanulási zavar gyakran együtt jár figyelemhiányos/hiperaktivitás zavarral (ADHD), nyelvfajlárdási zavarral vagy fejlődési mozgáskoordinációs zavarral. Megfelelő intervenció hiányában a hosszú távon fennálló tanulási kudarcok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (szorongásos, kényszeres zavarok, érzelem- és magatartásszabályozási problémák) alakulhatnak ki. A fenti zavarok együttesen súlyos és tartós tanulási problémákhoz vezethetnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók gyakran élnek át kudarchelyzetet, sikertelenséget, elutasítást, amelynek következtében az iskolai teljesítményelvárások iránti

közömbösség vagy ellenállás, önértékelési zavarok, különböző jellegű és mértékű társas interakciós és alkalmazkodási problémák alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladtával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő. Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkoznak, hogy a tanulók általában fáradékonyabbak, a változásokra érzékenyebbek, nehezebben tűrhetnek zajokat, szenzorosan könnyen túlterhelődnek, nehezen viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivitációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra, fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

2. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történhet. Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetségazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatban, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével. Beilleszkedésük segítését intézményi pszichológus is támogathatja.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában vagy intenzív terápiás és oktatási céllal szervezett időszakos külön nevelés keretében (pl. beszédfigyelmességgel társulva logopédiai osztályban, tagozaton vagy gyógypedagógiai intézményben) történhet.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;

- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

3. Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

A pozitív énkép és önértékelés kialakítása érdekében a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek és már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek! Ehhez az elváráshoz kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek a várt és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

Az alapelvek megvalósítása érdekében feladat:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:
 - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
 - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani;

- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
- ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekintse;
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek a tanulási környezetet is illesztik a tanuló egyedi jellemzőihez, és az ehhez igazodó, a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezését támogatják.

További feladat a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarcűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A pedagógusoknak olyan tanulási tapasztalatokra, tanítási módszerekre és támogató stratégiákra szükséges támaszkodniuk, amelyek figyelembe veszik

- a tanulók azonosított tanulási szükségleteit,
- érdeklődését,
- tehetségét,
- célkitűzéseit,
- kulturális háttérét.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelemkoncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segíthető a tanulás konszolidációja, biztosítható a megfelelő terhelés, valamint a figyelem fenntartása.

3.1. Olvasási zavar

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel;
- b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;
- e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- f) szövegértési stratégiák kialakítása;
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolatterképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépirással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- k) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;
- l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- b) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- c) modalitás-specifikus integráció fejlesztése,
- d) különböző észlelési funkciók fejlesztése.

3.2. Íráskép zavara

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);
- b) a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;
- b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- c) a mozgáskoordináció fejlesztése;
- d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
- h) a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

3.3. Helyesírás zavara

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségszintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- d) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- b) beszédpercepció fejlesztése;
- c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;
- e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

3.4. Számolási zavar

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;

- g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- d) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

3.5. Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;
- d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- e) fokozott egyéni bánásmód;
- f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;

- i) feladat kivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- d) a figyelemi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- f) koncentráció fejlesztése;
- g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;
- i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

3.6. Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- b) érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,

- c) kommunikáció fejlesztése,
- d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- e) megküzdési képesség fejlesztése,
- f) figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

4. A Nat alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de a kompetenciaterületek, tanulási területek és tudástartalmak (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak.

A helyi tantervben az egyes tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, megvalósításukat a gyermekkel foglalkozó pedagógus és gyógypedagógus közösen támogatja az egyéni fejlesztési tervben rögzítettek alapján, és ennek megvalósulását rendszeresen felülvizsgálják.

Mindennek megvalósulása az osztálytermi környezetben folyó munka és az egyéni vagy kiscsoportos habilitatív/rehabilitatív tevékenység, valamint az esetmegbeszélés, teamtanítás, közös tervezés, közös értékelés, tananyag-adaptáció együttes alkalmazásával lehetséges.

A Nat kiemelt célkitűzése az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok

megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölsönös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együttgondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelést-oktatást végző intézmények között **valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információáramlás támogatja.**

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell hogy jelenjenek.

4.1. Kulcskompetenciák fejlesztése

4.1.0. Alapkompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében kiemelt jelentőségű az alapkompetenciák kialakítása: az olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez szükséges nyelvi funkciók, mennyiségi, számfogalmi (készségszintű, elvont számolás kis számköröktől kezdve), téri-vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere. Az alapkompetenciák fejlesztése elsősorban az alapozó négy évfolyam feladata, ugyanakkor az érintett gyermekeknél a felsőbb évfolyamokon átívelve szükséges e kompetenciák stabilizálása, a lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás csökkentése érdekében is.

4.1.1. A tanulás kompetenciái

Kiemelt fejlesztési terület az érintett gyermekek aktív, önirányított tanulási kompetenciájának kialakítása a tanulási területeken átívelve. Tudatosítani kell a tanulóban az erősségeit és gyengeségeit/nehézségeit, valamint hangsúlyozni szükséges, hogy az eltérő információfeldolgozási stratégia és tanulási stílus nem feltétlenül hibás, csupán a megismerés másfajta útja. A tanulóval közösen meg kell találni azt a tanulási-kognitív stílust, mely

illeszkedik képességmintázatához és személyiségéhez, s mellyel hatékony, önálló tanulóvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogathatja őt. Lépésekre bontott, idői ütemezést is tartalmazó, elérhető tanulási tervek összeállítása szükséges. Lényeges elem a kíváncsiság, önreflexió és önellenőrzés iránti igény felkeltése és fenntartása, valamint annak a megerősítése, hogy a tanulás természetes velejárója a hibázás, s ezt kellő belátással, türelemmel és problémaérzékenységgel erőforrássá lehet tenni. Lényeges továbbá a saját tanulásért érzett felelősségvállalás kialakítása, a kitartás erősítése és az érintett gyermekek kimozdítása a tanult tehetetlenségből, azáltal, hogy megélik saját kompetenciájukat és kontrolljukat a tanulási tevékenységük felett.

4.1.2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára gyakran nehézséget jelent

- mások arckifejezésének, érzelmeinek leolvasása és értelmezése;
- a gesztusok, testbeszéd felismerése, értelmezése;
- a másik hanghordozásának, hangsúlyának, hangerejének észlelése, ezek jelentésének, üzenetének értelmezése;
- megőrizni és tiszteletben tartani mások személyes terét;
- szociálisan megfelelő módon érintkezni másokkal;
- gondolatokat, érzéseket, szükségleteket és benyomásokat hatékonyan, összeszedetten kifejezni.

A tanulás-tanítás során ki kell aknázni a kommunikációs helyzetekben meglévő fejlesztési lehetőségeket a fenti kommunikációs kompetenciák gyakorlására, a metakognitív viselkedési stratégiák kialakítására, például kooperatív technikák, projektmunkák alkalmazásával.

4.1.3. A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. A szövegszerkesztő, a bemutatókészítő, az adatkezelő, az adatfeldolgozó, a grafikus, hang-, videoszerkesztők hatékonyan használhatók fel a tananyag adaptálására, ezáltal a nehézségek leküzdésére,

valamint tehetséggondozásra. Az érintett gyermekek sérülékenysége miatt különösen fontos, hogy tisztában legyenek a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveivel, megtanulják, hogyan lehet megvédeni a magánszférát, a személyes adatokat és a digitális identitást.

4.1.4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tudomány és technológia iránti érdeklődés, nyitottság felkeltése azért lényeges, mert az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók negatív énképük, önértékelésük miatt gyakran elveszítik az intellektuális nyitottságukat, különösen a kognitív kihívással telített helyzetekben. Valós, érdeklődési körükbe eső problémamegoldás során megtanulják alkalmazni az analízis, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodási formákat, valamint az induktív (rávezető, egyediből az általános felé mutató), deduktív (levezető, általánosból az egyedire mutató) és abduktív (hipotézisalkotás, célja a magyarázat) következtetések szabályait, alkalmazási területeit.

4.1.5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekek gyakran nehezen boldogulnak családi és intézményi kapcsolataikban, nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók. A kortársközösség a tanulási, viselkedésszervezési problémáik miatt kevésbé elfogadó lehet velük szemben, ezért mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati hálók kiépítését, fenntartását. Fontos, hogy megtanulják az érzelmek és más szociális jelzések felismerését, a metakommunikatív jelzések megértését, az érzelmek, vágyak, célok, gondolatok megfelelő kifejezését és értelmezését. A társas interakció az egészen alapvető készségektől (pl. üdvözlés) az összetett készségekig (pl. érzelmileg feszült helyzetben kritika elfogadása) számos elemből tevődik össze, alapjai jellemzően a családi szocializáció során kerülnek elsajátításra, melyeket az intézményes nevelés megerősít, kiegészít. Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett tanulók esetében – az eltérő fejlődésmenet következtében – hiányos vagy nem megfelelő lehet a szociális készségek készlete (különösen ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), vagy az ismételt rossz tapasztalatok és kudarcok következtében gátoltság, visszahúzódás (különösen tanulási zavarok esetén), esetleg a kritikai mérlegelés hiánya alakulhat ki, valamint a végrehajtó működések gyengesége miatt tartós jellemzője is lehet a fejlődésnek, ezért a pedagógiai figyelemnek fokozott mértékben ki kell terjednie ennek a kompetenciának a fejlesztésére. A kortárskapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához szükséges készségek fejlesztésével, a kapcsolatépítés facilitálásával/ösztönzésével lehetőség adódik a szociális viselkedéselemek fejlesztésére, gyakorlására. Lényeges az érintett tanulók

kimozdítása az esetleges passzivitásból, az iskolai életben való aktív részvétel támogatása. Támogatni kell a tanulóban a felelősségvállalást, a gondoskodást, a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, a kockázatvállalást, a konfliktushelyzetekben az asszertivitásra támaszkodó konfrontációt is.

4.1.7. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók rezilienciáját (a nehézségekhez való rugalmas és adaptív alkalmazkodáshoz szükséges készségek) és rekreációját egyaránt támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

4.1.8. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében hangsúlyos szerepe van az iskolák pályaorientációs tevékenységének, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többlettámogatási, méltányossági lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltságra, az innovációs készség kialakítására.

4.2. Egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlások

Az egyes tanulási területekre vonatkozó tanulási célok elérését, a fejlesztésre fordított időt, a tananyag adaptálásának módszereit nem lehet egységesen az egyéb pszichés fejlődési zavarra vonatkoztatni. Az érintett tanulócsoport heterogenitása miatt lényeges megismerni a tanuló problémájának természetét, mélységét, az információfeldolgozás sajátosságait s az egyéni szükségleteket. A magyar nyelv és irodalom, a Matematika, az Idegen nyelv, a Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területek fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet. Az egyéb pszichés fejlődési zavar típusától, súlyosságától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Ugyanakkor minden tanulási terület (tantárgy) esetében fontos:

- a tantervi adaptáció;
- az éppen szükséges és elégséges módosítás és támogatás;
- a támogató pedagógiai környezet;

- a tananyagot úgy kell megtervezni és felépíteni, hogy az befogadható legyen a tanulók számára, illeszkedjen előzetes tudásukhoz, érdeklődésükhöz, aktiválja a tanulók kognitív sémáit;
- módszertani sokrétűség;
- differenciált rétegmunka;
- segédeszköz használata, pl. laptop, számológép, szoftveres támogatás;
- multiperspektivitás: egy probléma több szempontból való megközelítése, különböző alkalmazási példák behozása a tanulási folyamatba;
- önhatékony érzésének megtapasztaltatása, valamint az önirányítás lehetőségének biztosítása;
- a tanulási stratégia kialakítása mellett az egyéni tanulási stílus megismerése, figyelembevétele;
- multiszenzorialitás: a tanulók számára a minél több érzékszerv bevonását igénylő tanulás, valamint a motoros tapasztalatszerzés fontossága. A tanulás során a lehető legtöbb érzékelési tapasztalat megszerzésének biztosítása a cél, melyhez a konkrét tárgyak, applikációk, infokommunikációs eszközök, modellek bevonása szükséges;
- hozzáférhetőség biztosítása: itt egyrészt a fizikai akadályok leküzdése fontos, látja-e, hallja-e minden gyermek a pedagógust, a demonstrációt, hozzáfér-e a különböző szemléltetőeszközökhöz (van-e belőlük elég). Az ún. nyitott polcok, sarkok, illetve az ezeken elhelyezett, a tanulás aktuális tematikájához illeszkedő könyvek, eszközök, modellek szintén növelik a hozzáférhetőséget. Ugyanilyen jelentőségű a tananyagokhoz való hozzáférhetőség is. Minden tanuló számára hozzáférhető-e az órán feldolgozandó szöveg, vagy van-e olyan tanuló, akinek a számára nagyobb méretű, illetve adaptált szövegverzióra van szükség, mely akár hosszúságában, akár a fogalomhasználatában eltér az eredetileg használttól.

4.2.1. Magyar nyelv és irodalom

A grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén kiemelten fontos.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése szükséges a dekódolás tanítása előtt. Az olvasás, írás kognitív bázisképességeinek

megalapozása elengedhetetlen előfeltétele az olvasástanulás megkezdésének. A szódekódolás tanítása, a betű-hang asszociációk kialakítása kellő módszertani tudatossággal és a gyermek haladásához igazított idői ütemezéssel történjen!

A grafomotoros ügyetlenség gyakran okoz technikai értelemben nehézséget az írástanulás során, a lassú írástempó mellett a nehezen olvasható vagy olvashatatlan íráskép is jellemző lehet. Éppen ezért lényeges, hogy a késleltetett, elnyújtott írástanítást grafomotoros alapozás előzze meg, a finommotoros tevékenységek számtalan lehetőségét kiaknázva. Az íráskép zavarában érintett gyermekeknél a szépírás, külalak és fűzetvezetés értékelése a rendezettségre való törekvés és a gyermek képességeinek, önmagához mért haladásának figyelembevételével történjen! Hasonlóképp az olvasás és szövegértés értékelésekor is az önmagához mért fejlődést figyelembe vevő fejlesztő értékelés kerüljön előtérbe! Szükség lehet egyes tananyagrészek értékelése, minősítése alóli felmentésére, illetve a kézírás helyett számítógép használatának engedélyezésére (pl. házi feladatok, beadandók nyomtatott vagy elektronikus formában való leadására), folyóírás helyett nyomtatott betűvel való írás jóváhagyására.

Az olvasás gördülékenységének, fluenciájának elősegítése szükséges változatos szövegek páros, közös, paralel, ill. váltott hangos olvasásával.

A tanulási zavarral és figyelemzavarral küzdő tanulóknál szükséges lehet a szöveg adaptálása (nagyobb, eltérő színű betűk, a szöveg egyszerűsített, rövidített verziójának elkészítése). A szövegértés fejlesztése elősegíti a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való tovább dolgozást, tovább gondolkodást.

Amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás. Érdemes a mindennapi élettel összefüggő, a tanuló személyes élményeihez és érdeklődéséhez kapcsolódó szövegeket alkalmazni.

A nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg) hangsúlyos. A mentális lexikon és az ahhoz történő hozzáférés, a fogalomalkotás folyamatos fejlesztése kiemelt feladat.

4.2.2. Matematika

A matematika területén az érintett tanulók heterogenitása miatt nagy egyéni eltérésekre számíthatunk. Egyes egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló esetén pont ezen a területen

jelentkezik a gyermek kiemelkedő képessége, tehetsége, miközben súlyos olvasási zavarral küzd. Más esetben a matematikai képességek érintettsége olyannyira jelentős, hogy szükséges lehet a tantárgy vagy az aritmetikai tantárgyrész alóli felmentés vagy segédeszköz-használat, pl. számológép biztosítása, szorzó- és bennfoglaló tábla, korong, rehabilitációs foglalkozásokon használt eszközök, számológép (esetenként nagyobb kialakítású négyzethálós füzet) használata (szükség esetén más tanórákon is, pl. fizika, kémia, történelem, természettudomány). Ajánlott lehet ezeken a tanórákon – a tanuló egyéni sajátosságaihoz igazodva – a képletek, esetleg definíciók számonkérése (pl. a megfelelő nyelvi, emlékezeti kompetenciákra támaszkodva), illetve szükség esetén bizonyos tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés biztosítása.

Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre, mindvégig verbális megerősítéssel kísérve. Rendkívül fontos az analóg, bevéső, ismétlő-rendszerező gyakorlás végzése is. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára, ill. geometriai szerkesztéseknél, koordinátatengelyen való jelöléseknél a kivitelezési nehezítettségre (vizuomotoros koordináció, praxis zavara). A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával is támogatható, ám elsősorban a metakogníció, a nyelvi kompetenciák és gondolkodás fejlesztésével valósulhat meg.

Kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időbeli tájékozódás fejlesztésére és a szerialitások feladatok gyakorlására.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének fontos eszköze, a szabályok, definíciók precíz elvárásának elkerülésével.

A kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

4.2.3. Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

Az olvasás és szövegértés nehézsége hátráltathatja a társadalmi folyamatok összefüggéseinek, mozgatórugóinak megértését.

Az idővel kapcsolatos fogalmak, a történelmi időszemlélet kialakulása szintén nehézséget okozhat. A gyenge verbális emlékezet miatt problémát jelenthet egyes gyermekeknél az évszámok precíz bevésése, az idegen szavak (történelmi személyek, helynevek, fogalmak) pontos memorizálása. A vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése segítheti ezen nehézségek minimalizálását. A nyelvi érintettség miatt bizonyos absztrakt fogalmak megértése és használata is nehézséget jelenthet. Érdemes a tananyag-feldolgozás előtt fogalomlistát, ill. vázlatot adni a tanulóknak. A tanulás további támogatásához képek, az összefüggéseket szemléletesen ábrázoló gondolattérképek használata is kiemelt jelentőségű, magasabb szinten azok készítésének a megtanítása is célul tűzhető ki az önálló tanuláshoz.

Külön figyelmet kell fordítani a térképhasználat tanítására és gyakoroltatására, mivel a tanulók ezen csoportjának sok esetben nagy kihívást jelent az absztrakt ábrákon való tájékozódás. Ide tartozik a grafikonok, táblázatok, diagramok értelmezése is, melyek a történelmi, társadalomismereti tananyag szerves részét képezik, és elemzésük a tantárgyi követelményrendszerhez tartozik.

Fontos a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, a dramatizálás, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalathoz köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében véleményének megfogalmazására és az önképviselőre!

4.2.4. Erkölc és etika

Csakúgy, mint a Történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület esetében, a szövegértési és figyelmi nehézségek hátráltathatják az összefüggések megértését, a tanulságok generalizálását. Figyelmet kell fordítani a tanuló szükségleteihez igazodó szövegmennyiségre, tagolásra, a magyarázatok részletezettségére, a megértés ellenőrzésére. A tanulási terület témái közül az önszabályozás, a társas-emocionális szabályok, az etikai normák, a másság elfogadása,

a tolerancia, a pozitív diszkrimináció, a jogérvényesítés és általában a speciális szükségletekhez, fogyatékoságokhoz kapcsolódó témák elsajátítása különösen fontos az érintett tanulók szempontjából, egyrészt ezek mind támogatják azokat a fejlesztési nevelési célokat, amik az egyéni fejlesztési tervben is hangsúlyos, másrészt az aktuális és későbbi életvezetés szempontjából a mindennapi életben is azonnal hasznosuló tudástartalmakat jelentnek minden osztályfokon.

4.2.5. Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományok gyakran az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók erősségei közé tartoznak, ez a terület különösen az ADHD-ban érintett gyerekek esetében a kíváncsiság, kreativitás és alkotó fantázia kiteljesedésének terepe lehet. A tanuló érdeklődése és figyelme könnyebben felkelthető és fenntartható, motoros aktivitása kevésbé kifejezett, amikor számára is motiváló tartalmak kerülnek átadásra. A Természettudományok tanulási terület a témák gazdagsága és sokszínűsége okán támogathatja a kiemelt fejlesztési célok megvalósítását.

Mindemellett külön figyelmet kell fordítani a szakszavak bevésésére, a térképen való tájékozódás gyakorlására, az összefüggések logikájának megértetésére. A kémia és fizika tantárgyak során elsősorban a szöveges, illetve számításos feladatok során szorulhatnak külön megsegítésre a számolási és/vagy olvasási zavarral küzdő tanulók, valamint a kísérletek, mérések kiemelt figyelemkoncentrációt és pontosságot igényelnek, a szerialitás (sorrendiség) figyelembevételével, ami szintén nehezített feladat lehet.

4.2.6. Idegen nyelv

Fontos célkitűzés az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve az egyéb pszichés fejlődési zavar következtében érintett nyelvi funkciókat. A nyelvi zavar esetenként olyan súlyosságú, hogy szükségessé válhat a tanulót a tantárgy vagy tantárgyrész értékelése alól mentesíteni. Az élő idegen nyelv ismeretének jelentősége egyre erőteljesebb, így ezt a lehetőséget alapos mérlegelés, szakmai megfontolás után ajánlott biztosítani.

Az idegen nyelvek tanításánál a nyelvvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt. A tudásátadás során szükséges a figyelemfenntartás, a feladatszervezés és a motiváció

felkeltésének vizuális támogatása, a párhuzamosan több csatornán történő szemléltetés. Javasolt a memoriterek kisebb részletekben való kérdezése szóbeli beszámolók során.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos alkalmazásának elsajátítása a cél. Ennek során sok esetben méltányosan, az egyéni fejlődési lehetőségeket figyelembe véve kell megítélnünk a kiejtési és nyelvhelyességi kérdéseket; elsősorban a beszédbátorság elérése lehet a célunk. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, az IKT-alapú olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

4.2.7. Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

A Művészetek tanulási területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

Bizonyos tanulók a művészetek terén kimagasló képességgel bírnak. Ezekben az esetekben nagyon fontos a tehetség kibontakozásának támogatása. Szintén nagy szerepe lehet a művészeti nevelésnek a szabadidő hasznos eltöltésében és a társas kapcsolódás lehetőségeinek bővítésében, az önkifejezésben. Más gyermekeknél a grafomotoros ügyetlenség nehezítheti a kreatív alkotás kifejeződését.

4.2.8. Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy tartalmának elsajátítása lehet a tanulók erőssége. A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet játszhat az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóknál. A digitális technológia nyújtotta lehetőségek egyfelől kiemelt jelentőséggel bírnak a tudásterületek, tananyagok egyéni szükségletekre, preferenciákra szabásában, adaptálásában. Másrészt a sokszor jól működő algoritmikus, komputációs gondolkodás fejlesztésének eszközei is. Az életpálya-építés, pályaaorientáció szempontjából szintén kiemelt szerepe van a tantárgy tanulásának. Fokozott jelentőséggel bír a hétköznapi életet, ismeretszerzést és -elsajátítást, valamint a tanulást könnyítő alkalmazások készségszintű használatának elsajátítása.

4.2.9. Testnevelés és egészségfejlesztés

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során javasolt a szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása, ill. azok elemeinek

megvalósítása a tanórán, továbbá ajánlott a kiegészítő egészségügyi ellátáson belül gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

4.3. Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat, középiskola)

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulóknak kedvező, a Nat-ban javasoltak alkalmazása megfelelő.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a Nat-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az I. évfolyam két tanévi időtartamra történő szétbontása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

4.4. Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény)

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek. Ehhez kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek az elvárás és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei. Ennek értelmében a differenciált pedagógiai tervezés alapját a tanulási folyamat kezdetén ismert, a fenntartó által felkínált és/vagy az iskola pedagógiai programjában rögzített, diagnosztikus céllal történő értékelés adja. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő

értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie. Ezeknek az eszközöknek a kiegészítése a tanulói önértékeléssel, a társértékeléssel és a csoportos értékelési formákkal lehetővé teszi, hogy az értékelés a tanuló számára örömteli, élvezetes eseménnyé váljon, fejlesztve ezzel a reflektivitást és az érzelmi, szociális intelligenciát, valamint a pozitív énkép és önbecsülés fejlődését.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába került tanuló a megyei szintű pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságának szakértői véleménye alapján indokolt esetben adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése és minősítése alól mentességben részesülhet, továbbá többlet felkészülési idő, segédeszköz-használat biztosítható számára.

A szummatív értékelés helyett fejlesztő és diagnosztizáló mérés és fejlesztő szöveges értékelés bevezetése indokolt.

5. Állapotmegismerés – szakértői vélemény

Az állapotmegismerés fogalom gyógypedagógiai pszichodiagnosztikai tevékenységre utal. Átfogó – biopszicho-szociális – szemléletet képvisel, melynek keretében korszerű tesztekkel és vizsgáló eljárásokkal történik meg a keresztmetszeti kép és az élettörténet feltérképezése, a diagnózis megállapítása és a támogatási, fejlesztési terv elkészítését megalapozó javaslat kialakítása. A specifikus tanulási zavar, valamint a figyelem- és magatartásszabályozás zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel, melynek során a komorbiditások/társuló zavarok, fogyatékoságok megállapítását is szem előtt kell tartani. Az ADHD és a magatartásszabályozás zavarai alá tartozó diagnózisok megállapítása pszichiátriai szakorvosi kompetencia, melyet a szakértői vizsgálat felhasznál az SNI státusz megállapításához vagy kizárásához. A szakértői vélemények akkor tudnak valódi segítséget, támpontot nyújtani a pedagógusoknak, ha elkészítésük és értelmezésük valódi teammunkán alapul.

6. Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére. Az

egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógusnak szintén tájékoztatást kell kapnia. A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

Szent Anna Katolikus Általános Iskola

OM: 200468

ESÉLYTEREMTŐ PROGRAM

Bevezető

Fontos számunkra az érzelmi biztonságot nyújtó, élményekben, tapasztalatokban és tevékenységekben gazdag, elfogadó, befogadó, előítéletek nélküli nevelésünk. A gyermek egyéni sajátosságait, kiemelten a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink igényeit messzemenően szem előtt tartjuk. Tervszerű, tudatos pedagógiai munkával fejlesztjük egyéni képességeiket. Sokszínű tevékenységekben közvetítjük a gyermekek számára az egyetemes emberi kultúra értékeit.

Az intézményünk kiemelt feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését.

Nevelőmunkánkban építünk eddig elért eredményeinkre, a múlt tapasztalataira. Innovatív kezdeményezésünk az Esélyteremtő programunk, mely a Komplex Instrukciós Program (továbbiakban KIP) alapelveire épül.

1. A program jogszabályi háttere

Törvényi hivatkozások:

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) 171-173. §.

2. Helyzetelemzés

A nyírteleki Szent Anna Katolikus Általános Iskola beiskolázási körzete Nyírtelek város és a hozzá tartozó bokortelepülések, ezért tanulóink nagy része autóbusszal közlekedik.

A lakosság – foglalkoztatottság, kulturális színvonal, kulturális igény szempontjából – heterogén összetételű. Az iskolába járó gyerekek szülei nagyrészt fizikai dolgozók, jelentős részük közmunka programban dolgozik. Magas a csonka családban felnövő gyermekek száma. Ezen körülmények is közrejátszanak abban, hogy folyamatosan növekszik a tanulási nehézséggel, zavarral küszködő tanulók száma.

A családok lakáskörülményei, életvitele szélsőségesen változó. Kulturális és művelődési igény szintjük erősen eltér egymástól.

Iskolánk eddigi munkájának alapelve: a gyermekszerteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia. Ennek megfelelően az alapfunkciók ellátása mellett, célunk egy olyan iskola megteremtése, amely naprakész, a társadalmi igényeknek megfelelő ismereteket nyújt.

A tanulók képességeinek kibontakoztatásával, tehetséggondozással, a hátrányok mérséklésével lehetőségeket biztosítunk az általános műveltség alapjainak elsajátításához; a szabadidő hasznos eltöltésével, praktikus ismeretek elsajátításával készítjük fel a gyerekeket a jövő szolgálatára.

A településen élő 6 – 14 éves korosztály alapfokú köznevelési ellátásának feltételei biztosítottak az intézményünkben. Létszám tekintetében biztosítottak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek teljes körű iskolai oktatásának-nevelésének feltételei.

3. Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

3.1.Általános célok

Célul tűztük ki *az esélyteremtést* a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink hátrányainak kiegyenlítése, az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

A gyerekek közösségbe való befogadásának, egyenértékű emberként való elfogadásának, az iskolai szeretetteljes légkör megteremtésének érdekében.

Célunk továbbá, hogy érvényesüljön:

- *a diszkrimináció mentesség*
- *a szegregációmentesség*
- *a hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása*
- *a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása*
- *az integráció biztosítása.*

3.2.Feladataink az intézményben megvalósuló tevékenységek során

- *a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,*
- *fejlődésének elősegítése,*
- *előmenetelének, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése,*
- *pályorientáció segítése,*
- *az oktatás méltányosságának erősítése,*
- *a tanulók iskolai sikerességének elősegítése,*
- *a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszerek alkalmazása,*
- *a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítése*
- *a tanulói közösségfejlesztés, a család támogatása,*
- *humán erőforrás-fejlesztése, pedagógusok szakmai továbbképzése*
- *kapcsolattartás a szülőkkel, szakmai és társadalmi környezettel*
- *a partnerség építése*

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola nevelőtestülete a KIP (Komplex Instrukciós Program) –avagy egy heterogén tanulói összetételt feltételező, csoportmunkán alapuló, esélyegyenlőséget

növelő interkulturális tanulási-tanítási módszert alkalmazza a hátrányos helyzetű tanulók részére szervezett képességkibontakoztató integrációs felkészítés során.

4. Komplex Instrukciós Program

4.1. Komplex Instrukciós Program általános bemutatása

A Komplex Instrukciós Program alkalmazása segíti a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel, hiányosságokkal küzdő tanulók felzárkóztatását, erősíti tanulás iránti motivációjukat. A program egy olyan csoportmunkán alapuló módszer, mely a csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban lehetőséget ad a tanulók felkészítésére, az együttműködési szabályokra, a felszín alatt megbúvó tehetségek kibontakoztatására, a sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásán keresztül. A feladatok alkalmat adnak a tanulóknak, hogy eltérő képességeikkel vagy eltérő problémamegoldó stratégiáikkal hozzájáruljanak a sikeres feladatmegoldáshoz. A feladatok összetettsége teret ad minden tanulónak a feladatokhoz, forrásanyagokhoz és eszközökhöz való hozzáférésre, amelyen keresztül a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek is alkalma nyílik a feladatok sikeres megoldására a csoportmunka során. A pedagógus a KIP alkalmazása során megtanítja a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési szabályokra, a meghatározott szerepek elsajátítására. A szerepek és együttműködési normák lehetővé teszik, hogy a tanár az órán a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkáját kövesse, valamint a csoportdinamikai folyamatokat megfigyelje. A KIP módszerrel tartott foglalkozások mérséklék a fegyelmi problémákat, jelentős hatást fejtenek ki a heterogén összetételű tanulócsoporthoz számára az esélyek egyenlősége érdekében.

A Program a heterogén tanulói csoport nevelésére azért alkalmas, mert az osztályon belüli státuszbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak; a csoportfoglalkozások alatt a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulóknak az együttműködési normákra történő felkészítésére; illetve a sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásával a felszín alatt megbúvó képességek kibontakoznak. A KIP-es tanórákon megvalósul a diákok egymástól történő tanulása, hiszen a csoportmunkák a diákok közti interakcióra épülnek, a pedagógus a szerepek átadásával pedig csak irányítója a tanórának. A módszer során a „Mindenki jó valamiben!” elv

érvényesül, a differenciált feladatadással a tehetséggondozás éppen úgy megvalósul, mint a felzárkóztatás. A KIP alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrész ismétlésénél, összefoglalásánál, egy új tananyag rész előkészítésénél, de kiválóan alkalmazható szabadidős, és kézműves alkotó tevékenységben is.

4.2. A módszer jellemzői

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében - a tanuló igényéhez igazodva - az iskola megoldja

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő feladatokat,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.
-

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése és oktatása a többi tanulóval együtt (integráltan), azonos osztályban/csoportban folyik.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének lényege a tapasztalati tanulás és az együttműködés. Ehhez kapcsolódóan jelenik meg a képességek és a hozott tudás, tapasztalat és értékrend szempontjából heterogén intézményi környezet, amely az „egymástól és együtt „tanulás pedagógiai erejére támaszkodik. Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere nem ad meg tanítási tartalmakat, választandó tantervet, tankönyvet, nem nevez meg konkrétan alkalmazandó programokat, hanem olyan struktúrát vázol fel, melynek követése kikerülhetetlenné teszi az integrációs nevelést.

4.3. A program célcsoportja

A speciális csoportmunka szervezésén alapuló KIP a különböző társadalmi helyzetű, különböző képességű és teljesítményű gyerekek oktatására, nevelésére alkalmas módszer, amely lehetővé teszi a tanulók közötti hatékony együttműködést. A KIP alkalmas a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét növelni, a leszakadást megakadályozni, ugyanakkor a tehetséges tanulókat maximális teljesítményre sarkalni. A KIP fő elemének a státuszkezelésnek köszönhetően, nem alakul ki szegregáció a közösségen belül.

5.A program helyi sajátosságai

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyteremtését, a hátrányok ellensúlyozását segíti az iskolánkban alkalmazott Komplex Instrukciós Program. A módszer elsajátításához iskolánk 15 pedagógusa a 2020/2021-es tanévben módszertani továbbképzésen vett részt. A 60 órás továbbképzésen a pedagógusok elsajátították a képességbontakoztató program tanítási-tanulási módszerét, melyet alkalmazunk a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel, hiányosságokkal küzdő tanulóink felzárkóztatására, tanulás iránti motivációjukat erősítésére, szociális hátrányuk leküzdésére. A továbbképzést elvégző kollégák belső szakmai napokon, bemutató órákon, munkaértekezleteken megismertették a kollégákkal a program sajátosságait, átadták elméleti, gyakorlati tapasztalataikat. A módszert tanítási órákon, szabadidős foglalkozásokon alkalmazzuk.

A KIP alkalmazása során intézményünk vállalja, hogy óvoda-iskola átmenetet és pályaaorientációt támogató munkacsoportot és programokat szervez.

A vállalásokhoz kapcsolódó feladatok:

- A pedagógusok a KIP alkalmazásával kapcsolatos ismereteiket továbbképzéseken fejleszthetik, melynek az eredményeként nő a módszertani képzettséggel rendelkező pedagógusok száma.
- A kooperatív tanulásszervezési módszert a tanórák egyre nagyobb százalékában alkalmazzák.
- A differenciáláson alapuló tanítási módszert alkalmazó pedagógusok arányának növelése.

Az alkalmazás feltételei

A célrendszer megfogalmazása az integráció tükrében

Integrációs programunk legfőbb célkitűzése, hogy az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését-oktatását maradéktalanul megvalósítsuk. Mindennek elérése érdekében a partneri kapcsolatok támogatásával a gyermekek komplex segítségét kívánjuk kidolgozni és bevezetni a készségek fejlesztése, a tanulmányok támogatása, a pedagógusok felkészítése, a szabadidő hasznos eltöltése, valamint a családokkal, szülőkkel tartott kapcsolat fejlesztése révén.

Az iskolába való bekerülés előkészítése

Az általános iskolában a felvételi eljárást az elsősök beiratkozása jelenti, külön felvételit a jogszabályi előírásoknak megfelelően nem tartunk.

A beiratkozás megszervezése, lebonyolítása külön eljárásrend alapján történik. A tanulók osztályokba sorolása az igazgató feladata. Az általános iskolában heterogén osztályok szerveződnek.

A beiratkozást megelőzően „Iskolába hívogató „foglalkozásokat, bemutató órákat, interaktív szülői értekezleteket tartunk, amelyek a tanév rendjéhez, programjaihoz igazodnak.

A pedagógiai rendszer tartalmi elemei

A tartalmi elemek a hagyományos értelemben vett pedagógiai rendszerek alkotórészeit egészítik ki azokkal a szempontokkal, melyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció leginkább a tanulásszervezési formákra hat.

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

Az önálló tanulást segítő fejlesztés:

- tanulás módszertani ismeretek az osztályfőnöki órákon,
- tantárgyi levelezős versenyek,
- önálló ismeretszerzés az iskolai könyvtárban,
- a számítógépek használata a tanítás után.

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- szakkörök működése,
- szociális kompetenciák fejlesztése,
- közösségfejlesztő, közösségépítő, egészségmegőrző programok.
- Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek együttműködés civil szervezetekkel.

Az integrációt segítő módszertani elemek

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- projekt módszer
- drámapedagógia.

Műhelymunka - tanári együttműködés formái

- értékelő eszmecsaták
- hospitálásra épülő együttműködés

Értékelési rendszer

- háromhavonta kötelező kompetencia alapú szöveges értékelés

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a tantárgyakban, megjelenítése a tanmenetekben (magyar, ének-zene, hon-és népismeret)
- előítéletek kezelését szolgáló tanórán kívüli programok (pl. karácsonyi, farsangi ünnepség)

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaaorientáció a tanórákon és a tanórán kívül
- utánkövetés
- továbbtanulásra felkészítő programok.

6. Elvárható eredmények

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetését követő néhány évben a következő eredményekről kell számot adni, amelyek a kiépítés során az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

A hátrányos helyzetű tanulók aránya az iskolában megfelel a jogszabályban előírtaknak.

Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására és együttnevelésére.

Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe. Az intézmény párbeszédet alakít ki a programban résztvevő tanulók szüleivel, (integrációs szülőértekezletek háromhavonta)

Az iskolában működik a tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- növekszik ő az évfolyamvesztés nélkül tovább haladó hátrányos helyzetű gyermekek száma.
- növekszik az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.

Az országos kompetenciamérések eredményeit megőrizzük.

A program eredményességének értékelési módszerei:

- a tanulók előmenetelének ellenőrzése az osztálynapló (Kréta) alapján
- osztályfőnökök és szaktanárok rendszeres beszámolója
- felmérések értékelése
- az iskola egészére vonatkozóan a félévi és az év végi értekezleten beszámoló készítése.